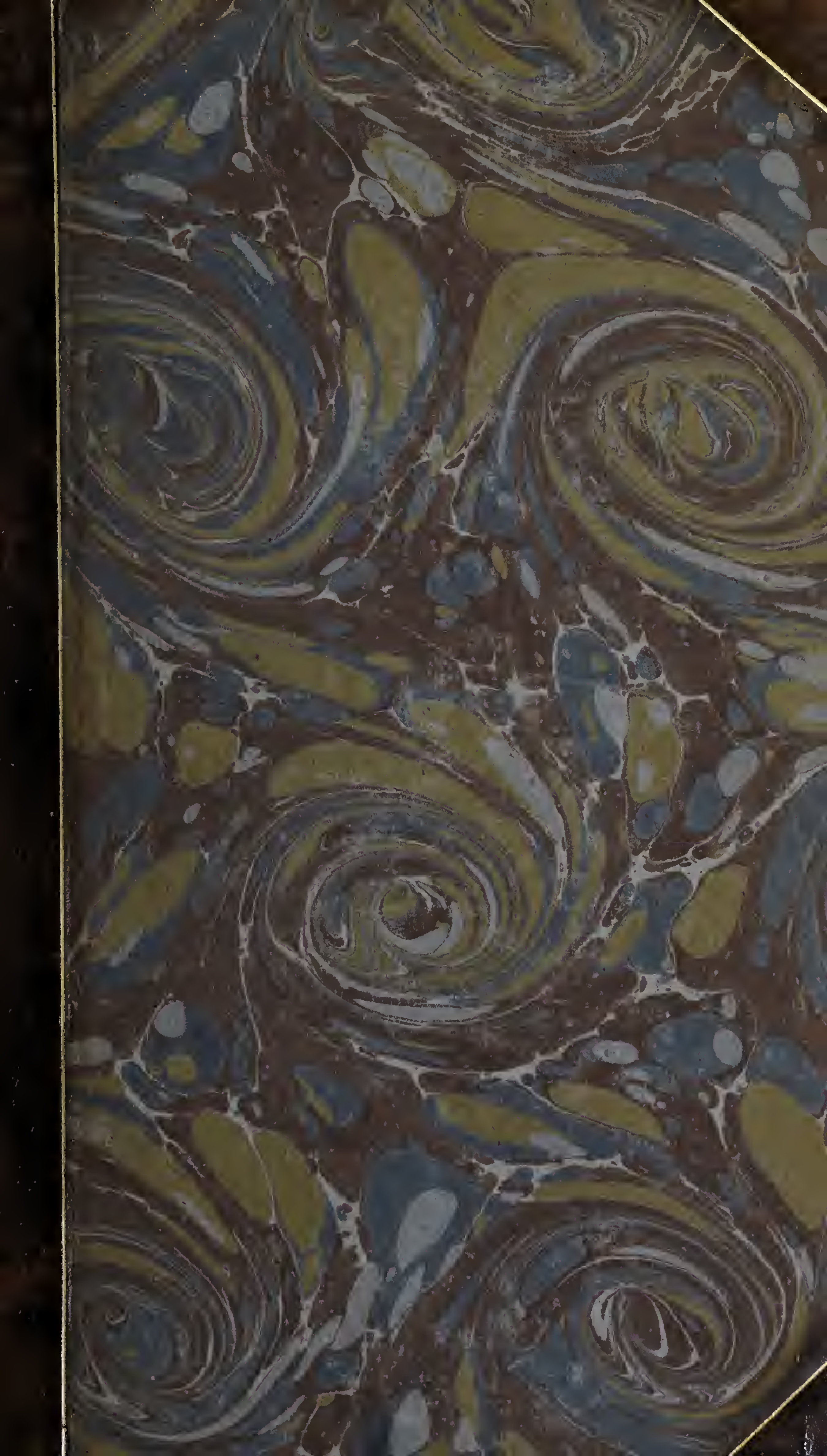

TZE'S
DEL
M.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

En Månadsskrift.

Ej går så snart en måne om,
Som det moner nu senast kom
Med nytt förbytas måste.
En man nu drager qwinno-hår,
En qwinna i främmand' drägt hon går,
Ehwad det månde kosta.

Boëthius.

TREDJE ÅRGÅNGEN.

STOCKHOLM, Tryckt hos *Carl Deleen.*

N:o I.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Januari Månad 1826.

Pl. 1.

Humle-Gården.

Vi hafva icke kunnat vara villrådige, at i vår första planche meddela denna pittoreska utsigt af Humle-Gården, (ehuru just icke analog med årstiden) emedan den i och för sig sjelf bildar en liten behaglig tafla, men dessutom förvissar våra läsare derom, at Hr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Carpelan benäget fortfar at, äfven i denna årgång, med dylika bidrag, vänskapsfullt hedra och pryda vår Månads-skrift, hvarigenom den onekligt får et större värde, och jemnförelsevis til det oförändrade priset å densamma, skall upfylla allas billiga fordringar. Vi önska således at våra läsare ville uptaga den som en recommendation för vårt Magasin, med hvars utgifvande vi äfven detta år fortfara, efter samma plan och under samma förbindelser, hvarmed vi nu redan i 8 år sökt tilfredsställa Allmänheten genom meddelandet af de olika ämnen som höra til Konst, Nyheter och Moder.

Humle-Gården blef först anlagd af Kon. Gustaf Adolph år 1619. Den blef sedan i Drottning Christinas tid, och då Ladugårdslandet donerades til Stockholms stads utvidgande, inrättad til en lustgård, hvilket de öfver 100 år gamla, i alléer planterade träden synas intyga. Det öpna lusthuset i medelpunkten, der fyra hufvudgångar sammanstöta, påstås vara upbygdt af Drottning Ulrika Eleonora, Konung Carl XI:s gemål, *emedan hon under sin sjuklighet, med de Kongl barnen, någon gång plägade fara dit.* Humle-Gården har tid efter annan varit bortarrenderad och i sednare tider på 30 års tid, ifrån 1792, mot vissa villkor öfverlåten åt Under-Ståthållaren Liljensparre, hans arfvingar och rätts innehafvare. För det närvarande är den anslagen til General-Fälttygmästarens disposition, men utan

hinder för Stockholmsboarne at begagnas til promenad, et tilstånd hvaraf de också under sommarmånaderne betjena sig, helst den nästan kan sägas vara den enda inom stadens område; ty Mosebacke torde väl egentligen blott kunna kallas en ståndpunkt.

Pl. 2.

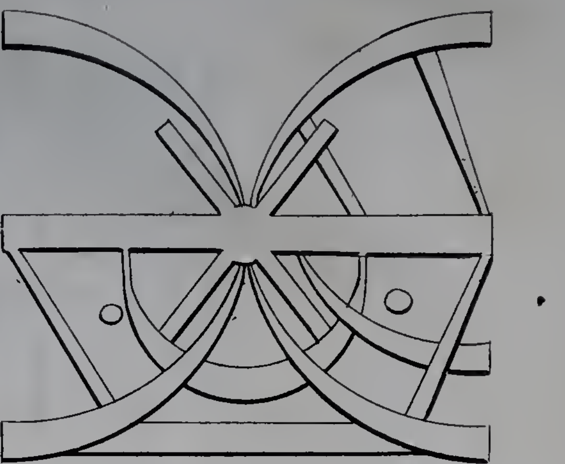
Monogrammer.

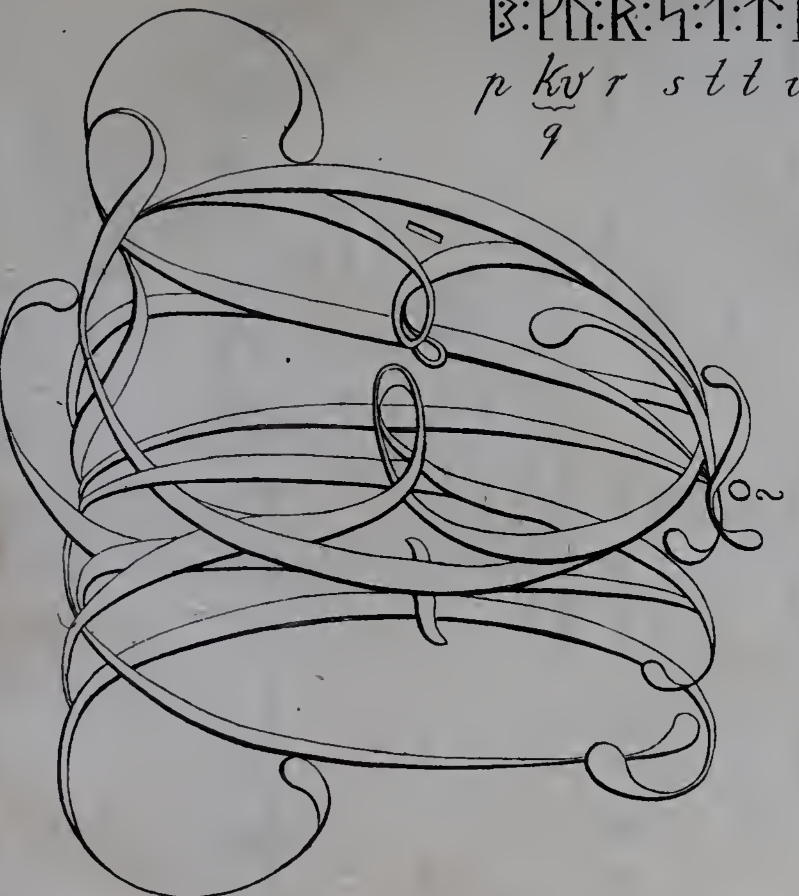
Några af våra läsarinnor hafva stundom af oss begärt, at lemna dem en teckning på några initial-bokstäfver, smakfullt hopbundna, eller slingrande sig inom hvarandra. Redactionen, som gjort sig det til en lag at på allt möjligt sätt söka upfylla det vackra könets önskningar, har trott sig säkrast tilfredsställa de olika tycken af detta slag, som bestämmas af valet och föremålet för detsamma, då den lemnar i en enda figur alla alfabetets bokstäfver på en gång, så at hvar och en måtte få tilfälle, efter eget tycke och val sammanbinda de bokstäfver som för tilfället erfordras. Den mångfaldighet som härigenom af sig sjelf upkommer, frikallar Redactionen at särskilt för hvart och ett tilfälle bestämma sättet, huru olika bokstäfver kunna sammanbindas, hvarigenom et öppet fält är lemnadt at förena initialerne af: Augusta och Theodor, Stina och Lasse, Fredrika och Adolf, Greta och Anders, Lovisa och Carl, Maja och Peter, Octavia och Titus, Annika och Pelle o. s. v. Men som vid dylika, stundom mystiska eller hemliga föreningar af bokstäfver, det är en hufvudsak, at ingen annan än de invigda, de tvenne lyckliga förstå och begripa dessa bokstäfvers förenande med hvarandra, hafva vi icke allenast gifvit figurer af de allmänt kända bokstäfver, utan ock en figur innehållande Run-alfabetet, hvarigenom hufvudändamålet äfven vinnes i förening med en större hemlighet eller oförklarbarhet för andra, än de flera eller färre, som ömsesidigt äro föremålet derföre.

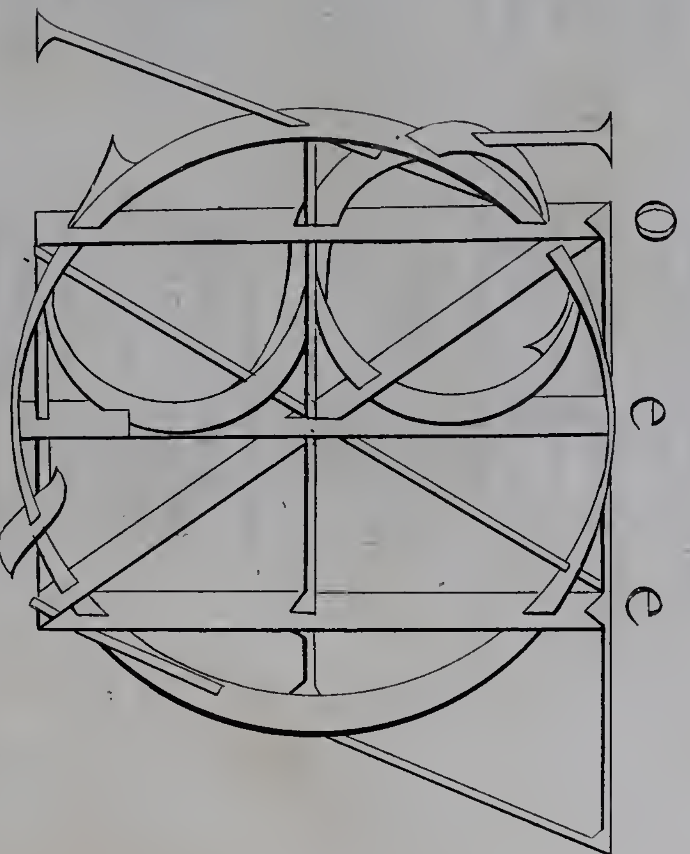
Detta var vårt äldsta skrifsätt och allmänt kändt här i Norden i medeltiden och ända in i Gustaf I:s tid; ja, den allmänt omtalta Run-trolldomen bestod icke i något annat, än at på konstigt sätt inbinda bokstäfverne til hvarje mening, så at de för oinvigda eller icke stora Rune-mästare, voro en förborgad hemlighet.

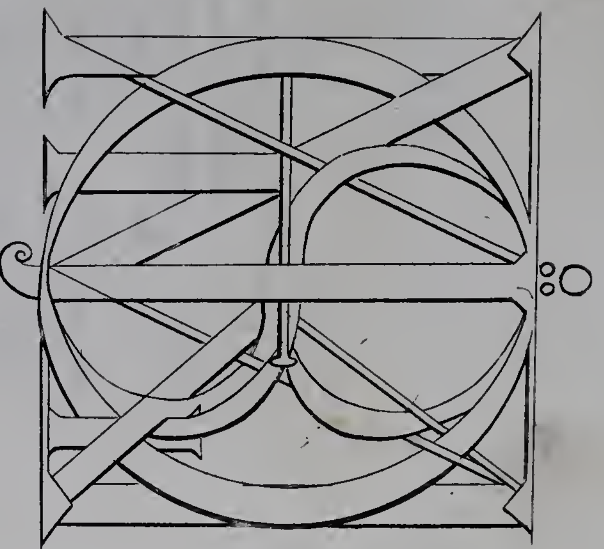
a a b kſ (c) d (th) e f ſv g h i, j k l m n n o o

p kv (q) r s t t u v ks (x) y y (o̊) ao (å) å ȯ ȯ ȯ

Tid och Kärlek.

Af Louise Brachman.

Öfversättning från Tyskan.

Några flickor, friska, sköna,
Blommor lika, hand i hand
Satte sig, uti det gröna,
Glädtigt ned invid en strand.

Ryckte blommor ifrån bäcken
Åt hvarandra til en krans;
Speglade sig uti bäcken,
Logo mildt åt bildens glans.

Men der kom, med steg så tunga,
Snart en dyster gråhårs-man,
Trängde sig ibland de unga,
Borttog kransarne han fann.

Flickorna väl sågos fika
At få honom bort, men fast
Stod han, och de måste vika
Såsom ax för vindens kast.

Då en gosse til dem ilar
Öfver vågen, som en flägt,
Prydd med båge och med piler,
Med et väsen himmelskt täckt.

Sina blickar mot det höga
Lyfte han med dristigt skick,
Och utur hans ljusa öga
Eld, lik solens strålar, gick.

» Är er Tiden, « hörs han fråge,
» Arma flickor, til besvär? —
» Han skall fly för min förmåga,
» Och de vapen som jag bär. «

Sagdt och gjordt, den gamle lydde
Barnets vilja underbart.
» Ser ni, « ropte det, » han flydde,
» Älsken, det ger Tiden fart. «

Nu blef glädje, fröjd och gamman
Under utrop: » älska blott?
» Endast älska? « och tilsamman
Ropte alla: » ljufva lott! «

Men den gamle återlände,
Nöjets period blef kort;
Gossen sina blickar vände
Ut åt rymden, och flög bort.

Alla ropte: » snart förliden
» Är all jordisk sällhet dock!
» *Kärlek* rår väl uppå *Tiden*,
» Men på *Kärlek*, *Tiden* ock. «

Häftigt rörd af deras smärta,
Gossen til dem återgick,
Tröstade hvart sorgset hjerta,
Som om hösten solens blick.

Och invid hans sida dröjde
En förtjusande Gestalt,
Hvilkens guda-upsyn röjde
Himmelsk godhet framför allt.

Gossen sade: » jag er skänker,
» Då min illusion förgår,
» Här den bästa ibland skänker
» Som med mig i samband står. «

» Himlen, då mitt ras försvunnit,
» Har hos Vänskap nederlagt
» Et behag, som öfvervinner
» Sjelfva Tidens envåldsmagt. «

Grefvinnan Cayla.

Våra Tidningar och Jurnaler hafva hittils icke nämnt något om detta ännu lefvande Fruntimmer, som likväl under

hitföra. Jag var min ledsagerska högligen förbunden för denna njutningsrika afton, då min retade nyfikenhet, at lära känna dagens hjeltinna och dess sköna omgifvelser, blef tilfredsställd.«

Pl. 3.

En modern vagga och en draperad alcov.

Vid de allmänna anledningar til glädje för Svenska och Norska Folket, hvilket de uttrycka i sina förböner för H. K. H. Kronprinsessans närvarande belägenhet, har det synts oss vara et passande föremål at lemna teckningen på en vagga. Den är visserligen icke något Kongligt barns, men likväl enkel och smakfull, och utgör en vacker möbel för sådana mödrar, som älska at göra barnkammaren til något mer än blott pigkammare.

I Landsorterne, der man icke såsom i Stockholm har tilgång til et Tapetserare-Embete, torde teckningen af en draperad alcov vara välkommen hos våra Läsare.

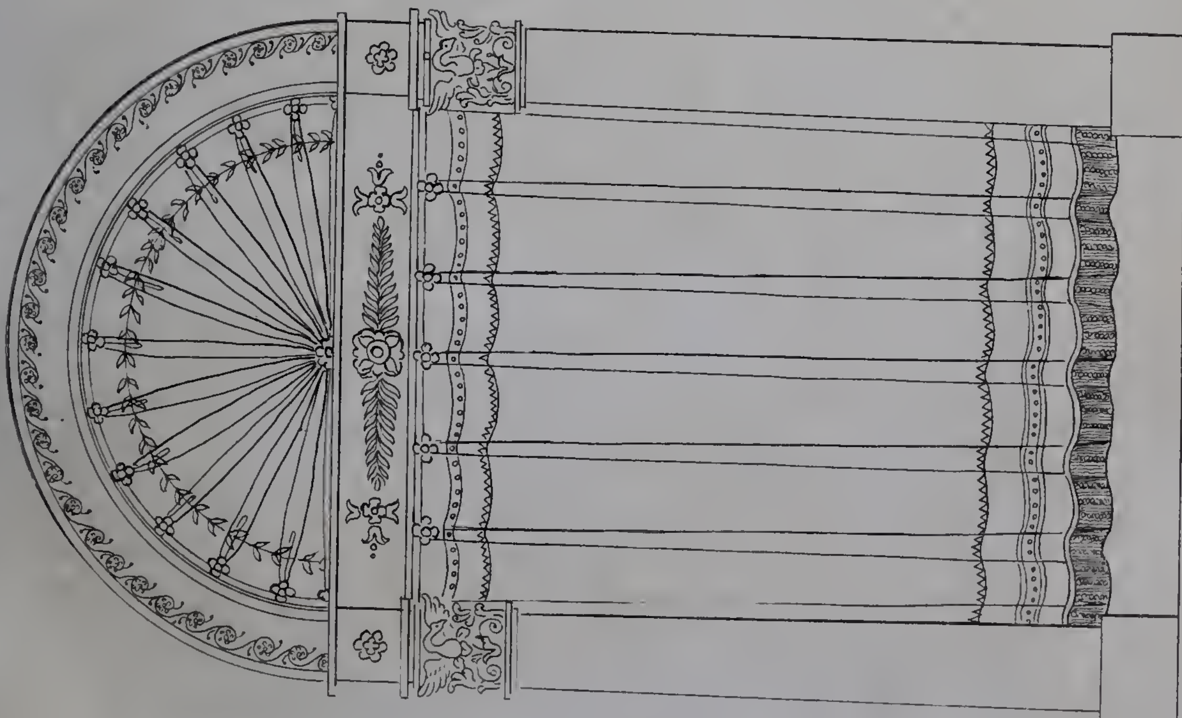
Den bibliska kärleksförklaringen.

Uti de Förenade Norra Amerikanska Staterne stod, för icke längesedan, en ung älskvärd karl, i en kyrka, bredvid et ungt och utmärkt skönt fruntimmer, som, genom et behagligt och sedesamt väsende, viste förhöja sina lekamliga charmer. Sedan han några minuter hade betraktat henne, väcktes hos honom en oemotståndlig kärlek. Öfverväldigad af sin känsla, bjuder han henne, med en artig bugning, sin Bibel och pekar dervid på följande ställe i Johannis 2:dra Epistel 5:te versen:

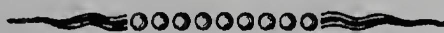
»Och nu beder jag tig, Fru, icke skrifver jag tig så-
»som et nytt bud, utan thet vi hade af begynnelsen, at
»vi skole älska oss inbördes.«

En flygtig rodnad färgade den sköna Damens ansigte vid läsningen af denna sällsamma *billet-doux;* likväl besinnade hon sig icke länge, utan med vana fingrar bläddrade i Bibeln och, med en betackande nigning, gaf den tilbaka åt ägaren, hvarvid hon pekade på 1 Cap. 16 v. i Ruths Bok:

»Tala mig icke i thet sinnet, at jag skall öfvergifva
»tig, och vända tilbaka igen ifrån tig; tit tu går, tit vill
»jag ock gå; ther tu blifver, ther blifver jag ock: titt folk
»är mitt folk, och tin Gud är min Gud.«

Åtta dagar derefter voro de man och hustru. — Hvart tar det vägen med våra tider och seder?!!

Ägtenskaps-tabell.

En Författare har haft det infallet at anställa en beräkning öfver ägtenskapens beskaffenhet, och påstår at man ibland 872,411 ägtenskap kan räkna:

1,362 hustrur, som öfvergifvit sina män och följt sina älskare.
2,361 män, som rymt, för at bli qvitt sina hustrur.
4,120 par, som frivilligt skiljts åt.
191,023 par, som lefva i osämja under ett tak.
162,302 par, som hjerteligen hata hvarandra, men som under en antagen artighet dölja sitt hat.
510,132 par, som upföra sig på et högst likgilltigt sätt emot hvarandra.
1,102 par, som anse verlden lycklig, men i sitt hjerta alldeles icke veta af denna lycka.
9 verkligt lyckliga par.

Vi ansvara icke för denna beräkning; men kunna försäkra at dess författare icke är Svensk; ty då hade han visserligen icke en gång haft det infallet at göra en sådan beräkning.

Mode-nyheter från Paris.

Hittils får man se flera fruntimmers-hattar af mörka och dystra farger, än helt svart. Under sista Hof-sorgen i Paris såg man i större Sällskap och på Spektaklerna Putshattar, Turbaner, Tocquer och små Baretter af svart sammet eller hvit atlas, af slät gaze eller hvitt krusflor. Nästan alla Turbaner och Tocquer göras nu af tvenne med hvarandra hopvridna tygsorter, såsom helt sammet med guldtyg *(drap d'or)*, sidensars med stål-gaze, slät krusflor och silfverskir *(tissu-d'argent)*; färgerne derå äro: blått, rosa, ponceau, *mauve fraîche*. De prydas med en Esprit eller maraboutfjädrar; stundom i deras ställe nyttjas en stor bandros kantad och ra[illegible]lad med en guld- eller silfver- såkallad tuppkam. På svarta sammetshattar nyttjas hvarken blommor eller fjädrar, skärmen är helt slät, men kullen är öfvertäckt med bandöglor eller rosetter utan ändar; dessa sättas cirkelformigt i trenne rader. Et slags negligé-hattar äro til hälften af cachou-brunt sidensars och sammet. Denna nya modefärg *cachou* är et slags brunt, som användes mycket til hat-

tar och klädningar så väl i siden som ylle, och nyttjas mest i förening med blått, dernäst är favorit-färgen *Bleu-Raymond* i synnerhet på Merinos-tyger. Af Raymonds-blått förfärdigas Baretter, Tocquer, Hattar och Turbaner äfvensom denna färg flitigt begagnas på band til skärp, gördlar och bandrosor i häret samt til schawletter, den nyttjas ock til verkliga och fantasi-blommors förfärdigande. Hos flera mode-krämerskor får man se hattar *à l'Espagnol* af svart sammet, som nyttjas ofvanpå en Resilja försedd med lika många gyldene kulor eller klockor som Resiljan har öglor. Klädningarne äro af rosa moire, och nedra kanten garneras med Chinchilla pelsverk i form af Platanus-blad. — Balklädningarne äro af slät eller broderad tyll, af Iris- eller Leda-krusflor, kjorteln mycket kort och kortare än förlidet år; lifvet består af et i kors lagdt draperi som bildar et X både fram och bak; skärpet af sidensars eller et bredt band.

Herrarne nyttja ännu svarta åtslutande pantalonger med genombrutna strumpor; för öfrigt en casimirs-vest ofvanpå en annan hvit *piqué* vest; en blå, svart eller bröd-brun *(pain grillé)* frack med sammetskrage af samma färg som fracken.

Pl. 4.

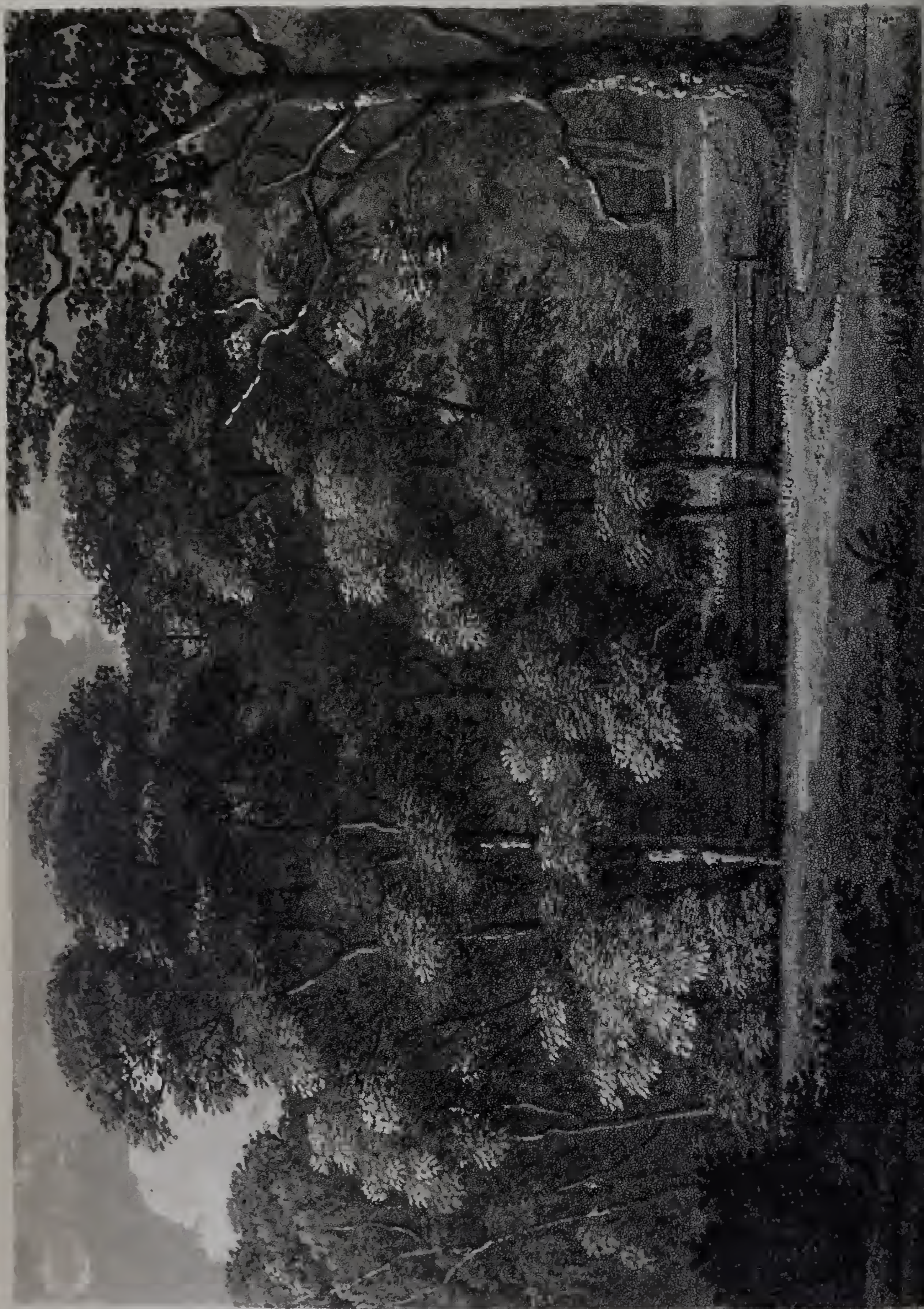
Mode-Costymer.

Fig. 1. *Bal-klädning.* Bart hår prydt med Guirlande *à la Calypso;* en upfinning af Hr Narcisse, H. K. H. Prinsessan Amalias af Sachsen Coifför. Tyllklädning broderad med plattsilke och en fyllig garnering eller puff tillika med blommor. Hals- och armband efter antiken. Hvita handskar och skor.

Fig. 2 Til de elegantare Fruntimmers-costymer i förening med all möjlig pragt, hör visserligen den som blifvit nyttjad i Pressburg af de Ungerska Magnaternes Damer, vid tillfälle då Österrikiska Kejsarinnan den 25 Sept. förledit år, kröntes til Drottning af Ungern, hvaraf vi i denna figur lemna en teckning. Lif med långt släp af moire rikt broderadt med guld-lan; sjelfva lifvet för öfrigt kantadt och hopsnördt med juveler samt garneradt med sillver-broderade petinets-remsor. Slöjan eller voilen jemte hvad som hörde til et slags halskrage äfven af petinett med lika broderi som på släpet. Coiffyren bildades af den såkallade nationela Ungerska mössan eller hufvan, rikt broderad med svarta spetsar och prydd med en krans af juveler, lindad om och emellan håret. Hvita handskar och hvita guldbroderade Skor.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

1
2

N:o II.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Februari Månad 1826.

Anm. I föregående Häfte sid. 3, första raden af sista stancen står: - - - när mitt ras *försvunnit*; bör vara: när mitt ras *försvinner.*

Pl. 5.

Skogs-scen.

Med nöje lemnar Redactionen närlagda lilla behagliga skogsscen, otvifvelagtigt en bland de vackraste den varit i tilfälle at tid efter annan kunna meddela såsom ämne för skön konst, och som sannerligen icke behöfver någon annan commentar än, at originalet i oljefärg är måladt af vår störste nu lefvande Landskapsmålare, och aqua-tinta Gravyren gjord af Herr Ofverste-Lieutenanten och Ridd. W. Carpelan, som haft den godheten oss densamma förära.

Pl. 6.

Adolf och Clara;

eller en dag i ägtenskapet.

Målning i naturlig storlek.

Bröllops-kalaset lider til slut, de unga tu följas af slägt och gäster til deras nya boningsställe at der såsom värd och värdinna debutera. Alla möbler äro nya, utsökta til styl och smak enligt modets nycker; allting berömmes, beundras, och man lemnar sent omsider de begge lyckliga makarne. Jungfrun averterar den unga mannen at Frun är afklädd, hon får några blanka riksdaler och den lycklige Adolf har nått höjden af all sällhet, han tänker med Schillers Don Carlos: » Store Gud! hvarföre rår jag icke om hela Din sköna verld, för at skänka bort henne i min glädje! « — Den andra morgonen, hvilket nöje at dricka caffe til-

sammans! Caffet är så innerligen godt och aldrig har bagarn förr bakat et så utsökt hvetebröd. Clara får många kyssar för caffet; men man måste slita sig från hvarandra, ty den unga fruns toilett skall göras och den utsökta negligén påklädas. Adolf är otålig at se huru den klär henne. Der står hon nu för första gången i en bonnet af finaste broderad moll-nätteldnk med rosa band. Hvad hon är vacker! hvad det klär henne! — några kyssar. — Man gör sin morgonvisit hos föräldrarne och Adolf tycks fråga slägt och vänner: är hon icke förtjusande, söt at äta up? — Men tiden har vingar, man måste hem, ty de unga skola ha några intima vänner til middagen. Den första middagen i sitt eget hus och Clara som värdinna! Hvilken sällhet at se sina vänner hos sig, den artighet hvarmed de förtära, hvarmed de berömma allting, ifrån det utsökta brännvinsbordet til och med *saucen à la tartare* til den stekta ålen, allt är så smakligt, så godt; vännerne kunna icke nog beundra den unga Fruns esprit d'arrangement och Adolf kan icke hålla sig ifrån at vid första tilfälle kyssa sin gudomliga Clara.

I vinkel och vrå
Nu smeka de två;
Hvad extaser!
Hvilka fraser!
Äckliga at höra på.

Det splitter nya equipaget kör fram, de unga tu skola göra visiter, och på de finaste, pressade Parisiska visit-kort står graveradt: Fru Adolf född Clara. — Abonnements-dagen på Stora Operan är för handen, Clara måste synas der, publiken bör förvånas af den unga Fruns fägring och den nya pelsen. — Clara har vackra fötter, hon dansar som en engel; i den utsöktaste dans-costym, efter sista häftet af Magasin för Konst, Nyheter och Moder, måste hon upträda i Amaranthen. Med förtjusning ser Adolf sin Clara jemt upbjuden til dans af de bästa dansörer, och hviskar åt henne mellanåt: om vi vore ensame, så kysste jag dig. — — På et stort slädparti utber Hans Exellence *** sig den äran få köra för Clara och hon är festens Drottning; Adolf är lycklig och smickrad. — Omöjligt kan man försumma nästa Innocence; dessutom bör den nya shawlen från Calcutta visas och väcka afund. — Nu gifva de unga deras första soupé; mycket folk, trängsel, värme; men

Soupén var fin!
I bästa smak allt arrangeradt,
Och decoreradt,
Väl eclaireradt,
Superbt serveradt!

Så förflöto de första veckorna. Allting var nöje och sällhet, de unga nygifta voro aldrig åtskiljde, allt njöts gemensamt, allt hade för dem

en glad aspect
Gynnad af de ljufva smeken;
Ännu hade de confect,
Och ragout på bröllopssteken;

men Adolfs tjenstledighet går til ända, han måste stiga tidigare up för at kunna vara kl. 9 på sitt embetsrum, han hinner icke dricka caffe med sin hustru, utan begär en kopp in til sig i sin kammare. — Efter kl. 2 kommer han hem, men blott för ett ögonblick, han är bortbjuden på en karlmiddag. — På eftermiddagen återvänder han hem, likväl endast för at avertera, at han icke kunnat afslå vännernes begäran at denna afton göra et parti vira med dem. — Clara hade funnit förmiddagen ledsam, eftermiddagen odräglig, och förskräcks för aftonens rysliga längd; hon kan icke dölja sin ledsnad. Adolf märker en förändring och frågar: hvad fattas dig? — Ingenting. — Du är icke nöjd? du är ledsen? — Jag har hufvudvärk. — Min bästa Clara! — Det är ingenting. — Du är så kall emot mig. — Jag? — Jag känner icke igen min Clara. — Det kan du säga! — Men jag förstår icke allt det här. — Du vill icke förstå det. — Min Clara, säg hvad fattas dig? — Ingenting, har jag sagt. — Du är dig icke lik. — Ack! (Clara gråter) — Men uplös denna gåta. — Gåta! — Clara, i Himlens namn, hvad fattas dig? — Du måtte väl sjelf veta det. — Nej jag bedyrar at jag icke förstår dig. — Adolf, hvad säger du. (Gråten tar til.) — Kom min Clara, vid mitt hjerta, der bör du vara, tala, säg. — (Clara brister ut i häftigare gråt, hon döljer sitt ansigte emot Adolfs axel, och knappast kan man förstå de orden:)

Adolf, du älskar mig ej mera!

(Forts. härnäst.)

Pl. 7.

Din hågkomst är beständigt der.

Romance, med Musik af N. Carbonel.

Öfversättning från Fransyskan.

Din hågkomst är beständigt der!
O du, som ej hör dessa orden,
Du som jag älskat mest på jorden,
Och som jag evig kärlek svär:
Min tankekraft vid dig är sluten,
Min stämmas enda utrop är:
Ack ljufva tid, så snart förfluten!
Din hågkomst är beständigt der.

Jag återsett den glada trakt
Der vi vår barndoms dar fördrifvit,
Och der, vid hoppets sken, vi blifvit
Besegrade af Kärleks magt.
Jag der den tystnad återfunnit,
Som var vår känslas brand så kär:
O Gudafröjd som har försvunnit!
Din hågkomst är beständigt der.

Förgäfves ser jag omkring mig,
En tropp af lekar och af löjen
Bemöda sig at, medelst nöjen,
Förströ en själ som mins blott dig.
Min smärta sig ej skingra låter,
Min lefnad saknaden förtär;
Det är din mistning jag begråter,
Din hågkomst är beständigt der.

— st —

Allt genom Musik;

Af F. J. Hadatsch.

Öfversättning från Tyskan.

1.

Den afbrutna ouverturen.

Det var en kulen höstafton som harmoniskt berusande toner genomströmmade min fars hus, den namnkunnige skolmästarn och regens chori i Balghausen.

Alla uptänkliga instrumenter, ifrån mungigan til Rossinska favorit-trumman, pepo, gnisslade och skrällde i ouverturen til en opera af min fars composition, som oförtöfvadt skulle upföras på sällskapstheatern i Balghausen. I samtlige gästernas ansigten rådde en så synbar tilfredsställelse, at min far, som ej i sitt hus, men synnerligt gerna i musik spelte basen, allt som oftast, af glädje öfver den triumf han firade, lät en och annan passage tumla under pulpeten, för at följa med de öfriga instrumenterne.

Bifallet tiltog, då en flöjtsolos ljufva toner sväfvade genom rummet och omsider bortsmälte i det oförlikneligaste pianissimo. Men hastigt frambröto dundrande ljud med sådan styrka från den stora trumman, slagen af Stadspukslagarns kraftfulla näfve, at min mor, som aldrig förr hade hört en ouvertur i Rossinska smaken, med et högljudt skri föll, blek som et lik, af förskräckelse til jorden.

Min far, en harmoniens vän, bjöd til at, så mycket som möjligt, använda generalbasens reglor i ägta ståndet, och lefde fördenskull i temligen oafbrutet lugn. Naturligtvis bragte honom min mors händelse, som med honom i tie års tid hade delat ljuft och ledt, i en sådan förvirring, och störde så våldsamt den ägta duettens eviga andante, at han, utan at ge akt på sin favoritbas och sin grannes ståtliga cremonesare, med et rysning väckande saltomortale öfver sina medspelares hufvuden, störtade til min mors fötter.

Din hågkomst är beständigt der.

Musik af N. Carbonel

Andante Sostenuto

Din hågkomst

är be_ständigt der, o du, som ej hör des__sa or_den, du som jag äl___skat mäst på

jor__den, och som jag e__vig kär__lek svär: min tanke__kraft vid dig är sluten, min stämmas

sz. cresc. f pp

en___da ut_rop är: o ljuf_va tid, så snart för_fluten! din hågkomst är be_ständigt

sz. p f pp cresc. sz.

der.

f p

Betagen af ångest och kärlek kastade han sig med et förtvifladt raseri öfver den svimmade, och under jemmerskri så omenskligt ruskade henne, at hon förr återfick sansningen, än stadspukslagarn hade hunnit exequera sista slaget på sitt instrument, och stadens honoratiores af qvinnkönet rusa fram til den förskräcktas hjelp.

2.

Den nyfödde tenoristen.

Knappt hade min mor hemtat sig, förr än hon hviskade min far några ord i örat, hvarvid hennes kinder förvandlades til pioner. Var han förut i en obeskriflig ångest, så visste han nu knappast til sig. Han satte henne på närmsta stol, sprang omkring i rummet som en besatt, och förr än något svar hade utfallit på de närvarandes många frågor, fattade han åter i den dyra hälften med all en rasande theaterhjeltes styrka, som för första gången, på bekostnad af sina åhörares öron, tjuter fram et kraftställe ur Carl Moor, och sprang så prestissimo med den ljufva bördan, som genast vid första åsynen förklarade Shakespears ord: »Svaghet, ditt namn är qvinna!« — för noll och intet värde, til sängkammaren.

Med vidöppen mun och i de löjligaste ställningar stodo de förvånade musikanterne, bildande en så oöfverträfflig carricatur, at den til och med skulle hedrat en Hogarths upfinningsgåfva, medan min far, som utgick från den grundsatsen at man och hustru äro ett, kastade den ena hälften af sig sjelf på sängen, och Hanna, et min mors gamla redskap, skyndade utåt gatan med sju mils långa steg.

Knappt voro några minuter förflutne i tidens omätliga haf, så dånade åter Hannas träskor utanför porten, och henne i hälarne följde stadens jodegumma.

Nu kunde gästerne begripa min fars sällsamma förvirring, som berusad af den förestående fadersglädjens försmak, trädde in i rummet. Så hastigt som på de Wienska diligencerna flög han til den förskräckta stadspukslagarn, hvilken han, såsom uphofvet til sin oro och glädje, så krattigt omfamnade, at dennes helgdagsperuk, hvari sedan lång tid tilbaka intet tecken til puder hade funnits, fastnade på närmsta armstake, och i detsamma stod i ljusan låga. Oaktadt den förtviflade stadspukslagarns skri, brydde min far sig icke det minsta om den brinnande peruken, hjertans förnöjd med det effectfulla trumslaget.

Under tusen lyckönskningar förflöto timmarna, och just som solens vagn tittade fram bakom bergen, räckte den tilkallade Frun mig åt min af glädje darrande far, som glömde alla omgifvelser, det förflutna och det tilkomman-

de, himmel och helvete, och gjorde sådana krumsprång, som hade han velat företaga en resa til månen.

Ursinnig störtade han sig slutligen öfver mig, och smekte mig så martialiskt, at jag upgaf de jemmerligaste nödrop. Men dessa toner hade få minuter efter min ankomst til verlden fört mig i dödens armar, om det icke hade stått annorlunda skrifvit i Dr Müllners åter til nåder tagne bok om det mägtiga ödet eller fatum, som par force ville göra mig til en namnkunnig man.

Hänryckt af mina klagoljud, släppte min far mig nästan medvetslöst ur händerna; och jag har obestridligt stadspukslagarn at tacka för mitt lif, som lopp skyndsamligen til och fattade i mig i fallet.

»Aj, aj! Herr confrater! har ni mist förståndet?« — utbrast mitt lifs räddare.

Med förfärlig bas-stämma ropade min far: »tyst! Herr stadspukslagare, med sitt eländiga, melodi-fattiga tjut. Ge då för Guds skull akt på dessa himmelska toner. Ack! hör sådan ojemförlig höjd, sådan härlig djuphet och sådana oöfverträffliga mellantoner! Ja, detta är, vid Gud! min son til hvilken jag hafver et godt behag! En tenorist! en tenorist! hvars make inte fins i hela vida verlden.«

Utan at afvakta svar, störtade han til min mors säng, smekte henne obarmhertigt och skrek: »Ack, Gunla! Gunla! det glömmer jag aldrig! En tenorist, en tenorist — säger jag — som hela verlden inte kan upvisa. — Men jag vill också göra dig et oväntadt nöje. Ska få likså vackra små purpurröda tofflor som fru borgmästarinnan har, och dermed rättighet at dominera mig et helt år.«

3.

Profetian och slaget.

Under de lustigaste upträden tilbragte jag mina första dagar, tils jag ändtligen i dopet erhöll alla en Mozarts, Haydns och Beethovens förnamn, och fastän jag för det mesta förnötte mina första barnår i alldaglighetens vagga, så underlät min far icke at ge mig all möjlig musikalisk undervisning.

Längesedan var barnålderns gyldene timglas förrunnet, och med stora steg inträdde jag i de år, då en suck eller en blick från et smäktande flicköga kommer den bästa musikus ur takten, när min far ändtligen med all gevalt hade hos mig inskärpt en så oöfvervinnelig håg för tonkonsten, at jag började blåsa flöjt passabelt nog, sökte min mästare på bastrumma, detta i vår familj inflytelserika instrument, och verkligen ägde en temligen god röst.

Icke litet glad öfver min utomordentliga talang, visste min far knappast til sig, då den aftonen inträffade på hvilken jag för första gången skulle blåsa flöjtstämman i en qvartett af Fioravanti. Thy värr! var denna afton af så förskräckliga följder för honom och mig, at jag til och med nu, då slumpen, denna nyckfulla verldsregent, redan längesedan fört mig i den tilbedda Mamsell Fortunas armar, och Guds underbara mästerhand målat den husliga lyckans bild i alla mina drag, knappt kan begripa huru allt aflupit så lyckligt.

Ehuru min far, som var så torr och mager som Hektiken sjelf, at man på hans värda lekamen kunnat demonstrera alla geometriens trubb-, rätt- och spetsvinklar, icke visade minsta anlag til slag, så var likafullt i dag, efter en, för tie år sedan genom Balghausen vandrande Zigenerskas profetia, hans dödsdag inne, då han medelst slag skulle träda ur tiden in i evigheten.

Denna profetia var längesedan glömd, och med den fullkomligaste helsa och det gladaste lynne satte han sig til qvartettpulpeten. I tempo maestoso uphöjde han sin röst, förmanade mig at passa på och med violoncell-stråken gaf tecken til början. Men knappt voro några takter förbi, så förbyttes de glädjetårar som min mor, min stora skicklighet til ära, lät flyta, i de bittraste sorgetårar. Gripbrädet brast på min fars instrument och slog honom så våldsamt i pannan, at han damp stendöd i golfvet.

Med vindens snabbhet ilade min mor til hans hjelp. Alla hennes lemmar skälfde, hennes bröst häfde sig förfärligt, tils hon omsider utbrast i en häftig gråt; och jag, nästan sanslös, pressade de falskaste toner ur flöjten som jag ännu höll för munnen.

Alla lukter, piller, droppar och annars uptänkliga medel försöktes, under högljudda klagorop, på den, i ordets strängaste bemärkelse, af slag träffade; men, olyckligtvis! utan framgång, ty — förfärliga, obevekliga fatum! hvilken dödlig undgår dina jättearmar? Hjelte eller kujon, konstnär eller stympare, stadspukslagare eller organist, hinner ödet alla!

4.

Är det en skälm!

Ingenting är begripligare, än at min fars död hade det vigtigaste inflytande på min existens. Min framtids labyrint låg med sina mörka irrgångar vidöppen för mig, under det at min mors öde, som nyss förut kunde förliknas med den leende Demokrits väsen, hastigt hade förvandlat sig til den hypokondriska Heraklits.

En pension som icke ens förslog för hennes egna oundgängligaste behof, blef henne anslagen för det min far hade bildat män af barn; och fastän hon på allt sätt bjöd til at behålla mig hemma, blef det henne ändå omöjligt. Det ges, thy värr! så många situationer i menskliga lifvet, som endast kunna förbytas medelst en full pung, och en sådan var ej at finna i min fars hus.

Efter långt öfvervägande hvad med mig skulle företagas, rann hastigt tanken på en slägting, som var kryddkrämare i den lilla staden Limberg, min mor i sinnet som en meteor i mörka natten. Skyndsamligen beslöts at jag skulle ge så väl flöjten som turkiska trumman, med ett ord, hela min musikaliska lärdom, på båten, träda i tjenst hos honom, och tillika försöka om ordspråket: »borta är bra, men hemma är bäst!« — ägde sin rigtighet eller ej.

(Forts. härnäst.)

Mode-nyheter från Paris.

Små *bonnets* äro stundom til den grad öfverlastade med törnrosor, at de til omfånget likna de största turbaner; andra åter äro utan bakstycke; de bestå endast af en blondremsa, som är lagd i stora veck omkring hufvudet och af en krans af blommor, såsom: törnrosor, jasminer eller oleander. På de vanliga klädda bonnets finnas ofta törnrosor i form af en krans, och nemligen sålunda fästad, at blommorna befinna sig under garneringen af blonderne. — Skottska tyger användas mycket til kappor, och ömsom så at rutorna alla löpa på tveren eller diagonaliter. Pelerinerne af dessa kappor likasom kragen och fodret äro af rödt sammet.

Pl. 8.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Bart hår prydt med blommor och perlor, af Herr Plaisirs upfinning. Sidensars-klädning garnerad med 3 dubbla rader upstående och nedfallande falbalas, hvilka åtskiljas genom en rullad remsa. Hvita handskar och skor.

Fig. 2. Ofvanstående figur, fast med några förändringar, sedd bakifrån.

Fig. 3. Bonnet af blonder prydd med en krans af törnrosor. Klädning af barège-tyg med en garnering af 3 rader sidensars blad. Hvita handskar, svarta skor.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

3

1

2

N:o III.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Mars Månad 1826.

Pl. 9.

Lady Morgan.

Jemte porträttet af detta namnkunniga fruntimmer, meddela vi följande biografi införd i et blad af Leipzigs Allgemeine Moden Zeitung för November månad 1824.

» Bland litterära fruntimmer utmärker sig i synnerhet Lady Morgan, sedan Friherrinnan Stael von Holsteins död. Hennes många arbeten, hennes angenäma och snillrika umgänge samt den politiska vigt hennes namn i flera hänseenden vunnit, anvisa henne en utmärkt plats. Hon är dotter af en Herr Robert Orvenson, som först var theater-delägare i Dublin, men sedan blef Vinhandlare. Knappt fjorton år gammal, utgaf hon et band poetiska skrifter, för at förbättra sin fars omständigheter som hade råkat i obestånd. Härefter skref hon en svit Irländska National-romaner, som endast stå efter Walter Scotts lysande snillefoster. Lady Morgan, som äger en lågande inbillningskraft och et rikt förråd af sitt fäderneslands, Irlands, historier och legender, fann uti dess seder, händelser och tidböcker de förträffligaste ämnen för det romantiska; derföre lyckades henne också alltid de arbeten bäst, som inskränkte sig til Irland. Hon är en af detta olyckliga Lands mest vältaliga och patriotiska försvarare. «

» År 1811 blef hon, då hon besökte Markisen af Abercorn, bekant med Medicine-Doctorn Sir Charles Morgan, som hade följt Lorden til Irland. Sedan sitt giftermål bebor hon Dublin för det mesta, hvarest hennes hus är medelpunkten för allt hvad denna hufvudstad äger lärdt och snillrikt. Hon uttrycker sig med lätthet och talar flera lefvande språk. «

» Efter Bourbonernas återupsättande på Franska thronen, gjorde hon en resa til Frankrike, hvilken hon sedan utgaf under namnet *France*, och som gjorde lika mycket upseende, som den väckte missbag och bifall hos de skiljag-

tiga partierna. Hon skildrar deruti det nyare Frankrikes seder, litteratur, politik och sällskapslif.«

»År 1818 besökte hon Italien, hvarifrån hon återvände til England 1820. Hon utgaf då sin *Italy*, hvaruti hon ganska frimodigt afmålar detta Lands tilstånd. Sex månader efter dess utgifvande, stod detta verk uptaget bland de i Rom förbudna böcker, och samma öde hade det äfven i flera andra länder« *).

»Det nyaste och bästa som Lady Morgan skrifvit, är Salvator Rosas lefverne, hvartil hon samlat materialerne under sin Italienska resa. I England har detta verk, skrifvet med et fruntimmers hela enthusiasm, vunnit mycket bifall.«

»Lady Morgans förtjenster inskränka sig ej allenast til litteraturen, hon har äfven räddat en brefbärare i Dublin från galgen, Denne stackare lade sig, i et behofvets ögonblick, til penningar som voro honom anförtrodde, och dömdes til döden. Han vände sig til Lady Morgan, som vid sakens öfvervägande fann at många omständigheter talade för honom, och hon lyckades at förvandla dödsstraffet til deportation.«

»I det husliga lifvet är Lady Morgan älskad af sin familj och högaktad af sina många bekanta.« Utom ofvannämnde tvenne arbeten, räknas bland hennes förnämsta: *S:t Clair or Heiress of Desmond; The Novice of Dominick; The Wild Irish Girl; The Lady of an Irish Harp or metrical Fragments; Patriotick Sketches of Ireland; The Missionary, an indian Tale; O'Donnel, a National Tale; Florence Macarthy.*

---

*) Båda arbeten *France* och *Italy* äro äfven sedan några år kända på Svenska.

Pl. 10.

Adolf och Clara.

(Forts. från föregående N:r.)

Det första yttrande af detta slag ur en älskarinnas mun har för älskaren någonting ljuft, derigenom at det försäkrar honom om sin lycka at vara älskad och at den tilbedda vill vara det af honom; det är en borgen på hennes kärlek, den fruktan at förlora och hoppet at bibehålla förestafva; men för den gifta mannen blir det en förebråelse som nästan sårar honom, helst då, när han vet sig icke förtjenat den, och anledningarne til et sådant yttrande blott grunda sig på några timmars sysslolöshet som plågat den

Pl. 11.

unga Frun under mannens bortovaro; visserligen långsamma stunder för henne, på hvilka hon icke blifvit beundrad och smekt, inga tilredelser til något nöje varit under öfverläggning. Emedlertid återställer kärleken, för ögonblicket, det goda förståndet emellan de nygifta, och varma kyssar torka tårarna från Claras kinder; hon blir åter lugn, hon är i famnen på sin Adolf och ber at han icke måtte bry sig om det der vira-partiet. Adolf lofvar det genast: upoffringen tyckes honom ringa, han har ju på flera månader icke haft kort i handen, Clara är ju allt för honom.

På denna sköna ägtenskaps-scen följer dock en viss tomhet; man har ingenting nytt at säga hvarandra; de vackra möblerna känner man utantil; timmarna på den Parisiska bordstussaren skrida långsamt, småningom väckes hos Adolf tankan om en viss obillighet hos Clara at vilja hindra honom från et nöje, som han för hennes skull i flera månader försakat, han betänker orsaken til hennes begäran; harmen at icke återkomma til sällskapet dit han lofvat sig; vännerne som skola bry honom andra dagen at han icke är herre i sitt hus; han blir orolig; tar til en bok, men lägger snart åter bort den; ser ofta på klockan och kan icke dölja sin ledsnad; samtalet mellan honom och Clara består i afbrutna, fragmentariska yttranden, och svaren på hennes frågor om nya tyger, om en bal som Ministern *** säges skola tilställa, blifva korta, likgilltiga, stundom osammanhängande; allt utmärker en tydlig distraction. Clara sitter förvånad, hon kan icke finna sig i det nya af situationen, hon yttrar obetänksamt och med smärta:

Adolf, du leds med mig!

(Forts. i nästa N:r.)

Pl. 11.

Et Ryskt vinter-åkdon.

Hvarje Nation har något eget eller nationelt i sättet at färdas på hjul eller släda. Ryssarnas anspann utmärker sig genom den egenheten, som hörer til elegansen af et bättre equipage för tvenne hästar, at den ena hästen egentligen är den som drar åkdonet, och den andra nästan blott löper löst bredvid; medan den förre trafvar, bör den sednare beständigt galloppera; denne blir äfven våldsamt böjd med halsen utåt ifrån den förre, hvilket oftast åstadkommes genom en särskilt töm, som Herrn i slädan har til sin disposition, såsom det här ses på planchen. Stockholmsboerne hafva haft til-

fälle at i vinter se et dylikt anspann. Vi torde en annan gång återkomma på detta ämne, då vi få tilfälle visa förhållandet med et Ryskt sommar-åkdon eller så kallad Droska.

Allt genom Musik.

(Forts. från föregående N:r.)

Sedan jag tagit det ömmaste afsked, anträdde jag resan til Limberg; och fastän jag ej var synnerligt väl til mods, beträdde jag ändå oförsagd min anförvandts kryddbod.

Efter de varmaste recommendationer af min mor, kom en liten, bleklagd karl, med skrumpet ansigte, en i lasurblått skiftande näsa och afskräckande min emot mig i en gammalmodig, utsliten rock. Hans vanligtvis halfslutna ögon öppnade sig til en vidd, som hade han velat sluka mig med dem.

Efter en lång paus, hvarunder han mönstrade hela min person, begynte han mumla för sig sjelf: »för tusan! är det en skälm?« — men hastigt höjdes hans stämma så förfärligt, som hade alla contrabasar i Mozarts Requiem blifvit satte i rörelse, med den frågan: »således är han son til den liderliga Justinus Geigenhals?« —

Förlägen för det besynnerliga tiltalet och bodpojkarnes förstulna flissande, stod jag med nedslagna ögon, rullade hatten mellan fingrarne, och svarslös såg den förskräckligaste utsigt i min framtids kikare.

»Nå, nå!« — fortsatte han, »vi få väl se hur han artar sig. Flit och redlighet — kom ihåg det — flit och redlighet äro de enda pass med hvilka man kommer fritt och obehindradt genom hela verlden. — Men, för tusan! hvad står han der så fåfäng? Grip sig an! Der har han et skålpund aurum pigmentum! tag och pulevrisera det ytterst fint!«

5.

Menniska! Vän! Engel! Bror!

Nästan utan at veta hur och på hvad sätt jag hade kommit til morteln, stötte jag peppar, under det at jag önskade min kära anförvandt dit der pepparn växer.

Oaktadt min yttersta flit kunde jag aldrig förvärfva mig hans bevågenhet. En beständig hunger spelade hufvudrolen i min lefnads drama, och min rygg, med hvilken min slägting stod i evig rapport, blef vid den ringaste förseelse ge-

nom hugg och slag, så obarmhertigt magnetiserad, at den kanske oförtöfvadt skulle blifvit verkligen clairvoyant.

Men lyckligtvis hade mitt öde annorledes beslutit. I full parad marscherade en dag et främmande regemente genom Limberg. Den förträffligaste musik öppnade tåget, och liksom magnetiskt dragen af de själen bekanta tonerna, följde jag, utan at bry mig om min herr slägting och hans bod, det klingande spelet.

Snart återvände jag såsom med nya krafter; men, himmel! hvilket emottagande! min husbondes ögon blixtrade, hans mun dundrade som åskan.

Ibland de rytande skällsorden upfattade jag endast den satsen: »packa dig på stund ur mitt hus, din slyngel!« — hvilken han så ofta uprepade som en compositör sitt favoritthema, och bevekt af de dugtigaste knytnäfvar, måste jag så fort som möjligt packa in. Knappt hade den följande dagen begynt at gry, så anträdde jag, på Guds försyn, min vandring ut i vida verlden.

Våren hade nyss upvecklat sitt segrande baner, och den härliga trakten låg i ungdomlig fröjd som en blomstrande trädgård framför mig. Mägtigt betagen af solens majestätiska upgång och skogens inbyggares sång, upstämde jag et låfoffer til min Skapare; då blef jag så nöjd och munter til sinnes, som hade jag icke mer haft at sörja för min framtid.

Jag hade just begynt andra versen på min morgonpsalm, då jag hörde en vagn bakom mig, bredvid hvilken en tjock man vandrade. Et martialiskt kindbensskägg prydde hans breda ansigte, och et svart hår skuggade den höghvälfda pannan, hvarunder et par de qvickaste ögon tittade fram.

Utan at låta störa mig af hans närvaro fortsatte jag min sång; men knappt hade jag slutat versen, så störtade främlingen med öppna armar emot mig, och ropade öfverljudt, i det han kraftigt omfamnade mig: »menniska! vän! engel! bror! kom i mina armar, kom til mitt hjerta! — Nå, himlen vare låfvad, at jag så oförmodadt funnit hvad jag så många Herrans år förgäfves sökt i Tysklands största Städer.«

Innan jag hann utbe mig förklaring öfver främlingens besynnerliga upförande, ropade han: »Jacob! öppna dörrn!« — Som en blixt var jag i vagnen, och det bar af öfver stockar och stenar, så at det gnistrade efter det.

6.

Debuten.

Först efter många frågor fick jag veta at min nya vän var theater-föreståndare i Q...., och med all gevalt ville ha mig til tenorist vid sin trupp.

I en ställning som min, då man ingenting har at förlora, men allt at vinna, fattar man i den första planka man råkar på, för at rädda sig ur det brusande ödets skeppsbrott. Konstnärslifvet, hvars yta vanligtvis är prydd med det grannaste glitter, hade allt ifrån min födslostund haft et outsägligt behag för mig, och utan lång ventilation med min nya principal, som gjorde mig de hederligaste anbud i verlden, blef det afgjordt oss emellan, at jag af honom skulle låta introducera mig i Thalias, Melpomenes och Euterpes rike.

Så mörkt det förflutna hade varit, så lysande syntes mig det närvarande. Knappt anländ til Q...., polerades jag af dans-, fägt-, declamations-, sång- och musik-mästare, och inom året hade de af den styfva, oborstade kryddbodbetjenten bildat en så galant och rörlig mode-docka, at jag inom en minut kunde säga tusen intet betydande complimenter, göra et dussin de prydligaste entrechats, och i sällskap så beundransvärdt käckt anföra de aimablaste tvetydigheter, ej til karlar, utan til fruntimmer, at jag snart i hela Staden ansågs för et non plus ultra af god ton.

Omsider inträffade den aftonen, då jag för första gången skulle beträda theatern såsom Johan af Paris. På alla knutar skyldrade mitt namn, och allt hvad som gjorde minsta anspråk på bildning, skyndade til spektaklet för at höra den nya tenorsångaren.

Darrande och bäfvande stod jag i min klädloge, då et småningom tiltagande chaotiskt stoj trängde til mina öron. Så rädd som det onda samvetet, smög jag mig ner på tiljorna, som betyda verlden, och genom hålet på ridån tittade ut i salongen, der en sådan trängsel herrskade, at jag af förskräckelse knappast kunde stå på benen, då jag besinnade, at alla dessa tusentals ögon, om få minuter skulle rigtas på mig, brännpunkten för deras nyfikenhet.

Öfverallt sågs det yppigaste slöseri bredvid den nedrigaste girighet. På parterrn skreko enthusiaster och narrar om hvarandra, så kalladt klokt folk teg, bakdantare sysselsatte sig med at förtälja scener ur la chronique scandaleuse, under det at, af allt slags parisiskt parfymeri doftande småherrar, sände betydelsefulla ögonkast ut i den qvinnliga blomsterverlden, och coketta skönheter läto sina ögons artilleri spela åt alla vinklar och vrår.

Men hastigt fick jag som en elektrisk stöt i alla mina lemmar, då jag såg en recensent-trio planterad tätt invid orchestern. Den ena var en liten man, hvars skägglösa ansigte väldigt förställdes af hat och afund til hvarje förtjenst. Med utomordentlig inbillskhet satte han sin ära i några skaldestycken, som stodo i utländska blad, och trodde sig

derigenom äga rättighet at nedsmutsa hvarje inländsk författare och nedsätta det fosterländska. Hans granne var en lång räkel med en hoptryckt Judas-fysionomi, och den tredje stod der som en verklig lam-unge. I sitt anletes svett framkrystade de några sökta infall, och talade dristigt och oförskämdt om sångare och musik, fastän ingendera af dem kände en not.

Ifrigt sökte jag at bland mängden leta rätt på mina få vänner hvilka jag hvar och en, för dagen tilönskade Ægæons *) hundrade armar; men, thy värr! voro de knappt märkbara bland den talrika samlingen.

Såsom den af furierne förföljde Orest, flydde jag den förfärliga anblicken, skyndade til foyén, och sjönk under klagorop min principal nästan sanslös i famnen.

»Nå, nå! fatta mod!« — ropade han. »Era natursgåfvor äro så utmärkta, at ni måste lyckas. Sjung allenast den i slutet på pjesen inlagda Italienska arian med er rösts hela behag, och jag svarar för det högljuddaste bifall; ty vi lefva, Gud nås! i en tid, då Italienskt krimskrams med våld söker uttränga Tysk klarhet, känsla och grundlighet. Glöm inte för öfrigt, at en ädel dristighet förmår nästan allt här i verlden!« — och i detsamma gick ridån up.

7.

Bifall och dess följder.

En allmän tystnad herrskade då jag visade mig. Fastän jag samlade allt mitt mod, uttalade jag ändå: »*Gossar, hela värdshuset är til er tjenst!*« med et sådant sväfvande på målet, at jag knappast hade förmodat det. Slutligen besegrade jag dock min rädsla. Med utomordentlig skicklighet sjöng jag min första aria, och knappt hade jag slutat den, förrän under det mest stormande bifall et allmänt »da Capo« hördes. Knappt hunnen in i foyén efter min första scen, hastade min principal, utom sig af glädje, med följande ord och öppna armar emot mig: »Bravo! bravissimo! du har sjungit som en karl, hjertans vän!«

Ännu högre steg publikens bifall då jag beskref Prinsessans behag och begynte: »*Välan, min sköna! nu är din tur at älska ock din Trubadur;*« men högsta grad af enthusiastisk applaus skördade jag, då jag hade slutat den inlagda Italienska arian.

Min triumf omtalades i hela Staden som ur en mun. Damerna prisade min manligt sköna figur, karlarne min fylliga, böjliga röst, och recensenterne, til och med, mitt manér och mitt känslofulla föredragningssätt.

Men den ifrigaste af mina låftalare var det ofvannämnda

*) Eller *Briareus*, som han kallades af Gudarne.

Judas-anletet. Sedan dess ägare, til bevis af min vänskap, hade utbedt sig en liten dusör, beviste han i alla jordens tidskrifter, under alla möjliga chiffer och namn, det han aldrig förr hade funnit så utomordentliga talanger förenade. Hvar och en af mina rörelser, hvilka endast voro föranledde af tilfälligheten, kallade han välbetänkta, studerade, och åberopade sig dervid så skickligt Lessing, den Tyska dramaturgiens stormästare, Schink och Göthe, at han innan kort hade uphöjt mig til konstnär; ty:

»Allt sedan guldet blef vårt slägtes herrskarinna,
Betalas Fama ock som en lättfärdig qvinna.«

Nu fick jag vind i seglen. Jag blef introducerad i de förnämsta sällskap, bjuden i de största hus, hvilkas dörrar vanligtvis endast öppnas genom convenansens, egennyttans eller rikedomens talismaner, och de mest bildade fruntimmer eftersträfvade mitt umgänge såsom något öfvernaturligt.

Men månast derom syntes vår första sångerska, en ung, genomskön flicka. Ju mer mina kamrater afundade min lycka, och mer än gerna skulle beredt mig, den genom ödets vågskål plötsligt uphöjde, det mest förödmjukande Icars-fall, med desto mer deltagande slöt hon sig til mig. Den majestätiska växten, det englalika hufvudet, omgifvet af de skönaste guldfärgade lockar, och de vänliga blå ögonen hade äfven så betagit mig, at jag endast såg min himmel i hennes sällskap.

Dagligen steg jag i publikens gunst, och naturligtvis fick högmods-djefvulen snart sådan magt med mig, at jag enligt min tanka til minsta nådde skyarne.

(Forts. härnäst.)

Pl. 12.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Bart hår klädt *à l'étrusque* (Etrurisk). Balklädning af krusflor garnerad med blommor samt rullar och rosetter af sidensars. Hvita handskar och skor.

Fig. 2. Svart hatt prydd med strussfjädrar. Sidentygsklädning med en bred garnering. Klädes-kappa med en krage och en Palatine broderad med plattsilke. Hvita handskar och skor.

Rättelse: I föregående Häftet vid förklaringen af Fig. 2 står: sedd *bakifrån;* bör vara: sedd *framifrån.*

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

Pl. 12.

Tredje Årgången

N:o IV.

Magasin
för Konst, Nyheter och Moder.

April Månad 1826.

Pl. 13.

Skagastöls-tinnarne, i Norige.

Der hvarest Agerhuus och Bergens Stift på deras nordligare gränser vidröra hvarandra, lyfter sig — utmärkt framför alla öfriga — de kolossala Jotun-fjällen med deras eviga snö. Til dessa isberg hör, och på dess vestliga gräns ligger en annan alp-grupp: *Hurrungerne* kallad, hvaraf *Skagastöls-tinnarne* åter utgöra en del, hvilka troligen äro de högsta bergspetsarne i Norige, tiläfventyrs i hela Skandinavien. Ännu har man icke kunnat bestiga de högsta spetsarne, i likhet med Jungfru-hornet i Schweiz; men likväl kommit up på några til 7400 svenska fot öfver hafvets yta. Snöhättan, som hittils ansetts för den högsta fjäll-spetsen, ligger blott 7350 svenska fot högre än hafvet. — En tradition bland bönderne i orten berättar, at en djerf bergklättrare hade en gång vågat sig up på en af högsta spetsarne, men fann återvägen så svår, at han i sin förskräckelse gjorde et fromt löfte, at ge sin bästa ko til den första fattige han mötte, om han kom lyckligen utföre; efter det gjorda löftet, lade han sig at sofva i en bergsklyfta, hvarefter han, synnerligen stärkt, vågade gången utföre och kom lyckligen ned.

Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Carpelan har benäget meddelat oss denna Planche ur sitt manuscript af dess *Voyage pittoresque aux alpes norvégiennes.*

Pl. 14.

Adolf och Clara.

(Forts. från N:o III.)

En beskyllning, en förebråelse hvartil man är oskyldig, upfattas lindrigt, glömmes snart; men har man förtjent den,

då är den krossande; ju färre skäl man har på sin sida at bevisa motsatsen, ju mera envisas man. Adolf hade verkligen funnit sig mindre road i denna tête à tête; men han borde icke tilstå det, han ville icke vara genomsedd af Clara, han måste således motsäga henne, för at bibehålla, eller åtminstone tro sig bibehålla, en mans företräde framför sin hustru, en öfverlägsenhet som tilkommer honom, om också blott i egenskap af man, men framför allt til förekommande af uttydningar af hans tankar, dem han tror böra hafva sig förbehållna; han kunde således nästan icke svara annorlunda än: jag vet icke hvad du menar med ledsamt? — Det är icke svårt at se. — Du måtte hafva en ganska stark syn. — Ack, mitt hjerta ser starkare än mina ögon. — Ditt hjerta? — Sätter du icke mer något värde på mitt hjerta? — Jo; men i fråga om syn tror jag du gjorde bättre at nyttja dina ögon. — Kan du neka at du är ledsen? — Ja visst kan jag det; hvarföre skulle jag vara ledsen? — Ledsen at du måste sitta hemma med mig allena. — Måste jag? hvem tvingar mig? — Hedern, skyldigheten. — Skyldigheten? jag vet icke at jag underlåtit någon, om icke den at återkomma til sällskapet i afton. — Du ville hellre spela vira än vara qvar hos mig. — Det har jag icke sagt; men du behagar uttyda det så. — Jag är icke blind. — Jag skall be dig icke se annat än hvad som är verkligt. — Ja, om du vill ta bort verkligheten från min syn. — Inga epigrammer. — Alldeles icke, blott sanningar. — Sanningar, hvilka äro de om jag törs fråga? — At du leds i mitt sällskap, at du är ostadig. — Ostadig! et ganska illa valdt uttryck. — Men sant, thy värr! — Man skall vara oförståndig som du, för at kunna påstå det. — Jag tvingas dertil. — Det är nästan för starkt. — Icke mer än billigt. — Billigt! det har jag verkligen icke förtjent för min upoffring, at skicka återbud til mina vänner. — Åh, Gud bevars, om det var en så stor upoffring, hvarföre går du icke ännu dit, det är icke för sent. — Ja så, du vill vara utaf med mig, du visar mig på dörren. — Ja, när du icke trifs hemma, då är det bättre du går dit du roar dig. — Jag förstår, och skall visst icke genera dig med min närvaro. — Gör som du behagar. — (Adolf tar hastigt hatten, men stannar et ögonblick för at se huru Clara uptar hans förhållande, och då han ser henne vara liknöjd, utbrister häftigt:)

Adieu! — (Clara) *Adieu med dig!*

Årgången

Kort Beskrifning om Förlopet
af then uppå Seland d. 25 Förledne
Julij Lyckelig skedde Descenten uthaf
Hans Konglig Mayttz Wår aldranådigste
Konungz Troppar.
X
N
O
T
N
P
Q
U
S
R
M
L
K
I
H
B
Z
Y
A
C
D
E
F
G

Pl. 15.

Landstigningen på Seland år 1700.

Med undantag af et litet kopparstick graveradt af C. Bergquist, som finnes i *Kon. Carl XII Historia i kort begrep, öfversatt ifrån Fransöskan*, tryckt 1758, har, oss vetterligt, hitintils icke funnits någon offentlig utgifven teckning öfver Konung Carl XII:s första militär-expedition, landstigningen på Seland den 25 Juli 1700; det är således med et verkligt nöje Redactionen meddelar närlagda gamla document deröfver, funnit i et privat hus, hvars authenticitet intygas tilräckligt af den tidens kart- och skrift-styl samt beskrifningens ordalag, dem vi derföre också oförändrade meddela, ehuru författaren just icke tycks hafva varit någon Militär i de högre graderne; men derigenom icke torde förtjena mindre trovärdighet, helst han varit ögonvittne til landstigningen och hans berättelse öfverensstämmer hufvudsakligen med GeneralMajoren Stuarts relation, til hvilken vi hänvisa i Kongl. Krigs-Vetenskaps-Akademiens Handlingar för år 1816 sid. 39 o. f.

Förmodligen utgör denna teckning en fortsättning af en annan, ty på originalet finnes tecknadt *N:o* 2. — Vi hafva för utrymmets skull, afskurit denna teckning vid det ena Batteriet O, hvarigenom ingenting väsendtligt gått förloradt, såsom den yttersta punkten af landstigningsstället. — Åt insändaren, som vill vara okänd för våra läsare, hembära vi emedlertid vår enskilta tacksamhet.

»Sedan Hanss Högh Grefl. Exelentz här Kongl. Rådet och Amiral Generalen Högh Wähl Bemelte H:r Grefven Hans Wachtmeister hade Till underdånigast fölie af Hanss Kongl. Mayts aldra Nådigaste Ordres ifrån dess Orlog Flåta Detacheradt några Capables skiep som voro Fredericka Amalia hvarpå Hanss Excelentz Amiral Generalen i Egen Pärson sigh Befant Till licka med skipet Skånö, Lifland och Norköpingh, sampt Twäne läte Frægater, som voro Suahn och Fama, hvarest och Amiral AnckarStierna, Comanderades Skiepet Wäsmelandh, Estlandh och Wachtmester, sampet et Holanskt och Engelskt skiepp, som voro af Wähl Bemälte H:r Amiralens Division och afgingo densama, d. 24 om afftonen ifrån Flåtan strax utanför Kiöpenhambn, med de Twäne på våra skiep Embarquerade Regementer Nämbl. Uplands och Calmare Lähns Regementer Till fot och när Besagde skiepp, dagen effter åt, voro — — —*) med under — — *) Mayts sjelf på Jackten Sopiha med ala Espingar och små Fartygh som medhade Konungens liff Gardie Till fot, och störe delen af Malmö Regemetes hvilcka under

*) På dessa ställen är manuscriptet mycket oläsligt.

Beskydd af mer Bemälte skiep, fortsatte sin Cours att dett Till landstigningen utsede, Stälte Emelan Humble Bäck och Asprö giärde i meler Tidh till hinderade af dene Dicein lyfte 12 sty: Danska Fregater sina anckar, och gingo effter oss: men sedan de Danska å Ena sidan, förmärckte at de Dacherade skiepen giorde sigh klara dem att angripa och på andra sidan några skiep af hufvudh flåtan, i meningh at afskiära det Danska Paset, Retererade de sigh Til Backass der effter fört sätess våra intenderade vidare, och när våre ungefähr, Emelan klåkan 4 och 5 effter medag och voro ankomne Till det ofvan sagde stälet mit för Tybrop backar som åfvan väderquarnen, voro kiänBare, stegh Hans Excelentz Amiral Generalen uti En Claup *(Slup)* och Begaf sigh Till Hans Maj[tz], som då redan var gången i En al Claopurne, var på skiepen giorde Sein *(signal)* satte sigh uti En sådan Ordningh, som sielfva Rjteningen utvisar och då Begynte genast under Signalen af Een uphisat Rödh flaga på skiepet Fredericka Amalia, med uphörligt Canonerande, ifrån sampt de Comenderade skiepen Till den ända att de skulle afhola det Danska Ryteriet som komo Söder ifrån och fotfolcket som stod längs stranden Till att afvärja landstigningen att de intet måte kuna Postera sigh på stranden, och i så måto Despatera våra Tropar at kuna der på fata ståndh vilcket och så vida lyckadess att acktat de Danska utaf sina upkastade Batarier skarpt skiöto med stycken så kunde de dåck intet hindra, med mindre våra under Beskydh af det heftiga Canonderande som skede på alla stälen af skiepen, Bestego stranden och derpå fingo fast fot vid hvilcket Tillfäle, att ataquen på högra sidan skiede undr Hanss Maj[tz] Eget sampt Hanss Excelentz Amiral Generalens Commando, vilcket med det första komo i land, och angrepo det Danska folcket som lågh Backom dicken, at de genast måste vicka af Till skog sedan drog våra Tropar sigh uti sin ordningh Tillsamans då fuler det Danska folcket Beståande ungefär af 300 Till häst och några 100 Till fot sockte at gå på vårt Gardie hvilcket Comenderades af H:r GeneralLeutnant Renskiöld och Her Major Numers, upå vänstra sidan i flancken men blefvo straxss igiönom väl Bemälte H:r försigtigie och Tapre anförande i synerhet med Tillhielp af granadierne Repsterade *(repousserade)* och togo flyckten så at våra då genast obehindrade fingo Begynna at trangera och försätia sigh uti ett fortificerat läger varandess sielfva vuen af dena sida landstigningen sådan som dene däröfver fatade Carthan med sine upsate Signis Representerar. Datum skiepet Fredricka Amalia d. 9 Augus Anno 1700.

A Konungens Euschaulup. B General Le: Renskiöld.

C Sk. Fredrica Amalia.
D Sk. Skånö.
E Sk. Lifland.
F Sk. Norkiöping.
G Fregaten Fama.
H Sk. Wesmanland.
I Sk. Estlandh.
K Sk. Wachtmeister.
L Ett Holanskt Skepp.
M Ett Engelsst Ditto.
NN Dett Danska Rytteriet.
OO Dehe Danskas Battrien.
P Wederqvarnan.
Q Dett Danska FootFolket
R Slotet Cronborgh.
S Dan: Kiörkan i Helsingör.
T Humblebek.
U Ehnere Gårde.
X Kragrop.
Y Transport Batterien.
Z Ditto.

Allt genom Musik.

(Forts. från föregående N:r.)

8.

Otack är verldens lön.

Ehuru betydlig min inkomst var, röjdes likväl snart et märkligt deficit i min kassa. Spelpartier, dryckeslag och små kärleksäfventyr kostade mig ofta på en dag mer än aflöningen för hela veckan utgjorde.

Naturligtvis begagnade jag första tilfälle at säga Directörn det jag, som ansåg mig oumbärlig vid hans trupp, behöfde en betydlig påökning. Mina konstnärs-capriser, hvilka voro oräkneliga, hade ofta försatt honom i största förlägenhet hvad han skulle ge, och med den mest afgörande ton nekade han mig den ringaste tilökning.

På det grufligaste förolämpad, skyndade jag mig til min älskarinna och beklagade mig öfver Directörens upförande. »Nå,« sade hon, som ur min egen själs innersta, »han har då fällt sin dom. Hela den vida verlden är konstnärens fädernesland! Jag har nyss fått de mest smickrande anbud från en utländsk theater-föreståndare. Lemna den härvarande theatern. Jag svarar dig för det bästa mottagande af min nya principal.«

Utan at besinna det et sådant handlingssätt vore den största otacksamhet mot den jag hade at tacka för min lycka, underrättade jag honom skriftligt om mitt beslut at öfverge hans theater.

Med en förvånande liknöjdhet emottog han underrättelsen, och innan kort lemnade jag Q.... med min älskarinna, för at vinna nya segrar.

Mitt förhållande til henne blef allt mer och mer förtroligt, och redan var dagen til vår orubbliga förening utsatt, då jag helt oväntad en afton besökte henne.

Med leende upsyn kom hon emot mig, och jag kände mig outsägligt lycklig. Drifven af min känsla, öppnade jag klaveret, som vanligen var öfvertäckt med kläde, och begynte sjunga Rossinis aria: »Din trohet, ack, Minetta!« då jag med foten oförmodadt stötte mot en lefvande varelse, som tycktes sitta hopkrupen på golfvet. Utan at besinna mig, tog jag et ljus, lyfte på täcket, och fann, til icke ringa förundran, en förstucken medälskare.

I min öfverraskning kunde jag hvarken gråta eller skratta; men omsider lemnade jag rummet befängd och störtade mig i alla möjliga förströelser. Ehuru jag bland menniskorna hade upträdt med den varmaste tro på redlighet, fann jag dock slutligen — men, thy värr! för sent — nästan alla fala, så snart man visste ta dem på rätta sidan. Kärleken hade öfvertygat mig genom den hårdaste erfarenhet at ordet: *trohet* icke finns i qvinnans lexikon, och at det är henne likså obekant, som oss karlar en sjette verldsdel, ty deras trohet är, olyckligtvis! endast et smink.

9.

Den Chinesiska Kammar-Virtuosen.

Oaktadt de sorgliga rön jag i kärleksvägen hade gjort, tilbragte jag ändå mina dagar bland ständiga njutningar och förströelser. Men, thy värr! grep mig deras hvirfvel snart så häftigt, at den störtade mig i det rysligaste djup af elände.

Följderna af nattliga supkalaser visade sig snart som en den farligaste bröstsjukdom. Länge sväfvade jag i den förskräckligase ovisshet om jag nånsin mer skulle beträda Guds gröna jord; ty stadens skickligaste läkare ansågo mig redan halfvägs mellan denna och andra sidan grafven, då lifvet firade en fullständig triumf, och jag efter mest ett års sängliggande, genom min läkares oförtrutenhet, återställdes til helsan. Men, olyckligtvis! fann jag alla kännares förskräckliga påstående, det min röst helt och hållet var förlorad, alltför grundadt.

I den rysligaste förtviflan stod jag ännu en gång fullkomligt passiv i verlden, och skärskådade det förflutna med mitt inre öga. Du gode Gud! hvar hade nu på en gång de lysande drömmarne om gyldene slott, som jag ännu helt nyligen byggde mig i den luftiga framtiden, tagit vägen?

Alla möjliga fantasier och idéer dansade omkring i mitt hufvud; men enda resultatet blef: at menniskan icke lefver af luft, hvari min mage, som nu måste låta nöja sig med mången förknappning, så högljudt instämde, at ingen invändning deremot stod til at göra.

Midt i detta egyptiska mörker, rann mig min flöjt omsider i sinnet. Den syntes mig nu den trollflöjt som skulle föra mig genom verlden, och snart vände jag den staden ryggen, der jag hade förlorat min röst, med den sjelfgjorda titeln af Hans Kejserliga Chinesiska Maj:ts Kammar-Musikus.

10.

Eld.

Beledsagad af ordspråket: »ungdom och visdom följas ej åt!« anträdde jag, en regnig höstmorgon, min resa med mina få ägodelar på ryggen, och den allt förmående trollflöjten i näfven.

Blästen, som med så ursinnig våldsamhet rasade i trädtopparne, at de nästan nödgades bocka sig som lycksökare vid de stores dörrar, hade så til sägandes, ordentligen valt mig til föremål för sitt elaka lynne, och såsom en eröfrare, tillät han sig fri durchmarsch genom min kappas många, af tidens tand förorsakade lufthål. Efter några timmars vandring utbrast et störtregn ur de kolsvarta molnen; blixtar korsade hvarandra, och åskan, accompagnerad af stormen, exequerade den mest oregelbundna duett jag i min lefnad hört.

Fastän et värdshus vänligt vinkade mig, fann jag dock, af de vigtigaste orsaker, klokare at under en grupp af träd afvakta ovädrets slut, än lovera mig fram til den kostsamma hamnen; och til min obeskrifliga glädje stillade sig den vredgade dunderguden innan kort.

Med stora steg gick jag vidare, tils molnen ändtligen mot aftonen skingrade sig. Den gyldene aftonsolen blickade så vänligt fram genom det grå himlahvalfvet, som hade hon velat hugsvala mitt beklämda hjerta, och den närbelägna stadens blänkande tornspiror helsade mig det gladaste välkommen.

Då jag anlände til stadsporten, var den nedgående solens sista stråle släckt. Natten utbredde sin hemlighetsfulla slöja, medan stjernorna, en och en, rädda tågade fram.

Fördjupad i den brokigaste panorama af tankar, genomvandrade jag de temligen folktomma gatorna, och gick omsider in på et värdshus, som tycktes svarande mot min ekonomiska ställning.

Nästan med fasa för mitt utseende, hvarefter man nu för tiden så gerna bedömmer menniskan, inträdde jag i källarsalen, hvarest unga och gamla med den ifrigaste andakt dyrkade vinets gud. Vid et långt bord satt en hop äldre karlar som, utan at säga ett ord, med fulla händer offrade på Fortunas altare, medan vid et litet sidbord et älskande par så hjertans förnöjdt hade slagit sig ner, at

man genast såg det kärleken, detta farliga lefnads-farao, var det enda spel som låg dem om hjertat.

I förgrunden var en qvartett af unga rustebussar så högljudd, at hela rummet skallade af deras sång. Vid min ankomst begynte de just visan: »Vivat Bacchus! Bacchus lefve!« — med den gladaste humor, under glasens klingande.

Då de sågo mig smyga til närmaste bord, begynte en af villhjernorna efter en stunds examen af min obetydlighet: »Tycks mig också en karl det der, som törhända lärt ganska mycket, men intet at rätta sig efter tiden, och som säkerligen inte hunnit långt i den svåra konsten at hushålla.«

Träffadt! — tänkte jag för mig sjelf; men vid åsynen af flöjten, gåfvo de sig genast i tal med mig, och innan jag viste ordet af, hade jag berättat dem hela min biografi.

»Bravo! bravissimo!« — ropade den förflugnaste ibland dem, i det han med mig så kraftigt klingade på evig, osvikelig vänskap, at glasen ville springa i stycken. »Hör på, go vänner! det här är en förträfflig acquisition för i qväll.«

Nu berättade de mig at de voro sinnade anställa en serenad för en, knappt för 24 timmar sedan, til staden anländ, oförliknelig flicka, som bodde på det förnämsta värdshuset.

»Kom med,« skrek en af mina nya vänner, »kom bara med, och ni ska förgapa er. En flicka, ja, en flicka hvars make inte finns; en flicka, retande som en Psyche, fyllig som en Juno, och så mild som en Engel!«

»Tycks dessutom ha sina dugtiga fyrkar!« mumlade den andre af mina vänner, och stötte det, i detsamma, tömda glaset i bordet, så at det gick i kras.

»Vore bara inte den gamle Skärihjeln i vägen, som bevakar det himlabarnet som en skildtvakt Vestas tempel« — inföll slutligen den tredje; hvarefter vi anträdde vår marsch til »Blå Engeln,« der flickan bodde. (Forts. härnäst.)

Pl. 16.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. 1. Hufvudbonad kallad *Toque aérienne en blonde* prydd med marabout-fjädrar. Sidensars-klädning med garnering af en silkes-blonde. Hvita handskar och skor.

Fig. 2. *Bal-Costym för Herrar.* Svart klädes-frack. Vest af hvitt oskuret sammet, ofvanpå en annan af siden, iväfven med guld. Hvita casimirs-pantalonger och hvita silkesstrumpor.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

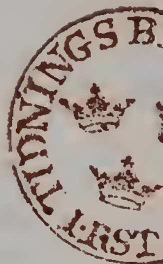

N:o V.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Maj Månad 1826.

Pl. 17.

Adolf och Clara.

(Forts. från N:o IV.)

Adolf gick. — Clara lyssnar för at höra huru långt han går, om han icke vänder om igen; men snart nog förvissar smällen i förstugudörren henne at han verkligen gått sin väg; det var mer än hon förmodat och förefaller henne nästan otroligt; hon börjar för första gången tänka at hennes charmer icke måtte äga all den tjusningskraft, allt det välde hon sjelf tiltrott dem. Det ges då för Adolf något annat än den himmel hon kan erbjuda; han kan då lefva utan henne en hel dag, kanske flera dagar? Hon fördjupar sig i betraktelser af detta slag och öfverlägger med sig sjelf, utan at kunna reda förhållandet.

Adolf går mekaniskt, utan at veta hvart; han eftersinnar skälen til sitt upförande, och alla öfvertyga honom at han varit tvungen dertil. Han resonerar så här: » det är i början nödvändigast, at jag icke låter henne få den vanan at motsäga eller motarbeta mina idéer och min vilja; hon bör begripa at jag är hennes man; jag har icke gift mig för at vara hennes ödmjuke tjenare; hon var högst obillig med sin begäran, och sedan jag gjort henne til viljes, var hon ändock icke nöjd, utan sökte upsåtligt at förarga mig; nej, min gumma, det skola vi förekomma, jag skall stå på mig! — Men nog är det, i visst afseende, synd om henne; hon är icke elak; kanske mente hon ej så illa med hvad hon sade, och jag tog det väl också något för häftigt? Det obehagligaste blir likväl när vi åter skola möta hvarandra i afton, ty jag kan nu omöjligt tilbringa natten på gatan. — Jag tror jag går hem til henne igen och skrattar åt alltihop! — Nej, då ger jag för mycket pris på mig; jag skall sätta mig i min kammare. « Sagdt och gjordt; Adolf går hem och sätter sig at läsa.

Clara får snart veta at Adolf är hemkommen; hon hoppas at han skall komma in til henne, ty hon ville möta

honom i dörren och se glad ut; men han kommer icke. — »Hvad har jag då gjort för ondt at han så bemöter mig,« utbrister hon; »skall jag erkänna at hafva felat utan at veta hvaruti? han kunde väl först komma in til mig, han vet ju at jag kysser honom så gerna! Denna ställning är odräglig! jag har lust at gå in til honom; men då medger jag at jag haft orätt, och det är påkostande!« Clara är ung, hon har ännu icke studerat karlarne, hon är ej en af dessa qvinnor:

På vägen bortom tretti år;
Hvars panna röjer tidens spår,
Hvars rosor småningom försvinna,
Men som ännu den konst förstår
At edra svaga hjertan vinna;
Hvars sluga blick, hvars blida röst,
Hvars vetenskap at kyssar dela,
Hvars mörka hår, som kring dess bröst
I ordningslösa lockar spela,
Er lofva skadestånd och tröst,
I frukterna af hennes höst;
För blommor af dess vår som fela.

Clara bryr sig icke om hvad följden blir af hennes eftergifvenhet för tilfället, hon saknar sin Adolf, hennes hjerta är godt, hon måste se honom, hon kan icke uthärda denna ställning, hon springer in i hans rum. Der står hon nu darrande vid dörren; men det är så svårt at säga: »förlåt mig!« när man icke är öfvertygad at hafva felat; — hon kan icke mera vända om sedan hon kommit in i rummet, något måste hon säga. Med rädda steg går hon sagta framåt; Adolf låtsar at läsa ifrigt; — nu brytes tystnaden af Clara; och med en röst så ljuf och mild son en Engels, hviskar hon fram de orden:

Är du ännu ond, Adolf?

(Slutet i nästa N:r.)

Pl. 18.

Korset på Idas graf.

Ballad.

Mossbelupen hydda
Står vid Heclas fot,
Höga granar skydda
Den mot stormens hot;
Men derinne,
Sorgsna minne!
Lifvets storm en ros bröt af!
Än vid strand vi finne
Kors på *Idas* graf.

Alfred, skön som våren,
Drog i fjerran land;
Blek, med rifna håren,
Ida gret på strand:
» Gå at strida!
» Glöm ej *Ida*,
» Hennes ömhet, hennes tro!
» Sorgligt skall hon bida
» Återkomstens ro.«

Korset på Idas graf.

Ballad.

Larghetto.

Mossbelupen Hydda står vid Hecklasfot. Hö_ga granar skydda den mot stormars Hot; Men derinne, sorgsna minne! Lifvets stormen ros bröt af än vid strand vi finna Kors på I_das Graf.

f *rallent.* *T°1* *fz* *smorz.*

Året slöt sin bana
Tvenne gånger om; —
Saknad blef en vana;
Ingen *Alfred* kom.
Van at lida,
Stackars *Ida*
Dolde smärtan för sin far.
Kraft at ensam strida
Än dess hjerta har.

Snart, från bleka kinden,
Blomman vek sin kos.
Så af sirocs-vinden
Härjas söderns ros.
Tårfullt öga
Mot det höga
Fåfängt följde hjertats bön.
Trohet båtar föga,
Sveket blir dess lön.

Enda dottrens smärta
Tär den gamles bröst;
Ömt hans fadershjerta
Skyndar at ge tröst.
» Sörj ej *Ida!*
» Til din sida
» Snart jag *Alfred* återför.
» Blott för dig, jag vida
» Bort en vallfart gör. «

Ida gick vid stranden,
Lik en enslig hamn,
Ristade i sanden
Månget älskadt namn.
Morgondimma,
Middagstimma,
Suckande hon andas här —
Månens bleka strimma
Finner henne der.

Skyhögt böljan svallar
Öfver hafvets bryn,
Åskan rysligt knallar,
Blixten delar skyn.
Skepp förstöras,
Nödrop höras,
Vraken slungas emot land,
Och af vågen föras
Mången frälst på strand.

Af förtviflan slagen
Ida såg sin far —
Redan skumt för dagen
Gubbens öga var.
» Snart minuten
» Är förfluten,
» Döden redan kallar mig;
» *Alfreds* tro är bruten,
» Han har svikit dig. «

Nu sin hand han lade
I sin dotters hand;
Et » *farväl* « han sade,
Gick til Fridens land.
Döden svingar
Mörka vingar,
Nu et hemskt, et smärtans ljud —
Samma Engel bringar
Idas själ til Gud.

Mossbelupen hydda
Står vid Heclas fot,
Höga granar skydda
Den mot stormens hot;
Men derinne,
Sorgsna minne!
Lifvets storm en ros bröt af!
Än vid strand vi finne
Kors på *Idas* graf.

Ch...

Allt genom Musik.

(Forts. från föregående N:r.)

Allt var längesedan tyst och stilla, då vi anlände till vår bestämmelse, och endast här och der brann ännu ett och annat ljus som en lyktgubbe.

Med behagliga röster upstämde mina nya vänner Göthes Al-Kung (Erl-König), och vid dess slut exequerade jag de nättaste variationer på min flöjt.

Nu öppnades et fönster i första våningen, och belyst af månskenet, som var såsom et tunnt flor utbredt öfver englabilden, tittade en flicka ut, hvars outsägliga skönhet gjorde et sådant intryck på mig, at jag knappast var i stånd at fortsätta mitt spel. Såsom förklarad stod den ungdomliga varelsen i det darrande månskenet, hvars silfverstrålar af de blonda lockarne, hvilka okonstladt spelade omkring panna och axlar, bildade et helgonsken.

Lifvad af den hulda gestaltens förtrollande åsyn, framkallade jag de ljufligaste toner, och echo hade ännu icke uprepat den sista, så belönade mig et knappast hörbart, oförgätligt: »Bravo!«

Efter afsjungandet af et förträffligt poem till månen, ville jag begynna et det allratäckaste pot-pourri, då en förskräcklig rodnad färgade himmelen, klockornas hemska ljud dånade genom luften och: »elden är lös!« skallade i mitt öra.

II.

Förvandlingen.

Vi hade ännu icke hunnit sansa oss, då redan vakt ilade genom gatorna. Knappt hade den fått ögonen på oss, så rusade den til och drog oss med sig på et sådant sätt, at man genast kunde se det de barska krabaterne icke hade minsta begrepp om »Knigges umgänge med menniskor.«

Under tusen qval öfver min bästa, jag må säga enda egendoms öde, min flöjt, tågade jag under den säkraste escort i verlden, til förskräckelsens skådeplats. Såsom en annan *Tamino* skulle jag, som genom händelsernas lopp, redan, så til sägandes, stod i vattnet up til öronen, äfven undergå eldprofvet, och lågorna blossade redan högt, då vi nalkades elden. Brandhakar nedryckte inom få minuter hvad omtänksamheten långsamt hade upbyggt. Stegar uprestes, vattenämbar flögo genom luften, liksom kastade af tusen händer, medan sprutor i långa bågar sände sina böljor i det sprakande eldhafvet, hvarutur mörka rökpelare virflade up i luften.

Med brandstaken i näfven, nödgades också jag träda lågorna temmeligen nära; och då vi ungefär en timme, med största ifver, hade motarbetat det förfärliga elementet, var väl elden qväfd i sin egen aska; men jag, thy värr! äfven i et tilstånd som jag knappast vågar beskrifva.

Min enda rock, en relik från min lyckas tider, var så tiltygad, at jag knappt vågade mig ut på gatan i den; och den inbrytande morgonen begynte just at belysa föremålen, för at, med dubbel tyngd, låta mig känna min rysliga belägenhet.

Med vild upsyn gick jag af och an i källarsalen, och önskade mina nya vänner åt fanders tillika med serenaden, hvarigenom både hjerta och rock blifvit svedde. Om några timmar skulle jag til stadens Borgmästare, för at utbe mig Hans Härlighets samtycke til en concerts upförande; men i den kostym jag bar, var det alldeles omöjligt at visa mig för honom.

Allt mitt funderande hjelpte mig, Gud nås! icke ur den förfärliga ställningen, och liksom omgifven af Corneals eviga natt, hvaruti ingen räddande stjerna ville uptindra, var jag försänkt i en fullkomlig apathi, då en af mina nya vänner inträdde som en utskickad från himmelen.

Hastigt blef mitt nedslagna, dödsbleka ansigte lifvadt af hoppets galvanism. Utom mig störtade jag emot honom och ropade: »min vän! min hjertans vän! hjelp mig, för Guds skull! ur den rysligaste förlägenhet!«

Men knappt hade han kastat ögonen på mig, så utbrast han i et sådant gapskratt öfver mitt komiska utseende, at jag först efter mycken möda bragte honom til behjertande af min grufliga belägenhet; och snart vandrade jag, som nyss tröstlös och insvept i trasor satt i den aflägsnaste vrån, genom tilfällighetens ebb och flod, och min hjertans väns kläder förvandlad til den prydligaste sprätt, förbi »den Blå Engeln« til Borgmästarns hus, så stolt och viss på min sak som den personifierade tilförsigten sjelf.

12.

Den musikaliske Borgmästaren.

Genast vid mitt inträde hos Stadens Öfverhufvud, hvars rum voro prydda med Glucks, Bachs, Cramers, Haydns, Mozarts, Händels, Hummels, Clementis, Dusseks och Voglers porträtter, samt med alla uptänkliga musikaliska instrumenter, kom Borgmästaren sjelf, en liten tjock man med stort hufvud, pussigt ansigte och knappt märkbara ögon, emot mig. Den gnistrande näsan och den med rubiner besatta pannan, gjorde en så besynnerlig contrast med

den vänliga minen han antog då jag ödmjukt hade framfört min begäran, at jag knappt kunde afhålla mig ifrån skratt.

»Således är ni hans Kejserliga Maj:ts Kammar-Musikus?« begynte han med den mest nedlåtande upsyn, — »och blåser flöjt, et af mina favorit-instrumenter? det är ju förträffligt! Min honetta vän, skulle ni vilja ge mig et litet prof af er talang?« Utan at afvakta svar, räckte han mig en pragtfull, med silfver och perlemo inlagd flöjt, och knappt hade jag begynt, så nickade hans hufvud et oupphörligt bifall.

Då jag hade slutat, kom han emot mig i allabreve-takt, räckte mig handen och sade: »bravo! bravissimo! min vän! min honetta vän! jag ger er mitt tilstånd at ge concerter här i stan, så många och så länge ni behagar; och på det ni måtte se at jag vill er väl, så skall jag ge er et råd, hvaraf ni säkerligen inte skall finna er illa.«

»Den moderna Rossinis fatala, oregelbundna compositioner ha så förskämt härvarande invånares smak, at man endast gör afseende på det som kittlar örat. Barmhertige Gud! hvilka sorgliga följder skall inte det i framtiden ha för den Dramatiska musiken; ty olyckligtvis! behagar nu allt, det må vara aldrig så oregelbundet, utan champlun och genie, bara det bullrar. Lägg fördenskull på minnet: »lite buller — lite pengar! mycke buller — mycke pengar!« — hvilket hvarje resande virtuos, som vill göra lycka här i stan, inte borde förglömma.«

»Men säg mig, för Guds skull! känner man också i China den olycksalige Rossinis klingklang?«

Med knappt återhållet löje försäkrade jag honom med svassande mångordighet om motsatsen. Som med nytt lif utbrast han: »nå, Gud vare låf! så vet jag då ändtligen et land, der man inte hyllar denne den goda smakens Nero!« — och sprang så allegro fram och tilbaka, som hade han, til det minsta, vunnit högsta vinsten.

Under de hjertligaste lyckönskningar lemnade jag omsider den musikaliska Borgmästaren och skyndade, så fort jag kunde, til »Blå Engeln.«

13.

Löfsalen.

Redan på långt håll tittade jag efter det fönstret, hvarifrån den sköna främlingen förliden natt i min barm hade planterat en oförvissnelig förgät-mig-ej; men fann det, thy värr! stängdt. Jag kunde ej en gång genom de gröna sidengardinerna uptäcka en af de oförlikneliga lockarne, som yppigt beskuggade det sköna Madonna-ansigtet, mycket mindre hela den ljufva gestalten. Misslynt gick jag in

i värdshuset, för at af ägarn betinga mig den elegant decorerade concert-salen, som låg bredvid den skönas rum.

Ehuru obilliga värdens fordringar voro, ur hvars ögon girighet och vinningslystnad strålade, så blef jag, smickrad af den ljufva föreställningen at i denna Engels grannskap fira min talangs offentliga triumf, snart öfverens med honom, och skyndade nästan utan medvetande til den skuggrika värdshusträdgården, som pryddes af de härligaste alléer.

Fördjupad i den gycklande fantasiens ömmaste kärleksgriller, genomvandrade jag de af den annalkande hösten brokigt färgade trädgrupperna, då jag hastigt befann mig framför en tät berså, hvari jag så oförmodadt skådade mina drömmars ideal, at jag, såsom genom en magisk kraft, några minuter stod som förstenad.

Flickans förtjusande anlete öfverdrogs med en obekriflig rodnad då hon blef mig varse. Vid första åsynen tycktes hon redan i mig igenkänt den nattliga flöjtspelaren, och besvarade min tysta helsning så älskvärdt och okonstladt, at jag fördristade mig träda närmare. Snart erfor jag genom hennes otvungna och behagliga språksamhet, at hennes far, som efter många, i den stora verlden pinsamt tilbragta år, hade dragit sig derutur til sitt gods Fransberg, för at der i lugn tilbringa sina dagar, var döf, och fördenskull återkommen til Hufvudstaden, för at anlita en berömd Chirurg.

Med den tilgifnaste barnsliga ömhet gjorde hon sig underrättad om betydliga plågor voro förenade med operationen, och log hjertinnerligt förnöjd, då jag hugnade henne med de mest tröstande uttryck. Knappast kunde jag afhålla mig ifrån at falla til denna Englabilds fötter, och för henne yppa min gränslösa kärlek, hvilken som en instängd eld ville bryta ut. Lyckligtvis påminte jag mig likväl i tid, at i den verld vi lefva, så mången känsla, som hjertat så brinnande känner, thy värr! af pur etikett eller convenans endast cirklad och kall får träda öfver läpparne; och skiljdes slutligen med så beklämdt hjerta från det älskvärda barnet, at jag andades tyngre än om jag hade stått på Montblancs högsta spets. (Slutet i nästa N:r.)

Pl. 19.

En Droschka.

I tredje häftet Pl. II. visade vi et Ryskt vinter-åkdon och lofvade at framdeles lemna teckningen til et Ryskt sommaråkdon eller en så kallad *Droschka.* Hvad vi förut nämnt om egenheten af et sådant anspann, gäller äfven här til

alla delar, och hela beskrifningen af denna planche torde innefattas i de ord: en Rysk Elegant på sina sommar-promenader.

Mode-nyheter från Stockholm.

Et nytt slags fruntimmers-hattar börja blifva på modet; men vi frukta at detta mod icke länge bibehåller sig, emedan det säkerligen blott har en tillfällighet, en ensam händelse at tacka för sin tilvarelse; ty hvad tiläfventyrs klädt ett ansigte, är icke alltid användbart för alla. Så upkommo, til ex., för öfver hundra år sedan de så kallade Fontangerne, emedan Ludvik XIV:s favorit-mätress (för ögonblicket) Mademoiselle de Fontange, en dag under et jagt-parti til häst med Konungen, råkade at under et träd rifva sönder sin hufvudbonad, som flaxande för vädrets ilar klädde henne förträffligt när hon kom galopperande, och hvilket af alla Damer efterhärmades, emedan det behagat Konungen.

De ofvannämnde nya hattarna utmärka sig derigenom, at de hafva tvenne til och med trenne skärmar, den ena öfver den andra, likväl så at de öfversta, som sitta dels omkring, dels på kullen, äro mindre än den vanliga eller verkliga hattskärmen. Man gör sig lättast et begrepp derom, då man föreställer sig en vanlig hatt, på hvars kulle man lagt en eller par up- och nedvända djupa tallrikar; stundom finnas i dessas ställen ett par fyrkantiga dynor, hvarigenom det hela får et ännu tyngre, mindre behagligt utseende. Som ingen ritning deraf ännu blifvit lemnad i Fransyska Mode-Jurnalen, utan tvertom de sista hattarne äro enligt Pl. 20, hafva vi blott velat anmäla denna mode-nyhet, helst Mode-Krämerskorna i Stockholm redan hålla de ofvannämnde til salu.

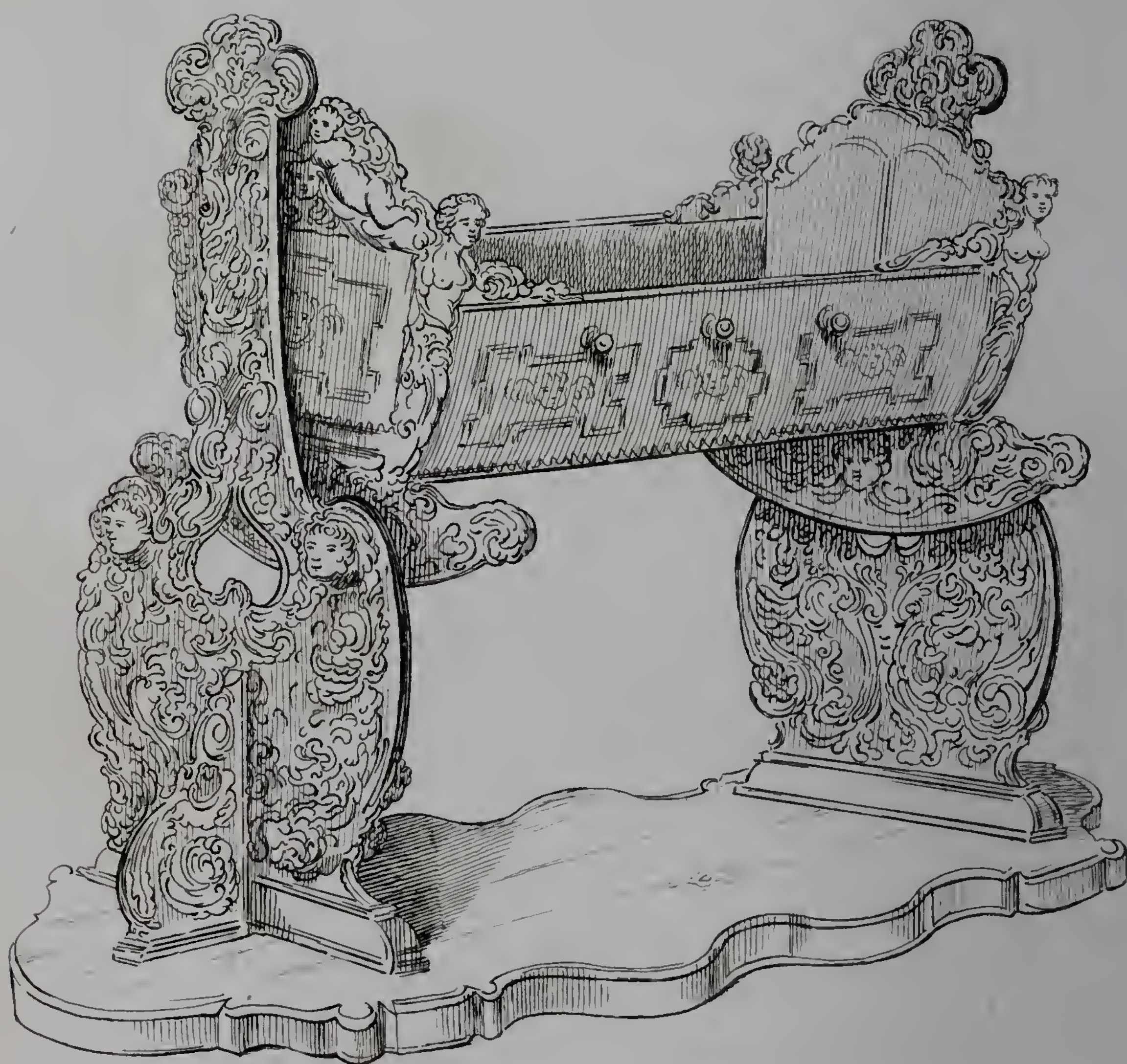
Pl. 20.

Mode-Costymer.

Fig. 1. Bonnet af blonder prydd med blommor; sedd ifrån tvenne sidor.
2. Sidensars-hatt med marabout- och strussfjädrar.
3. Sidensars-hatt med cornetter och blonder.
4. Bonnet af blonder prydd med blommor; sedd ifrån tvenne sidor.
5. Hatt eller så kallad Capot af plys prydd med band.
6. Sidensars-hatt prydd med band.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

2
3
1
4
4
5
6

N:o VI.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Juni Månad 1826.

Pl. 21.

Carl XII:s vagga.

Om icke redan de mest glädjande anledningar af en född Arfprins, gifvit Redactionen tillräckligt skäl at lemna teckningen på den vagga, hvari den efterlängtade, nyfödde Prinsen, Hertigen af Skåne, nu ligger, skulle närlagda teckning af denna vagga, genom dess antik-pittoreska form i sjuttonde århundradets styl, redan hafva et visst värde; men oändligen mer ökes det derigenom, at detta är samma vagga hvari Konung Carl XII legat; så oförändrad, så orörd til all yttre renovation, som den lemnats efter at hafva blifvit begagnad af hjeltebarnet.

Stylen af bildhuggeriet, såsom hela vaggans construction, ger tydligen tilkänna, at den blifvit förfärdigad före Nicodemus Tessins återkomst från sina utrikes resor, innan smaken hos oss blef renad och skiljd från en viss Germanism, som den erhållit genom de Tyske bildhuggare, hvilka i Gustaf I:s och hans närmaste efterträdares tid inkallats i Sverige.

Vaggan är hel och hållen förgyld, med undantag af figurerne och englarnes hufvuden, hvilka äro lif-färgade med svarta ögon och ögonbryn samt röda kinder; inuti är den rödmålad; foten består af en slät ek-skifva. Hon hänger på tvenne krokar, men kan lyftas utaf, för at äfven, medelst de derå anbragta medar, begagnas på golfvet.

Hvilka minnen och reflectioner liksom påtränga sig vid betraktandet af denna vagga! Hvilka lysande tider för Sverige 1682 och 1826, och under så olika Regeringsformer! Hvilka förhoppningar om en lyckligare framtid än den som följde på 1709!

Pl. 22.

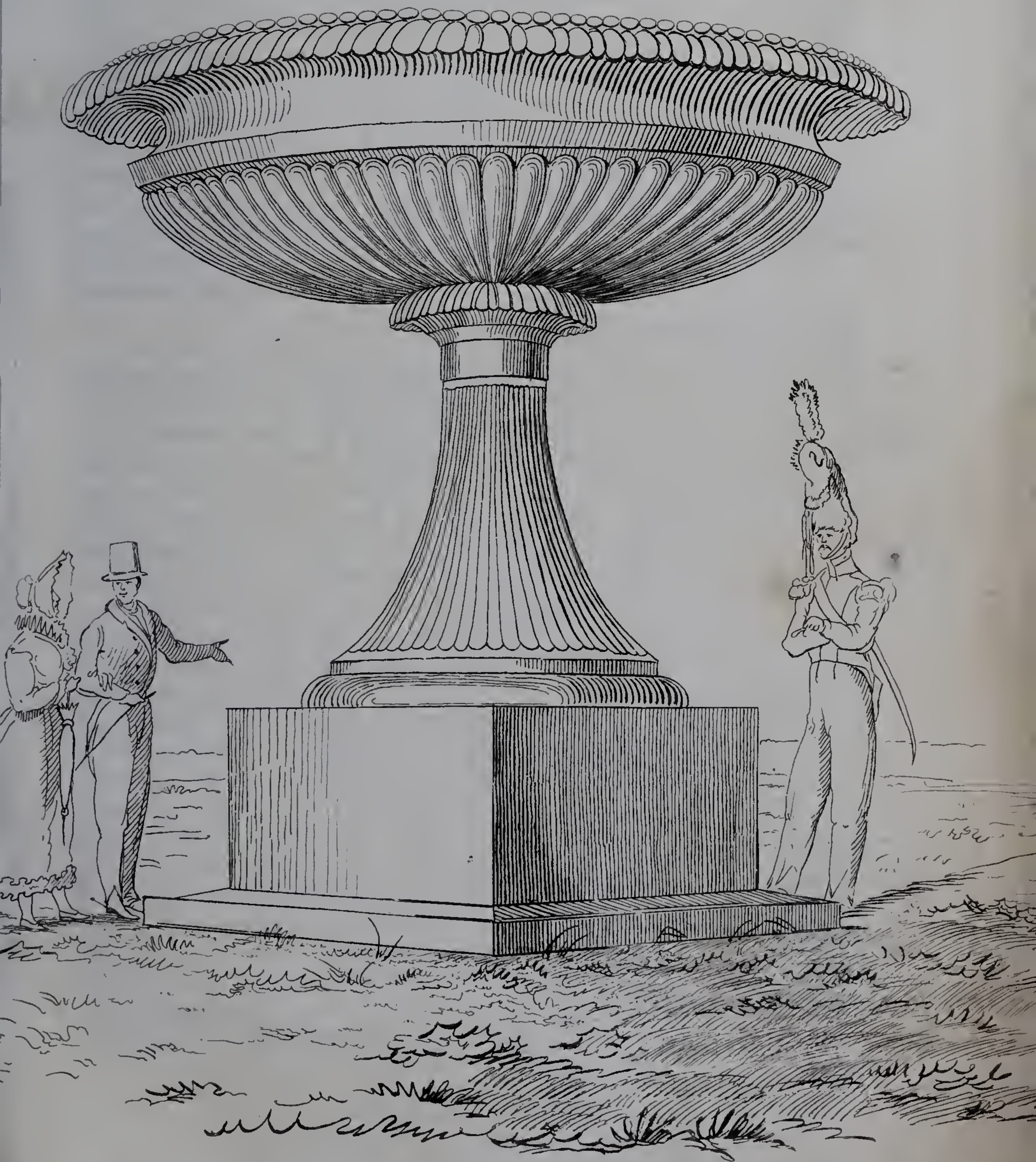
Den colossala Porfyr-vasen på Rosendal.

Bland foster af storhet och pragtverk inom de sköna konsternas område, som stå i bredd med fornverldens och nutidens mästerstycken, så väl i anseende til dimensionernas dristighet som sjelfva executionen, är onekligt den colossala porfyr-vasen, den H. M. Konungen låtit förfärdiga vid Elfvedals Porfyr-verk, och som för det närvarande står framför norra façaden af det täcka Rosendal på Kongl. Djurgården. Den härhos bifogade pennritningen (ehuru icke regelmässigt construerad efter scala) torde likväl ge om henne det bästa begrepp och göra det hela lättast åskådligt; emedlertid vilja vi lemna derom några uplysningar, hemtade ur en af våra Tidningar *).

» Enligt en af Professor Fr. Westin meddelad ritning, förfärdigades vasen i fullkomlig likhet (i anseende til formen och största delen af ornamenterne) med en antik marmor-vas funnen i Herculanum. Hela pjesen (hvars råa block vägde omkring 800 skeppund) väger nu 55 skeppund, håller 9 fot i höjd och uptil är sjelfva vasen 12 fot i diameter, utom öronen hvilka ännu icke äro påsatta, hvarigenom vasen först får sitt fullkomliga reguliera utseende efter antiken. Ämnet är en ovanlig hård, ljusröd porfyr, med hvita, gröna och svarta prickar, af hvilken stenart man hittils endast anträffat smärre bitar. Den fyrkantiga fotställningen är 3 fot hög, af en oslipad granit: I anseende til storleken öfverträffar denna vas alla, som, efter hvad man känner, i äldre och sednare tider blifvit förfärdigade, den stora antika porfyr-vasen på Vatikanen icke undantagen: bålen inrymmer 1077 svenska kannor. «

» Den vägen vasen, under Porfyr-verkets föreståndare Hr P. Forssgrens eget anförande, passerat ifrån Elfvedalen til Stockholm, utgör 43¾ svenska mil; och denna transport, ömsom til lands och ömsom til vatten, har mött otroliga, för vanliga bemödanden säkerligen oöfvervinneliga svårigheter. Ifrån Elfvedalen transporterades den 4 mil landväg til Mora: ifrån Mora, 6¼ mil sjöväg, til Tunsta i Åls socken: ifrån Tunsta, 3½ mil landväg, til Gagn-bron i Stora Tuna: ifrån Gagn-bron, ½ mil sjöväg, til Båtstad: ifrån Båtstad, 5 mil

*) Granskaren N:o 137 för den 22 Nov. 1825.

landväg, til Smedjebacken: ifrån Smedjebacken, 10 mil sjöväg, til Strömsholm: ifrån Strömsholm, 14 mil sjöväg, til Stockholm. «

» Til transporterande af foten samt linor, bjelkar, bräder m. m. erfordrades et betydligt antal hästar; men sjelfva bålen har icke med dragare kunnat fortskaffas, utan dels på vagn, dels på släpa blifvit dragen af manskap, hvartil beständigt erfordrats omkring 120, och någon gång, i svåra backar, ända til 200 man. Dels för at muntra folket, dels för at hålla ordning ibland dem, hade Hr Forssgren ifrån Elfvedalen til Mora låtit tvenne spelmän börja tåget, som sedermera anfördes af trumslagare. Allmogen har genom hela Dalarne täflat at genom frivilligt deltagande i arbetet påskynda transporten, som alltid åtföljdes af Kronofogde och Länsman; och öfverallt, der tåget framgick, strömmade folket til såsom til en högtid. «

» För at göra sig et begrepp om svårigheten af denna transport, och den outtröttliga ihärdighet hos anföraren, torde man ibland annat böra nämna, at, til ex. blott emellan Tunsta och Gagn-bron passerades 21 broar, som til största delen måste ombyggas eller med sträfvor understödas samt beläggas med bjelkar och bräder. Farten öfver Stora Tuna-bron, som är ganska lång, gammal och något förfallen, var i högsta grad äfventyrlig. Under farten ifrån Smedjebacken til Strömsholm passerades 25 slussar, der pjesen ofta med plats kunde trängas igenom, och i anseende til de öfver kanalen på flera ställen nog lågt lagda broar, måste vattnet under dem genom updämningar sänkas. Vid Smedjebacken intogs vasen på en vanlig til jern-transport begagnad kanal-jagt, och måste ofvanpå däcket förvaras, hvilket gjorde fartygets möjligen iråkade rullning ganska vådlig. Detta slags jagter begagnas blott på kanal-linien, och förr än nu vasen hitlände, lär aldrig någon sådan hafva varit i Stockholm. Med sin intagna äfventyrliga last kunde den på Mälaren icke föra segel, utan boxerades från Strömsholm af ångfartyget Stockholm, då passagen genom Qvicksund var synnerligen kinkig, i anseende til den ovanligt starka strömmen. Den 5 Oct. (1825) afgick transporten från Elfvedalen, och den 12 Nov. var fartyget i Stockholms hamn; hvarefter den fördes genom slussen til Manilla på Kongl. Djurgården och derifrån til Rosendal. «

Pl. 23.

Adolf och Clara,

eller en dag i ägtenskapet.

Målning i naturlig storlek.

(Slut.)

Det behöfs så litet, så få ord, för at återställa friden och sämjan mellan tvenne nygifta, i synnerhet när hjertats godhet hos qvinnan prédominerar, och få äro de männer hvilka icke genom ömhet och eftergifvenhet af henne, kunna ledas och återföras til kärlekens ståndpunkt, ifrån hvilken et ögonblickligt missförstånd, et förhastande, et oskyldigt ord aflägsnat dem. — Adolf blef vid Claras fråga förlägen hvad han skulle svara, han kände sig vara förekommen; nästan blygdes han at icke sjelf hafva gjort första steget til en förlikning, den han i sjelfva verket länge önskat och hvilken nu liksom öfverraskade honom; i denna brydsamma belägenhet och ännu villrådig om svaret, vänder han sig til hälften mot Clara, som redan läser i hans mine at svaret på hennes fråga skall blifva: »nej, visst icke;« hon lutar sig kärleksfullt mot hans axel och säger med den henne egna milda rösten:

Fy, Adolf! hvad du är obeskedlig;

men i dessa ord låg ingen förebråelse, de åtföljdes af en ren kärleks okonstlade bevis, af et erkännande at det är hon som ber om tilgift, at Adolf är allt för henne, och i så fatta omständigheter säga dessa ord icke annat än: Adolf, jag håller gränslöst utaf dig! De tvenne lyckliga makarne omfamna hvarandra liksom efter en lång skiljsmässa.

Här lemna vi dem. — Lycklige om denna dagen i deras ägtenskap icke får dylika efterträdare, om detta första upträde dem emellan icke lemnar några spår efter sig, och blir det sista i detta slag; om de i unga år redan komma derhän, dit vana, erfarenhet och ålder slutligen föra alla ägta makar, at le åt barnsligheter och små anledningar som icke lönte mödan af ett enda ledsamt ögonblick.

Sophie.

Allt genom Musik.

(Slut.)

14.

Puk- och trumpet-concerten.

Under de verksammaste förberedelser til den offentligt tilkännagifna concerten, gick tiden förbi. På Borgmästarens råd, hade jag til Finale anordnat en puk- och trumpet-concert, hvari jag ville visa min förvånande färdighet at traktera kalfskinnet; och hoppades sålunda ha träffat bästa förberedelsen til taskspeleriet med den vandrande penningen, nemligen ur publikens fickor i mina.

Men ehuru mycket jag hade at beställa med mina musikaliska medhjelpares capriser, och med repetitionerna, besökte jag ändå dagligen löfsalen, och fann alltid: »den der söker, han finner!« besannadt. Men fastän flickan dagligen emottog mig med den gladaste upsyn, vågade jag ändå icke undersöka rigtigheten af samma språks andra del: »den der klappar, honom skall varda uplåtet.«

Omsider inträffade den dagen, som, enligt min mening, til det minsta, skulle göra mig til en Kresus; och lyckligt nog visade följderne, at jag icke hade bedragit mig i mitt hopp. Den Chinesiske Kammar-virtuosen, och puk- och trumpet-finalen, lockade den nyfikna publiken så talrikt til concerten, at jag endast med mycken möda, i trängseln kunde ta rätt på min sköna granne, och den hederlige gubben hennes far.

Mozarts ouverture til Figaros bröllop exequerades med mycken precision, och bragte åhörarne i en så gynnande sinnesstämning, at jag åtnjöt de högljuddaste bifallstecken, då jag blåste *God save the King* med variationer. Til och med Stadstheaterns första sångerska, som med så falsk intonation sjöng en Cavatina ur Rossinis opera Ciro in Babyloni, at jag i tankarna förutsåg publikens billiga ovilja utbrista, blef så skonsamt behandlad, at det öfvergick min väntan.

Slutligen återstod endast puk- och trumpet-concerten. Så förskräckligt det larm var som skulle ljuda inom salens fyra väggar, så djup var den tystnad som hela samlingen iakttog, då jag trädde in i en halfcirkel af sju pukor, omgifven af tretiosex trumpetare,

kullen fästes den ena, hvars utdragna ändar fästas vid skärmens venstra sida intil en der befintlig annan rosette, de andra tvenne fästas nederst vid kullen, en framföre och en bak i nacken. — Til morgonklädningar nyttjas stor-rutiga tyger; dessa hafva ingen annan garnering än en bred remsa af samma tyg som klädningen, som går up emot knäet och är platt påsydd, men tyget skurit på snedden, så at rutorna bilda spetsrutor *(losanges)* emot klädningens rätrutor.

Herrarne nyttja på promenader pantalonger af en färg som kallas *bleu-mouche* (flug-blått); den nuancerar något i grått.

Pl. 24.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. Florshatt med klasar af Hortensia. Netteldduks-klädning med flera remsor til garnering af netteldduk kantad med tyll. Gula handskar, svarta skor.

Den unga Damen tyckes hafva ledsnat vid det andra parets förtroliga samtal, och tar således det klokaste parti vid dylika tilfällen, der en tredje person vanligen är til öfverlopps, at lemna dem åt sig sjelfva, och emedlertid fördrifva tiden med det oskyldiga nöjet at gunga.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

J. F. C. Napoleon.

lje Årgången

N:o VII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Juli Månad 1826.

Pl. 25.

Joseph Franz Carl Napoleon.

Sällan eller aldrig omtala våra Tidningar den Store Mannens son med Marie Louise af Österrike; men få torde de vara som icke (utan afseende på allt politiskt) önska at få höra så väl om, som huru han lefver, samt vilja lära känna hans yttre utseende. Vi äro i tilfälle at kunna tilfredsställa dessa önskningar, och meddela närlagda Planche såsom en trogen copia af en i Leipzig 1824 utkommen, tagen efter den unge Napoleon i dess 14:de år, hvars likhet vi icke böra sätta i tvifvelsmål, då den offentligen meddelats i en allmänt läst Tysk Jurnal. Om tecknaren med den afbrutna Ekstubben, ur hvars rot en ung ek upskjuter, tänkt sig något, eller om det blott är en tilfällighet, en Accessoir, för at af det hela göra en liten behaglig tafla, kunna vi icke bestämma.

Den unge Napoleon föddes i Paris den 20 Mars 1811 och vistas alltsedan 1814 i Wien. Den 22 Juli 1818 utnämndes han, (denne redan i vaggan Konung af Rom) af Kejsaren i Österrike til Hertig af Reichstadt med prejudicatet »Durchlaucht» och rang inmediate efter Erkehertigarne. Följande underrättelse om honom, införd i en af våra Tidningar, torde likväl här förtjena at åter anföras.

»I bref från en ansedd person i Wien meddelas följande detaljer om den unge Napoleon, som upnått sitt 14:de år. Det är ej sant, at hans upfostran blifvit vårdslösad, eller blott derå beräknad, at förbereda honom för det andeliga ståndet. Den hvilar deremot på mycket allmännare grunder, och är mera egnad at bilda honom för den militäriska banan. Han undervises icke blott i alla nödiga vetenskaper, utan omsorg hafves ock om hans fullkomnande i alla kropps-öfningar. Ehuru han är vackrare än hans fader, har

vexte fol. 50 — eller ? yngyningar tillhage händrä —

Mins! Då Du fick hänga läpp
Båd för H—g och för P—a *),
Då jag såg Dig ofta plira
På två djur som gå med käpp.

Jo, jo, Bror Du, passa på
Att Du får Dig någon Enka,
Som i *Banco* **) Dig kan skänka
Några buntar då och då.

Efter horn ***) Du redan fått,
Notabene, bak på rocken,
Akta Dig at likna bocken, ...
Och på Hymen tänk ej blott.

Rossini.

Hela verlden känner Rossinis berömda, härliga Cavatine uti Tancrede: *Di tanti palpiti.* I Venedig, der Rossini componerade denna Opera, kallade man den endast *Ris-arian.* Ris nemligen ätes uti Italien så väl af den högste som den lägste, men man låter det allenast upkoka, så at det knappast kommer upblött på bordet. Rossini kom hem ifrån en sångerska som hade förargat honom, och kocken gjorde honom den vigtiga frågan, om han skulle servera Ris. Vid det jakande svaret gick kocken til köksspisen och Rossini til skrifbordet. Förrän kocken serverade Risgrynen, hvartil ungefär fyra minuter fordrades, hade Rossini fulländat denna vidtberömda Cavatine.

Rossinis Opera: *Moise in Egitto* (Mose i Egypten), vann et ovanligt bifall på teatern St. Carlos i Neapel, der den först blef gifven; men 3:dje akten väckte löje, emedan machinisten alltför ömkligt hade tilställt Israeliternas tåg genom röda hafvet. Författaren til orden lemnade Rossini en morgon en tillagd bön i Moses roll, som skulle inleda och frälsa Scenen. Han hade arbetat en timme derpå. »På en timme blef den färdig?« frågade compositörn. — »Ja, *signor maestro!*» — »Nå väl, så vill jag göra musiken dertil på en qvart!» svarade Rossini.

*) Tvenne vidt berygtade män, engagerade i Kongl. Slotts Cantzliet; hvilka, hvar på sitt instrument, förstå sig på en ferm och förträfflig *execution*, samt stämma sjelfva; fast ej någon *connaissance à faire*, ty då man skall dansa efter deras pipa, låter musiken alltid *lamentabile!*

**) Med ordet *Riksgäld* hade icke versen samma värde.

***) Jägare-horn på Uniforms-skörten.

Genast sprang han up ur sängen i närvaro af de personer som voro samlade hos honom, satte sig til skrifbordet och componerade, under det at conversation gick sin gång, *la preghiera* (Moses bön) inom högst åtta minuter, som, oaktadt det vid denna scen å nyo började skrattet, strax efter de första takterna, väckte den lifligaste beundran. Minst fyratio unga Damer ledo de följande dagarne af migrän och kramp: så hade Moses bön verkat på dem.

Mode-nyheter från Paris.

En elegant Dame tilbringar sin dag på följande vis: kl. 10 stiger hon upp; badar til kl. 11; frukosterar middagstiden, gör några slag i trädgården eller sysselsätter sig med nipperhandlare, modekrämerskor etc. etc. etc. kl. 1 far hon til de mest besökta promenaderna; kl. 3 tar hon emot eller gör visiter; kl. 4 far hon i bodarna; kl. 5 far hon hem igen och klär sig för dagen; kl. 6 äter hon middag; kl. 8 far hon på spektaklet; kl. 11 dricker hon sitt thé. Omkring midnatten går hon in til sig, skrifver eller läser til kl. 1 eller 2, och lägger sig sedan.

På framsidan af några Italienska halmhattar fästas de yttre spetsarne af 5 breda hvita trutsfjädrar, i en vertical rigtning. Dertil nyttjas inga band omkring kullen, endast en hvit atlas bandros inunder plymerne, men hakbanden fästade på skärmens inre sida. Några Italienska halmhattar med stora skärmar äro monterade med band och en krans *à la Jardinière.* Denna krans bör icke fästas hvarken nära kullen eller utmed skärmkanten, utan midt på skärmen. — Til hattar (så kallade *Capots*) begagnas ömsom paradisfågelgult taft med stora bruna rutor; ömsom hvitt gros de Naples eller taft med gröna ränder som bilda fyrkantiga rutor. Deras skärmar äro vid öronen utskurna, och för öfrigt är skärmen lagd i stora veck eller pipor. — Promenad-klädningarne äro nu för tiden mycket korta, hvartil nyttjas små half-stöfletter äfven halfstöflar (pjexor), hvilka snöras vid sidorna. Stundom äro ofvannämnda half-stöfletter af rutigt tyg. — Små Spencer af netteldukäro mycket i bruk. De hafva en dubbel, broderad krage, som är kantad med en smal spets lagd i veck; broderiet frammanföre och baktil liknar colonner, och på ärmarna går det i spiral-form. — De modernaste Parasoller äro nu mera icke fodrade och kantade med fransar; men arbetet och allt tilbehör är ytterst vårdadt samt fiskbenen runda och polerade; handtaget och

»Til och med marmorns betsning, hvarigenom den fått en mjölkhvit eller snarare gulagtig färg, tyckes oss öka värman af det intryck den väcker. Enligt hvad som från Rom berättas, lärer Hr Fogelberg redan vara färdig med tvenne andra lika förträffliga figurer, nemligen: en Paris och en Kärleksgud i en snäcka; således med starka steg skyndande fram på den bana åtskillige hans landsmän så ärofullt beträdt.»

At i vår contur-teckning, flera Originalets skönheter gått förlorade, torde icke behöfva anföras eller ursäktas, när man känner svårigheten at med några få drag återge hela rundningen och muskel-spelet af en skön mennisko-kropp. —

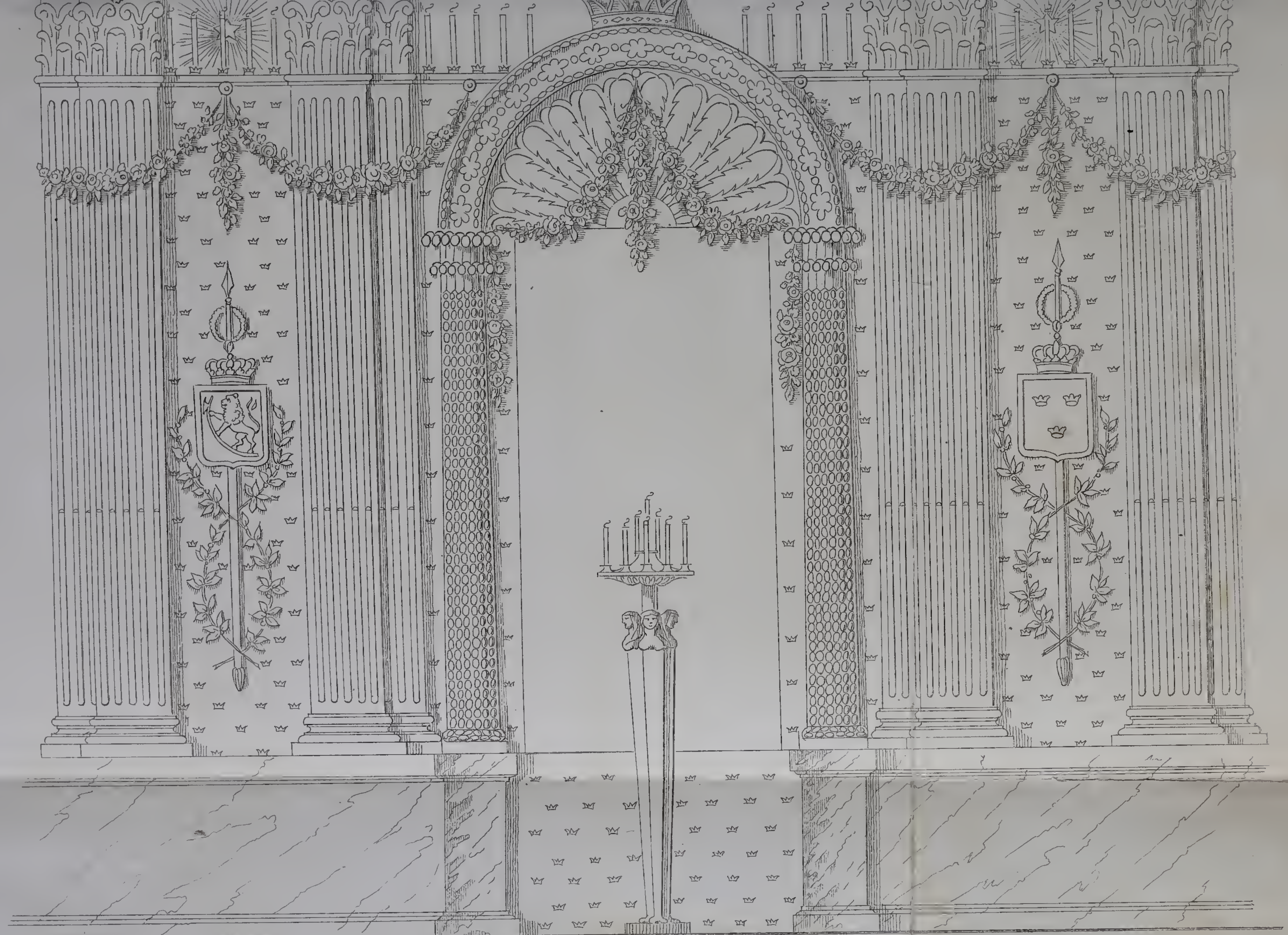
Pl. 27.

Decoration af Dans-Salen å Kongl. Slottet

den 7 sistledne Juni, til firande af H. K. H. Kronprinsessans tilfrisknande.

Vi tro oss göra våra läsare, i synnerhet i Landsorten, et verkligt nöje, at härigenom meddela teckningen af den Decoration af Salongen, som särskilt för det glada tilfället blifvit decorerad til dansrum å Kongl. Slottet den 7 sistl. Juni, til firande af H. K. H. Kronprinsessans tilfrisknande, helst den utmärker sig genom en god smak och den högsta glans i decorationen, hvarom Allmänheten i Stockholm varit i tilfälle at öfvertyga sig, emedan rummet sedermera tvenne aftnar varit lika eclärerадt och tilgängligt för hvilken åskådare som helst.

Rummet var draperadt i blått strödt med guldkronor. På hvarje af långsidorna voro anbragte fyra sådane Arkader som ses på teckningen, hvilkas inre bildades af stora speglar och emellan hvilka Riksvapnen voro fästade vid troféer. De begge dörrarne i rummets fond voro äfven omgifna med tvenne Arkader, och emellan dessa begge befann sig et blått sammets draperi, på hvilket syntes Hertigens af Skåne vapen. Alla dessa tio arkader utgjordes af slipade lustre-glas sammanbundna med silfvertråd, med invändigt anbragta lampor, hvarigenom et magiskt sken utspriddes öfver hela rummet. Det öfriga af eclaireringen utgjordes af en ljus-list, som gick rundt omkring rummet öfver arkaderna och af en mängd ljuskronor eller lustrer. Draperiet omkring och under spegelglasen var hvitt strödt med guld-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Alnar

kronor; det hela var ganska lätt, och likväl i harmoni med rummets Architektur, som dessutom var behängd med blomster guirlander.

Ritningen och anordningen voro af Hr Professorn och Riddaren Fredrik Westin.

Gratulation til en Jägare-Officer
på hans 37:de födelsedag, af honom sjelf. *)

Insändt.

Kära Bror! af all min själ
Jag i dag Dig gratulerar;
Sällan jag complimenterar,
Också - - - Du förstår mig väl. **)

Far nu fram ej som en tok,
Först på tå'n och sen på klacken:
Trettisju Du har på nacken,
Nu är tid at blifva klok.

Då man i peruken bär
Grå hår, bör man sig påminna,
Hvad Du också lätt skall finna,
Om en dufunge Du är.

Tro mig, lägg bort allt krimskrams,
Kärlek, suckar, rendez-vouer,
Souvenirer, billets-douer,
Ge Du fan! allt sådant hams.

Nej Bror! tro mig, hellre tänk
På at mata Dina björnar;
Nalle ***) stundom sig förtörnar,
Om han ej får någon skänk.

---

*) Detta skämt gör visserligen icke anspråk på poetisk förtjenst; men det äger den at vara et försök af en Utländning at skrifva Svensk vers, och framför allt, at roa genom den glada humor som råder så väl i stancerne som i de bifogade noterne af Författaren.

**) Författaren har hunnit bli Cornett *utan lön!*

***) Diplomatiskt namn; kan också betyda *Spetelsk*, ty en sådan går medutslag.

dock hans physiognomie samma uttryck. Han är af stark constitution och god helsa, och äger för sin ålder en sällsynt skarpsinnighet. Kejsaren ser honom ofta och, som det tyckes, gerna; han fogar sig mycket efter ynglingens önskningar och begär. Så ung han är, har han dock läst största delen af de memoirer, som angå hans faders namn. För kort tid sedan skänkte Kejsaren honom en liten häst, som tilfälligtvis liknade en Napoleon tilhörig arabisk favorit-häst, vid namn *Le Visir*. Kejsaren frågade honom, hvad namn han ville gifva hästen. Jag önskade kalla honom *le Visir*, sade barnet, emedan .... här hejdade han sig för et ögonblick, och tillade sedan —— emedan *någon*, som jag håller mycket af, hade en häst med detta namn. (Utur Alabama State-gazette.)»

Pl. 26.

Mercurius.

Staty af hvit marmor.

Af de fem marmor-Statyerne, hvilka nyligen varit exponerade i Akademiens för de fria konster salar, hade vi visserligen önskat kunna lemna teckningen af flera än en; men som utrymmet icke medgifvit det, hafva vi trott oss böra välja den, hvarigenom våre läsare blifva bekanta med en af våra unga konstnärer som nu vistas i Rom, Herr Fogelberg, och hvilket arbete således kan egentligen kallas hans första, eller det hvarifrån hans rygtbarhet kommer at dateras; och sannerligen förtjenar icke denne Mercurius at sättas i bredd med de andra mästares bildstoder på expositionen. Vare detta sagdt utan afsigt at på minsta sätt vilja förringa Herrarne Byströms åtskilliga arbeten eller Göthes sofvande Bacchante, som onekligen är utförd i en hög grad af fullkomlighet *). Dessutom är den utbildade konstnären redan känd af allmänheten, och lemnar gerna åt Jurnalisten, som har nyheten til föremål, at omtala de framsteg et upväxande slägte gör, hvars arbeten det liksom åligger honom at kungöra och framvisa, hvarigenom den unge konst-

---

*) Que l'imagination rêve, elle ne rêvera jamais rien de si délicieux que cette Bacchante. Ce corps est fleuri de jeunesse et ses charmes viennent d'éclore à l'instant même. L'artiste paraît avoir créé comme d'un coup de baguette, tout ce que l'art peut produire de plus séducteur pour l'œil, de plus touchant pour la tendresse du cœur. Se; Notices sur la littérature et les beaux-arts en Suède, pag. 88.

närens namnkunnighet påskyndas, som eljest blott framskrider med tidens lopp och dess långsamma enformighet.

Då flera Tidningar redan förmånligt yttrat sig om denna Staty, vilje vi icke genom et nytt vårt eget omdöme besvära läsaren, utan införa här hvad Jurnalen för Handel, Slöjd och Konst i N:o 43 den 30 Maj detta år, derom meddelat; men blott för en särskilt del tillägga, at denna Staty återkallat i vårt minne den sanna äldre antika stylen; icke en nyare tids sträfvande at konstmästigt bilda kroppsliga skönheter som aldrig funnits i verkligheten, utan endast ibland fantasiens idealer.

»—— Men åskådaren lärer skynda förbi allt annat, för at njuta anblicken af denna Mercurius i marmor, hvarmed Herr Fogelberg öfverraskat oss, såsom med et förstlingsprof, som på en gång flyttat honom bland de fullkomnade mästares antal. Denna bild, föreställande i full kroppsstorlek Jupiters mångsluge budbärare, hållande med venstra handen den dubbla flöjt, hvarmed han spelt Argus til sömns, och i begrepp at med den högra lyfta mot honom det mördande stålet, röjer i en stark och smidig kropp, de skönaste proportioner, hela ungdomens lif och fägring; egenskaper, som så oafbrutit utmärka densamma från hufvudet til fotabjellet, at den strängaste domare dervid lärer ingenting finna at rätta, men som ovillkorligt fängslar oss andra genom en njutning af nästan nytt slag. Konstnären har ej, såsom eljest vanligast varit, gifvit företrädet åt det spädare slag af ynglings-natur, som vi finna hos en Adonis, en Amor eller Apollo de Medicis (Belvedere?); denne Mercurius liknar snarare en Meleager eller Antinous. En lefvande musculation vefvar sig omkring hela Figuren, vitsordande mästarns kända säkerhet i den Anatomiska teckningen; hvarje åder sväller af beslutsamhet och kraft; endast ansigtet behåller Gudaförmågans ädla lugn i de fina sköna dragen.»

En Referent i Nya Conversations Bladet N:o 36 för den 15 Juni, säger: »Mercurii anletsdrag sakna det uttryck, som nödvändigt måste visa sig, ej blott hos menniskan, utan äfven hos Guden, i det ögonblick, då svärdet höjes för at döda.» Vi hänvisa honom til Millin, denna Konstdomares yttrande i anledning af Rafaëls tafla *Engeln Michael som öfvervinner Satan: L'attitude du chef de la milice céleste est victorieuse: c'est celle de la supériorité qui triomphe sans effort et presque sans combat, ... ses traits n'éprouvent aucune altération; un sentiment d'indignation et de dédain effleure à peine ses lèvres; son front est calme; son action se déploie avec une tranquillité imposante.*

knapparna vid ändan af fiskbenen äro af perlemo eller kokos-nöt. Sjelfva öfverdraget är af gros de Naples antingen hvitt, butelj-grönt eller brunt (*brun solitaire.*)

Herrarne nyttja helst svarta frackar med tvenne hvita piqué vestar. De nymodigaste Pantalonger äro af et slags camlott (*poil de chèvre*) med dubbelt inslag; några äro enfärgade, andra randige, med sjögröna, lilas-grå eller damgrå (*gris poussière*) schatterade ränder.

Pl. 28.

Fyra Fransyska Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Hvit rishalm-hatt (*paille de riz*) prydd med strutsfjädrar och sidensars band; (baktil är äfven en bandros.) Klädning af hvitt gros de Naples med en dubbel garnering af gult gros de Naples, i likhet med den kring hals och bröst befintliga pelerine, fast i större scala. Hvita handskar och skor.

Fig. 2. En Skottsk bast-hatt med brokiga fjäder-buskar. Klädning af Organdy garnerad med trenne broderade remsor sådan den ses på ärmen, fast i större scala. Härtil nyttjas en lång-shawl af barège-tyg. Hvita handskar och skor.

Fig. 3. Hvit rishalm-hatt. Klädning af slätt *cote-pali* garnerad med tvenne breda remsor eller falbalas. Lifvet är baktil igenknäppt med små knappar. Hvita handskar, svarta skor.

Fig. 4. Hvit rishalm-hatt prydd med qvistar af Indalsris (*Tamaris germanicus*) samt skottska band. (Dessa band gå bakföre på tveren öfver kullen.) Rock af Organdy, garnerad med tungor kantade med samma tyg som klädningen; (såsom det ses frampå lifvet.) Lång-shawl af barège, hvita handskar och svarta skor.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

1
2

3
4

N:o VIII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Augusti Månad 1826.

Redactionen har redan genom allmänna Tidningarne gjort läsaren sin ursäkt för den oreda som vid förra Häftets utgifvande inträffat med sidornas förvexlande, genom vårdslöshet å Tryckeriet, (sedan reviders-arket var genomsedt,) men at pagineringen är rigtig. — Til svar å en anmärkning deröfver i Dagligt Allahanda af en Prenumerant, torde Redactionen få anföra, at tiden omöjligen medgaf hela Häftets omtryckning och at den obetydlig ansedda kostnaden af nytt papper dertil, likväl hade upgått til 31 R:dr 12 sk. Banco; en icke obetydlig kostnad å et arbete som lemnas Allmänheten til et ovanligt lågt pris, och hvars behållning nästan endast består i nöjet af en angenäm sysselsättning, til befrämjande af smaken bland Allmänheten, jemte et fortskridande med Tidehvarfvet af det nya och moderna i åtskilliga ämnen.

Pl. 29.

Ladugårdsgärdet.

Hvar och en har sitt eget sätt at se saker eller upfatta dem. Vår åsigt af et öfnings-läger (för denna gången) skiljer sig kanske något ifrån den allmänna, och det må tillåtas oss, bland de tusende som gapa på truppernas rörelser, utan at förstå eller begripa dem och deras användbarhet i krig, och nästan tyckas tro det hela vara et tilstäldt nöje för åskådare, at ingå i sådana detaljer och scener som tildraga sig i alla läger och utgöra en väsendtlig del deraf, vare sig til öfning eller på allvar: vi mena Marketenterierna. — En skicklig tecknare har benäget meddelat oss närlagda ritning, så trogen efter naturen, at våra läsare säkert skola emottaga den med nöje, och vi tro oss icke behöfva vidare uttyda eller förklara de särskilta delar deraf, hvilka alla äro verkliga händelser och just sådana som de tildraga sig.

Den stränga moralisten, eller pruderiet, skola kanske hafva något at anmärka vid valet af denna Planche; men vi kunna icke göra alla til viljes, och vid den mångfald af

ämnen som höra til vårt område, är ombyte första villkoret och olika läsares tycken det andra som bör upfyllas. Vi hafva dessutom icke hört at Tenier fördömmes derföre, at han målat krog-scener och deri föreställer en favorit-idé, den han lemnar åskådaren at gissa til hälften.

Pl. 30.

En Promenad-vagn, fortskaffad genom Ångmachin.

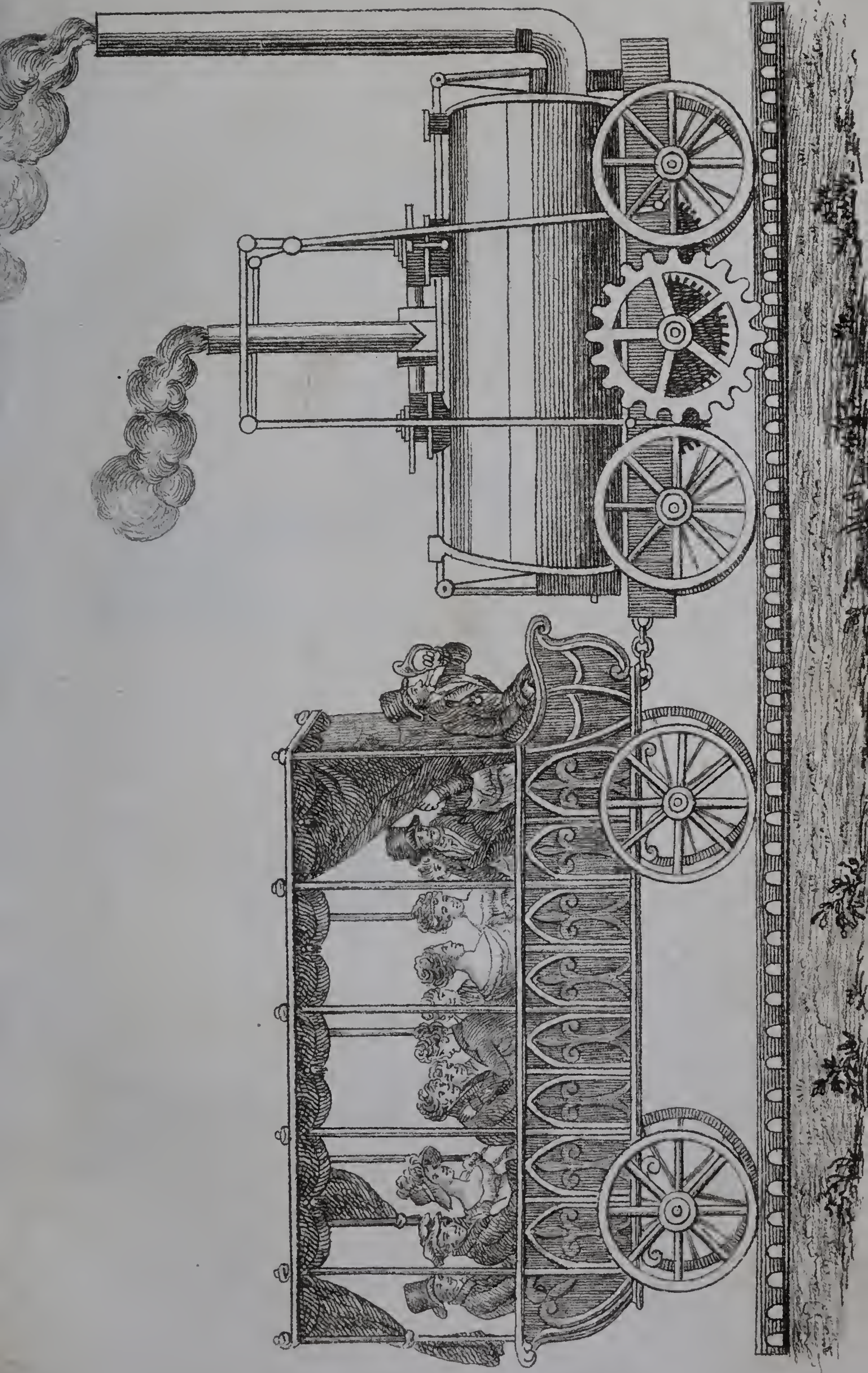
Uti femte Årgången af *Konst och Nyhets-Magasinet*, planchen 15, hafva vi meddelat vagnar, som i Engelska stenkols-grufvor drifvas genom Ångmachin, och som beskrifningen i ofvannämnde årgång är ganska detaljerad, torde vi vid närlagda Planche endast behöfva anmäla, at upfinningen dagligen fortgår til fullkomnande och gjorts användbar äfven til sådana vagnar, hvilkas bestämmelse endast är resandes fortskaffande; och at denna egentligen blott är bestämd til promenad för et större sällskap, hvarefter hela åkdonet (man skulle kunna kalla det et slags wurst) är inrättadt, hvilket, utom postiljonen, rymmer 12 personer.

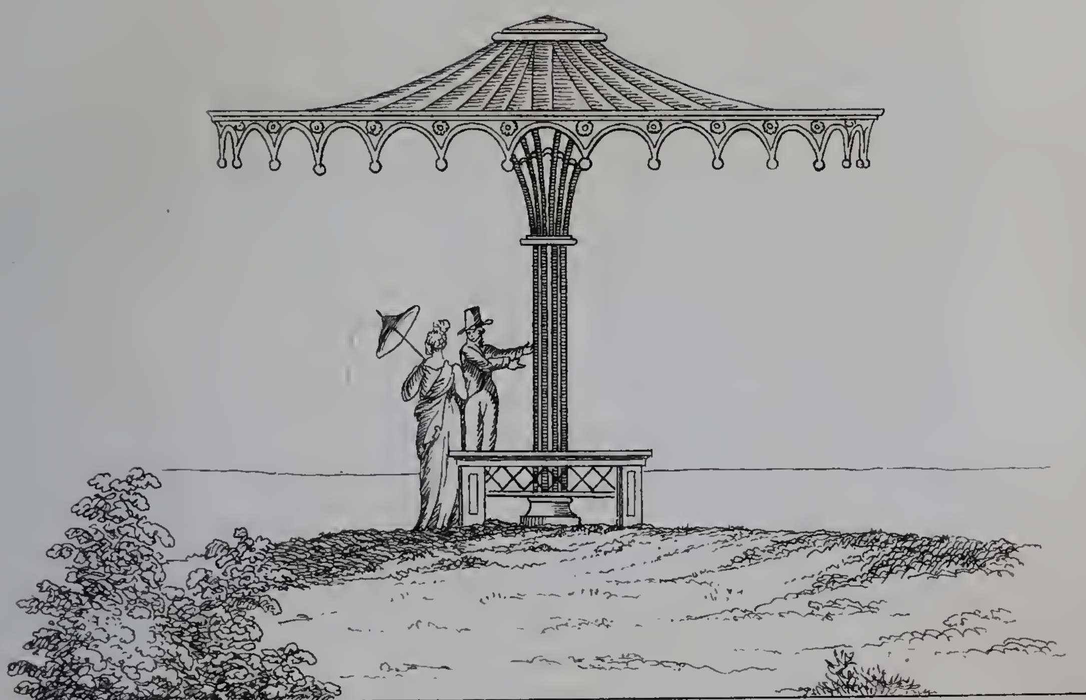
Herrarne Hanchett, Smith och Gordon i Paris, *rue Caumartin N:o* 9, erhöllo den 15 Juli 1825 *Brevet d'invention* på 15 år, på et medel, at sätta alla slags åkdon i rörelse genom ångmachin eller någon annan drifvande kraft.

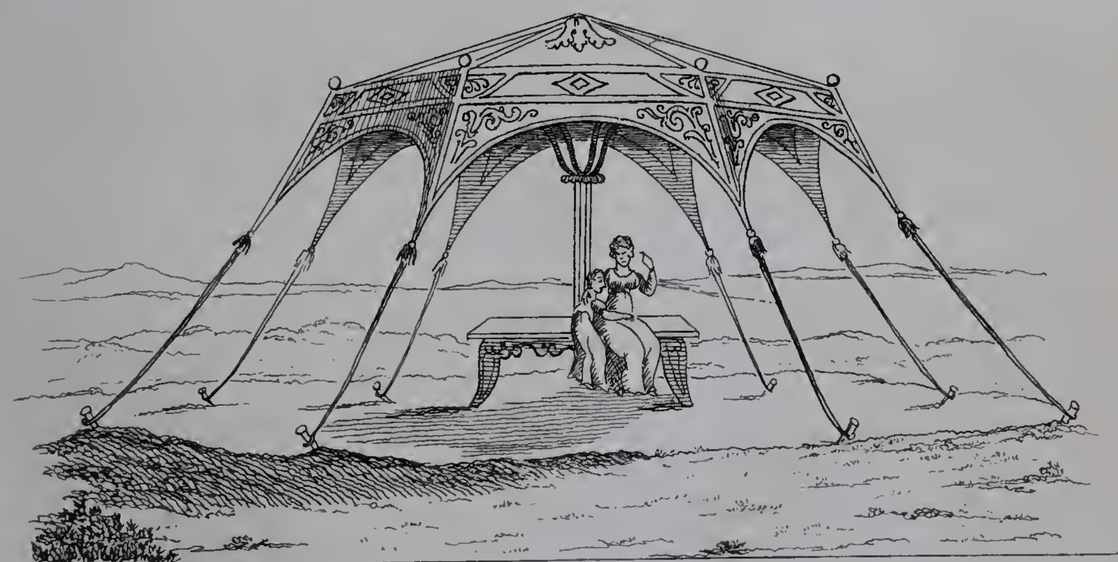
Pl. 31.

Sol-skärmar i Trädgårdar.

Ofta finnes i en park flera utmärkta ställen hvarifrån man äger en behaglig, stundom inskränkt, stundom vidsträckt utsigt; men localen eller tilfälliga omständigheter medgifva icke at der upföra et Tempel, en Kiosk, eller et Lusthus. Man vill likväl njuta denna utsigt längre än hvad af en flygtig blick kan upfattas; men Solen och den tryckande värmen hindra från denna njutning; det är vid sådana tilfällen som

Sol-skärmar äro ganska kärkomna och nyttiga, och när de äro construerade som dessa tvenne ritningar utvisa, förena de jemte nyttan, et prydligt utseende.

Den öfre är et slags imitation af et Indiskt byggnadssätt, i synnerhet begagnadt vid monumenter af en religiös tendenz, och torde i det afseende bäst kunna begagnas i sådana trädgårds-partier som stå i rapport med en Indisk styl. Byggnaden kan göras mer eller mindre varagtig, allt efter behag, och intention at flyttas eller icke flyttas. — Den nedre, mera flyttbar, är af tältduk och kan i likhet med et vanligt tält, inom få minuter, upslås hvar som helst, der man ifrån en passande stånd-punkt vill njuta en vacker utsigt. Denna, icke utförd i någon särskilt styl, torde likväl icke erfordra et noga iakttagande af någon öfverensstämmelse med trädgårdens särskilta partier, eller olika nationers byggnadssätt; den är öfverallt lika användbar och prydlig i förening med ändamålet - - - et svalt hviloställe, hvarifrån man äger en vacker utsigt.

Råd til de sköna.

Öfversättning.

Du, hvars hjerta Astrild tänder,
Unga skönhet, hör min röst!
Frugta denna Gud, hvars händer
Rigta pilen mot ditt bröst.
Han ger glädje, han ger smärta,
Nyckfull som et barn han är —
Laga, då du ger ditt hjerta,
At *han* dina *bojor* bär.

Kärleken är *allt* för qvinnan;
Mannen anser den som lek,
Fordrar tro af älskarinnan
Fast han sjelf så ofta svek.
Flyr han — lär då glad försaka;
Härma blott *hans* tänkesätt —
Vet! han kommer nog tilbaka
Om ej segren är för lätt.

Gråt ej älskarn då han bryter;
Sinnesstyrkan är bestämd,
Äger mod och ej förtryter —
Endast så, är qvinnans hämd.
Undvik honom sedermera,
Om du frugtar at bli svag;
Den man ej bör älska mera
Har ändå et visst behag.

Hvad du än i själen ämnar,
Så förlåt ej lätt, min Vän;
Hastig tilgift liksom lemnar
Rätt at fela om igen.
Sker det åter — kall och stilla
Visa då förakt blott;
Första felet var en villa,
Men det *andra* är et brott.

Fordra likväl ej för mycke,
Blef fullkomlighet *din* del?
Hos en man som mist vårt tycke,
Finna vi så lätt et fel.
Troheten är nöjets syster,
Skönt dess lugna bana går;
Ångren följer hemsk och dyster
En behagsjuk qvinnas spår.

Det är mannens svaga sida
At ha *ensam* snille fått —
Akta dig at ej bestrida
Hvad som tilhör *honom* blott.
Låtsa at af honom lära,
At af honom veta allt,
Skänker du beröm och ära,
Ger han ömhet hundrafallt.

Älskarn mot sin vilja sårar —
Misstro icke Kärleken;
Han förstår ej dina tårar
Och dess ursäkt sårar än;
Sträck då ej grannlagenheten
Alltför vida; fast en man
Felar emot artigheten,
Han dock troget älska kan.

Älskvärd var — och utan fara
Skall du se din fägring fly —
Et behagligt sätt at vara
Skymmer bort en åldrad hy.
Hjertan vinnas med figuren,
Men af Snillet hållas qvar;
Tidens allmagt och naturen
Denna prydnad ej betar.

Lyd då åldrens tunga lagar
Sök ej mera kärleken;
Må din lefnads sista dagar
Helgas blott åt vänskapen.
Då skall huslig lycka gifva
Sällhet som är oskattbar,
Blomma, växa under drifva,
Vintern skänka vackra dar.

Ch...

Mötena under färden genom Staden.

Allegorisk dikt.

(Öfversättning från *J. F. Castellis* Tyska imitation af et Fransyskt Original.)

Fabricius hade nyss i en provins slutat sina, gemenligen så kallade, studier; d. v. s. han kände litet af allt och ingenting i grund, viste sina lärares namn, härmade deras oseder med färdighet; och trodde sig besitta all verldens vishet. Han var en yngling, som så många andra, med god vilja men föga stadga, och hvars moraliska åsigter berodde af tilfällighetens ingifvelser. Man höll sig i hans familj vid det gamla bruket at låta ynglingar gifta sig i deras tjugonde år, och *Fabricius*, som nalkades den åldern, hade ingenting emot den gamla plägseden.

En hans fars vän, på qvinnosidan, som blandade sig i hela verldens angelägenheter, sedan verlden icke mera blan-

dade sig i hennes, åtog sig at skaffa honom en brud. Snart hade hon fått tag i en flicka, med det ominösa namnet Sophia, *) och som af henne öfver höfvan berömdes, tillika med den försäkran at saken vore upgjord. Den ålderstigne mannen, en beskedlig småstadskrämare, som icke betviflade de beprisade egenskaperna, lät endast bevisa sig den, at flickan ägde en landtegendom af 10,000 R:ds värde, och vid grannqvinnans, minst tjugu gånger om dagen, förnyade skildringar af Sophia, trodde *Fabricius* hjertat häftigare klappa, samt älskade sin utkorade på god tro.

Men ehuru stora de låford voro, hvarmed Sophia omtalades, voro de ändå på intet vis öfverdrifna. Hon förenade älskvärdhet och förstånd til den grad, at hon kunnat tjena en roman-författare til modell. Sin egen herre, lefde hon på sin lilla egendom, belägen i en den skönaste trakt, nära hufvudstaden. Der njöt hon lifvet och naturen så förnuftigt, at hon af fritänkarne ansågs för gudlig och af de gudliga matronorna för fritänkande.

Dit skulle nu *Fabricius* bege sig. Man lagade allt i ordning til afresan, och det kostade på den gamla fadern at af ålderdoms bräcklighet nödgas lemna gossen på egen hand; men då endast benen voro svaga, och munnen hade sin fulla kraft i behåll, så slog han up språklådan, för at utstyra honom med faderliga råd och förmaningar. *Fabricius* måste lofva at undvika hufvudstaden och förfoga sig genaste vägen til Sophias egendom. Det oaktadt, upgjorde gubben, hänförd af andans ingifvelse, en sådan målning af de faror, hvaraf en yngling i denna lasternas boning omges, at sonen ingenting högre önskade än at göra sig öfvertygad om förhållande.

Omsider begaf *Fabricius* sig åstad. Då han anlände til hufvudstaden, tog han, med minne af sitt löfte, in i et värdshus utanför den, åt qvällsvard som en resande, sof som en kär, och stod följande morgonen up med längtan efter de ting som komma skulle.

Sophias egendom och värdshuset lågo i motsatta directioner. Han hade tvenne vägar at välja på; den ena gick omkring, den andra midt igenom staden. Den sednare hade blifvit honom förbjuden; men den förre tycktes honom ödslig, samt för mycket utsatt för solhettan och dammet, följagtligen olämplig för en prydlig och välbeställd fästman. Han begrundade således i en monolog det honom affordrade löftet och slutade på följande vis: »Min far vill at jag skall bli en klok karl, men en klok karl måste pröfva allt här i verlden. Gubben är en gammal beskedlig man,

*) (Σοφία) Betyder på Grekiska *Vishet*.

som långt för detta förgätit sina humaniora, inte följt med tiden, och misstar sig, då han anser de stora städerna för så farliga; för öfrigt: ingen seger utan strid; med lite mod och beslutsamhet slår man sig igenom allt.« Nu befann han sig vid stadsporten och tågade, med Sophias bild i hjertat och dess namn i munnen, oförfärad vidare.

Knappt var han några steg framom den vid tullen placerade skildtvakten, så fick han se ur en väderqvarn, en fjolla komma sättande, som dansade med mer ansträngning än behag och gjorde några italienska rullader. Hennes hud var full af skrynklor, men til färgen frisk, på ena sidan hängde hennes eget hår i lockar, på den andra nyttjade hon löshår. Hon var beslöjad, men utan lintyg. Ju befängdare hon såg ut, desto mera bifall tilvann hon sig. Skyndsamt ställde hon sig i vägen för *Fabricius*, och skrattade honom midt up i synen.

Ni är mindre artig, min sköna. — Och du för löjlig, hi! hi! hi! — Hvad är det ni finner så löjligt hos mig? Vacker fråga! du är ju klädd så som man klädde sig för hela åtta dagarne tilbaka. — Huru? har jag inte min rutiga halsduk, min kulörta vest med perlemoknapparne, mina nyaste pantalonger och min i lifvet långskurna frack? — Tig då, för all del i verlden! och mörda mig inte. Vet man inte ens i det landet derifrån du kommer, at vestarna nu endast måste ha en rad knappar, fyfyerna gå utanpå stöflorna och frackarna vara korta i lifvet? huru törs du visa dig på det sättet. Följ med, jag skall göra dig til et nytt verldens underverk. — Tackar ödmjukast, i dag har jag inte tid; men i morgon, om jag får lof. — I morgon är det för sent. Du måste följa mig på stund; jag skall visa dig min nyaste Jurnal, der skall du få se en karl, så söt som vore han af bara socker. — Jag har redan i et värdshus sett sådane Jurnaler, men de der sockersöta herrarne behagade mig inte. — Behagade dig inte? förblindade! kom bara med, du skall få en rolig dag, jag skall föra dig på operan, der skall du få höra de härligaste valser. — Höra valsen til operan? — Ja visst, det är gudomligt at höra huru hjelten i pjesen ger up anden med en vals-melodi. Sedan kasta vi oss i et slags kärra, hvari vi löpa fara at köra halsen af oss, för at hemta frisk luft i molnstoder af dam, och för at ådra oss en liten snufva. — Allt det der tycks mig hvarken passande eller roligt. — Hvad som faller mig in, är alltid passande och roligt. Mina undersåter fråga aldrig efter någondera deln, och deri ligger orsaken til min dyrkan. — Jag dyrkar blott min Sophia, och derför vill jag också gifta mig med henne. — Hi! hi! hi! — Skratta du, det qvittar mig lika, om du finner mina käns-

lor passande eller ej; gå din väg. — Alldeles inte, min bästa vän! hädanefter öfverger jag dig aldrig, jag måste göra din lilla fästmös bekantskap, och inom en månad ska ni, genom mina lärdomar, bli et par efter mitt sinne. — Obevekliga! jag medger din magt, men förskona mig, jag ber. Kan jag tjena dig med några år af min lifstid, så tag, men låt mig tilbringa de återstående oberoende af dig. — Hvad skulle jag med några år af ditt usla lif? jag förändras dagligen och dör aldrig. — Du kan ju ge dem åt någon af dina tilbedjare som säkerligen skall hålla dem til godo. Utgörs inte ditt hof äfven af en mängd gråhåriga Aspasior? — Du har rätt. Nå, huru mycket ger du mig då af din lifstid? — Fyra år. — Topp! Likväl hade det låtit bättre om du i stället för det hvardags uttrycket »fyra år«, hade sagt: »en Olympiad.« — Gå din väg, och låt mig obehindrad fortsätta min. — Farväl, din ohyfsade sälle! Jag beger mig til Marionetterne.

Fastän detta lilla äfventyr med *Modet* icke gjorde något djupt intryck på *Fabricius*, beslöt han ändå at en liten mån öka gången.

(Forts. härnäst.)

Mode-nyheter från Paris.

Af blommor äro Lukt Lathyr (*Lathyrus odoratus*), Åkervallmo och Törnrosor de mest moderna. Mogen hafre på grön halm med några (grässtrån) nyttjas mycket, så väl på hattar af krusflor, som af gros de Naples, gaze- eller halm. På åtskilliga Italienska halmhattar får man likväl se ömsom löfqvistar eller qvistar utan blommor, ömsom buketter af Underträd (*Ricinus communis* eller *Palma Christi*) hvilka nuancera ifrån grönt i brun-gult eller äfven i rödbrunt; ömsom 5 til 7 strutsfjädrar. De flesta hattar af gros de Naples äro hvita och prydas dels med mångbladiga törnrosor och jasminer, dels med en hasselqvist med dess frukt och glänsande blad. Någon gång äro hattar af hvitt krusflor eller gros de Naples äfven garnerade med halmflätor. Af några klädda hattar är skärmen på ena sidan upviken och uppehålles med bandstumpar som löpa under skärmen och äro fästade på kullen; på motsvarande sidan af skärmkanten, fästes med en rosett tvenne långa band, hvilkas ändar räcka ned om lifgördeln. (Se Fig. på Planchen.) Sådana band nyttjas äfven på en *bonnet paré*, hvilken stun-

dom bildar i pannan en snip mera utstående än de vid hvardera sidan; dessa snipar formera egentligen uttaggade festoner; *på* den medlersta i pannan, fästes en blomma, och en *inunder* hvardera af de vid sidorna. Korta ärmar äro nästan alldeles aflagda; men runda spencer *(canezous)* och lif af samma färg med underklädningen nyttjas. — Örhängen bestå alltid af en aflång hängande kläpp i form af et päron, antingen af guld eller oägta perlor.

Herrarne nyttja utom Nankin, åtskilliga nya randiga tyger til Pantalonger, antingen af Camelott, *(poil de chèvre)*, linne, siden eller bomull; ränderne äro mer eller mindre breda, men af ljusa färger, såsom sjö-grönt, persikeblomma, oblekt hvitt, gult eller gris de lin. När skor och små halfstöfletter nyttjas, räcka pantalongerne endast til fotknölen. På gula piqué-vestar skurne i form af Shawl, nyttjas en smal hvit kant.

Pl. 32.

Mode-Costymer för Damer och Barn.

För Damer: Rishalms-hatt prydd med krusiga plymer och sidensars-band. (Dessa band som uppehålla skärmen på den ena sidan, korsa hvarandra öfverst på kullen der de äro fästade, men på motsvarande sidan och bak äro dessa band icke synliga på skärmen). Netteldukskläduing broderad med bomullsgarn och tungorna garnerade med små tyllremsor. Skärpet och lifgördeln bilda äfven bakföre et V. Hvita handskar, svarta skor.

För en Gosse: Et slags hatt eller cachett flätad af tagel. Matros-jacka och pantalonger af camlott eller bombasin.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

N:o IX.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

September Månad 1826.

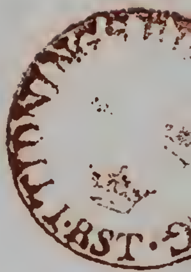
Pl. 33.

Läckö Slott.

Ur *Försök til en kort beskrifning om Skara Stift* af Lector P. E. Lindskog, Skara 1814, sid. 172—176, vilja vi meddela det väsendtligaste öfver detta gamla märkvärdiga ställe. »Läckö Slott är anlagdt i nordost på Kållandsö, ytterst mot sjön på et berg. Detta berg har til venster en hamn, kallad Kongshamn, och til höger en vik, kallad Stallviken. Dessa vikar äro förenade genom en i berget sprängd graf, som vid högt vatten fylles och gör at slottet, likt en ö, är på alla sidor af vatten omgifvet. Här öfver synes fordom hafva varit en vindbrygga, för at utestänga fiender.«

»Biskop Brynolf I i Skara anlade detta Slott år 1298. Man ser der ännu hans kammare med et ganska litet fönster och et gammalt skåp. Han lemnade Slottet i fyrkant, af tegel upbygdt til tre våningar, med et torn. Bakom Slottet åt sjösidan ses en gammal skans eller et batteri, inrättadt för 6 kanoner; och nederst vid sjökanten är en underjordisk gång, sprängd i berget til 3 alnars bredd, 6 alnars höjd och 20 alnars längd, så at den går under Slottet och leder sist til en brunn af 200 fots djup, hvarifrån vattnet genom pumpverk blifvit upfordradt til Slottet.«

»Här befästade sig Biskoparne och höllo en garnison, för at vid förefallande behof kunna försvara sig äfven emot Konungarne. Vid år 1348 skall Konung Magnus Smek hafva intagit detta Slott. År 1497 höll Ärkebiskopen Jakob Ulfson här et möte, på hvilket han ville bannlysa Riksföreståndaren Sten Sture, för at sätta Danska Konungen Johan på Svenska thronen. År 1521 blef detta Slott, på Gustaf Eriksons befallning, intaget och afhändt Biskop Theod. Slaghök, men återlemnadt til Biskop Magnus Haraldson, tils ändtligen på Riksdagen i Westerås 1527 et allmänt beslut

blef fattadt, och Läckö til Kronan indraget. Sedan lemnade Konungen det, jemte några tilgränsande Härader, til förläning åt Svante Sture. År 1568 blef det intaget af de mot Konung Erik XIV förbundne Hertigarne Johan och Carl. Konung Johan III gaf Hogenskild Bjelke titel af Baron til Läckö.«

»År 1600 den 19 Mars gåfvo Ständerne på Riksdagen i Linköping Läckö Slott och Län til Hertig Johan af Östergöthland (Kon. Sigismunds halfbroder). Men den 15 Maj 1615 skänkte Konung Gustaf Adolf detta Slott, med trenne dertil lydande Härader, såsom Grefskap åt den då i Grefligt stånd uphöjde R. R. och General-Fältherren Grefve Jakob Pontusson De la Gardie, som prydde detta Slott och innehade det til sin död 1652, då det tilföll sonen Riks-Cansleren Grefve M. G. De la Gardie. Han byggde här 4 torn och tillade den fjerde våningen, samt på flera sätt utvidgade åbyggnaden; äfven byggde han kyrkan med dess torn. Genom Reductionen 1680 kom Läckö Slott och Län åter under Kronan, och har Kongsgården sedan, tid efter annan, varit donerad på lifstid til åtskilliga af Rikets ypparsta män. Riks R. Grefve C. G. Tessin, som dog 1770 och R. R. Grefve Gust. Ad. Hiärne, som dog 1789, hafva på sådant sätt i sednare tider varit innehafvare häraf. Enligt Rikets Ständers beslut af 1810, innehafves det nu på 50 år, af En af Rikets Herrar m. m. Grefve Adlercreutz (eller dess rätts innehafvare) och kallas sjelfva Kongsgården *Sikajoki*, men Slottet bibehåller sitt gamla namn.«

Pl. 34.

Bülow von Dennewitz.

Denna staty, af hvit marmor, är bekostad af Konungen i Preussen, och upställdes i Berlin framför nya Högvakten, den 18 Juni 1822.

Fredrik Wilhelm Bülow, Grefve af Dennewitz, föddes den 16 Febr. 1765 på sin faders landtegendom Falkenberg, i Altmark. Han inträdde vid 14 års ålder i Preussiska krigstjensten, utnämndes til Capiten, och 1793, med karakter af Major, uphöjdes til Guvernör för Prinsen Louis Ferdinand af Preussen, och i denna egenskap ärefullt bivistade Rhenska fälttåget. Under belägringen af Mainz var det hans rådighet, som gjorde anfallet vid Marienborn til intet. År 1795 uphörde hans functioner hos Prins Louis, och han fick

en Bataljon. I 1806 års krig var han, som Öfverste-Lieutenant, i det belägrade Thorn, och stridde, i åtskilliga drabbningar, med utmärkelse. År 1808 blef han General-Major och Brigad-General. Då kriget 1813 utbrustit emot Frankrike, lefvererade han den 1 Aug. den första lyckliga träffning vid Möckern, intog Halle den 2 Maj, och skyddade sedan det hotade Berlin *första gången*, genom segern vid Luckau (den 4 Juni). Efter vapenhvilan räddade han, under Svenska Kronprinsens öfverbefäl, Berlin, *för andra gången*, i spetsen för tredje Armé Corpsen, genom den märkvärdiga bataljen vid Grossbeeren (den 23 Aug.) Slutligen, *för tredje gången*, bidrog han at rädda nyssnämnde Stad genom den stora segern vid Dennewitz. Konungen uptog honom derföre bland det ringa antalet af Stor-Riddare af Jernkorset, och efter fälttågets slut, hedrade honom och hans efterkommande med den ärofulla titeln: Grefve Bülow af Dennewitz. — General Bülow blef efter hand General-Lieutenant, General af Infanteriet, samt erhöll den Preussiska Röda och Svarta Örns Orden, Förtjenst-Orden med Eklöfvet, flera af de högsta Orden från Ryssland, Sverige och Österrike, o. fl. I Leipzigs bestormande, den 19 Oct., hade Bülow en utmärkt del. Han stridde sedermera, med samma ära, i Westfalen, Holland, Belgien, vid Rhen, vid Laon, och slutade fälttåget med inryckningen i Paris. Efter freden blef han commenderande General af östra Preussen och Litthauen. Vid fälttågets öppnande år 1815, erhöll han öfverbefälet öfver Fjerde Armé-Corpsen, med hvilken han bidrog til segern vid Belle-Alliance så betydligt, at Konungen, för at utmärka honom, utnämnde honom til Chef för 15:de Linie-Regementet, hvilket sedermera skulle bära namn af Bülow von Dennewitz Regemente. Den 11 Jan. 1816 återvände hjelten til Königsberg med General-befäl, och dog 6 veckor efteråt, den 25 Febr.

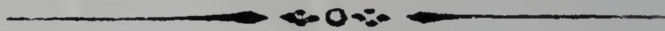
Bülow, som i egenskap af Fältherre var lysande, var likaså aktningsvärd som medborgare och menniska. Han hade icke idkat krigskonsten mekaniskt, utan ifrån ungdomen studerat den grundligt och vetenskapligt, och fortsatte detta studium ouphörligt på sin militäriska bana. Han var en tänkande Fältherre. Men han hyllade äfven Muserna. Hans bildade snille var ingen främling i de sköna konsternas område. I synnerhet älskade han tonkonsten, och var lycklig i dess utöfning. Han componerade åtskilliga musikaliska stycken.

Pl. 35.

Trädgårds-Galler och Säten.

Närlagda teckningar äro på mångfaldigt sätt användbara så väl i Trädgårdar som trädgårds-byggnader, och kunna göras så väl af jern som af trä:

N:o 1 och 2 galler öfver hvälfda fönster och dörrar;
N:o 3 och 4 galler til inhägnader och trappor;
N:o 5 och 6 äro trädgårds-säten.

Varieteter.

Efter Fransyskan, ur Almanach des Graces.

Cesar, den verldsberygtade,
Tog til devis, som ni väl känner:
Jag kom, jag såg och segrade.
Likså lakonisk, mina vänner,
Jag äfven i mitt valspråk är:
Jag kom, jag såg och jag blef kär.

Ch...

En Pomersk Adelsman som i kyrkan hörde sjungas:

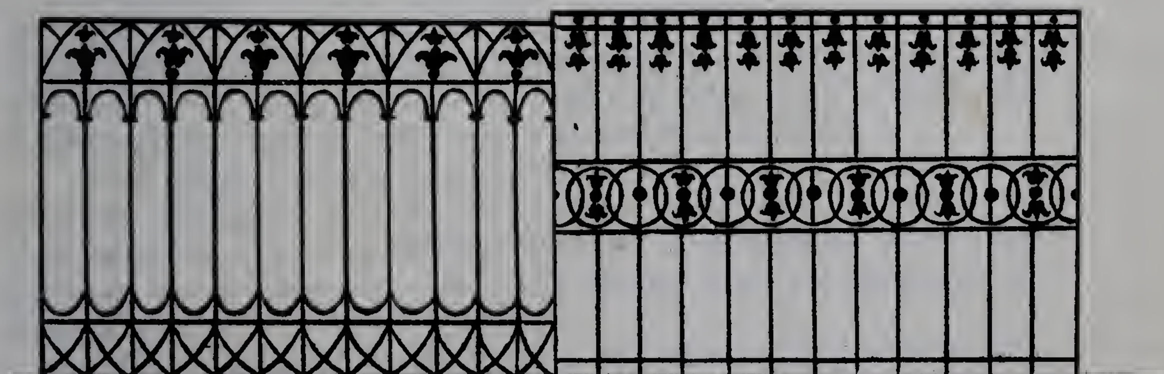
»O Gud, som uti himmelrik
»Den ena gör den andra lik!«

utbrast: »Nej! åh nej! det tillåter aldrig Ridderskapet och Adeln.«

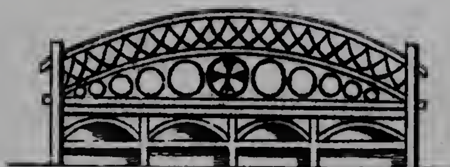
Den bekante Mathematikern *Lagny*, ledamot af Vetenskaps-Akademien i Paris, låg på dödssängen. Förgäfves bemödade sig hans vänner at få honom til at tala. *Maupertuis*, som äfven kom dit, frågade honom leende: »huru mycket gör tolf gånger tolf?« hundrafyratiofyra, svarade *Lagny* och dog.

Molière var sedan flera dagar sängliggande. Någon skickade honom en läkare, och hans betjent anmälte dennes

1.
2.

3.
4.

5.

6.

besök. »Säg,« svarade *Molière*, »at jag är sjuk, och icke tar emot någon.«

Då den berömda Operasångerskan från London, Mistress *Cibber* var i Dublin, sjöng hon i et Oratorium. Ibland åhörarne befann sig äfven en Biskop som afhörde henne med et så outsägligt nöje, at han slutligen i sin förtjusning utropade: »qvinna! dina synder äro dig förlåtne.«

Venetianska Sändebudets, Grefve S*** Fru syntes en gång i Petersburg, vid Kejsarinnan Catharina II:s Hof, med en sådan mängd perlor, at många af Damerna trodde dem vara oägta. Då man gerna ville veta huru dermed förhöll sig, sade en af dem henne många artigheter, närmade sig henne mer och mer, och, i det hon gjorde min af at vilja kyssa henne, bet i en perla.

Ambassadrisen, som gissade til hennes afsigt, gaf henne en dugtig örfil och sade: »tjene detta til bevis, at en ädel Venetianska aldrig nyttjar oägta perlor.« Damen blef häraf icke litet förskräckt och sade at hon skulle klaga för Kejsarinnan, som befann sig i rummet näst intil.

Den ädla Venetianskan svarade härpå med köld: »Om Hennes Majestät befallt er detta, skulle ni ha sagt mig det, men är det icke fallet, så skall Kejsarinnan hålla mig räkning för at jag icke besvärar henne med et klagomål af denna art.

Damen, som hade erhållit et så *handgripligt* bevis, lät på en tid icke se sig vid Hofvet, och då Kejsarinnan fick veta orsaken, blef hon ganska ond.

Mötena under färden genom Staden.

(Forts. från föregående N:r.)

Snart föll hans öga på en ung flicka som, stödd mot en pelare, tycktes i hög grad lidande. För öfrigt var hon väl klädd och af en intressant kroppsbildning. »Ack, min beskedliga ni! sade hon, i det hon fattade *Fabricius* vid handen, jag bor endast några steg härifrån, men känner mig så illamående, at jag sannolikt inte förmår släpa mig hem utan ert bistånd; var så barmhertig och öfverge mig inte!«

Fabricius hade inte något tiger-hjerta, han bjöd den sköna armen. Stillatigande gick hon bredvid honom, och — vare sig af mattighet eller andra orsaker — tryckte hon som oftast hans arm mot sin fylliga barm. *Fabricius* kunde ej afslå hennes tacksamma bjudning at stiga in til henne.

Han blef införd i en rikt och smakfullt decorerad boudoir. Flickan kastade leende slöjan ifrån sig, och visade sig i en klädsel som blott på skämt skulle kunna kallas en klädnad. Den blygsamma smärtan i hennes ansigte, hade lemnat rum för en blandning af begär och oförsynthet. Den förvånade *Fabricius* slukade de utomordentliga behagen med sina blickar; han hade aldrig läst någon ting mer öfverraskande i Ovidii metamorfoser; *Sinnligheten* närmade sig til honom och sade:

Nå, *Fabricius*, hur är det med dig? — Jag är förvånad öfver allt hvad jag ser. — Ursäkta min oskyldiga list; jag ville bara göra dig min kärleksförklaring. — Åh, ni gör narr af mig, min nådiga! — Alldeles inte, jag är uprigtig; var du så med. Hur finner du mig? — Ditt inre vågar jag ännu inte bedömma, men ditt yttre är förtjusande. Din lena hand, din välvilliga blick, väcka en ljuflig feberrörelse i hela mitt väsen. — Du vill således stanna qvar hos mig? — Ack, min Gud! det kan jag inte. — Din vägran är obelefvad. — Jag har i dag lite brådtom, men i morgon skall jag komma igen. — I morgon? det ordet är mig obekant. — Det är likväl förnuftigt at tänka på morgondagen. — Det ges ingenting förnuftigt utom nöjet. Jag vill at hädanefter hvarje dag skall vara en lustbarhet af 24 timmar för dig. — Dertil förslår inte min förmögenhet, och om jag skulle råka i trångmål .... — Öppna den der lådan, der ligga magiska tärningar. Tag dem, spela dermed, och de enfaldige skola rikligen förse dig med allt hvad du behöfver. — Vi kunna ändå aldrig lefva tilsammans. Du är mycke vacker, och jag är mycke svartsjuk; om medtäflare infunno sig, skulle jag .... — I den andra lådan ligga dolkar, pistoler och giftflaskor. Välj. — Tackar ödmjukast. Men blotta åtankan på så mycke nöjen gör mig helt vimmelkantig. Min helsa skulle stryka med. — Den omständigheten är äfven betänkt. I min portfölj har jag anvisningar til lazarettet. Det är den sista presenten jag gör mina vänner. — Farväl! — Nå, nå, vackert min vän! när man en gång stigit in til mig, så går man inte sin kos på det sättet. — Tilbaka! Låt bli mig! Bort med blomsterbanden! Sophie! o min Sophie! — Slit dig nu ur mina armar om du kan. — Släpp mig, jag tilhör Sophie. — Jag har rättigheter til din ungdom som jag inte ämnar ge efter. — Hör på, jag vill göra dig et förslag: med ditt lefnadssätt kan aldrig din lifs-

tid bli för lång, tag en del af min. På det viset har jag kommit ifrån *Modet.* — Det är ej utan inflytande på mina värf, jag vill följa dess exempel. — Jag ger dig åtta år. — Skall jag rätta mig efter din filosofiska min, så är det också allt hvad du kan ge. Välan! så gå. — Tillåt mig likväl först, älskvärda förförerska! at för dessa åtta åren åtminstone ta mig en kyss, som du i jåns ville ge mig för intet. — Packa dig din väg, pedantiska stolle! — Härmed öppnade hon en lönndörr, och med sina lena händer temligen omildt skuffade ut vår *Fabricius*, så at han ur första våningen tumlade burdus ner på en gödselhög, som intog hela gården i huset. Föga bekant med verlden, öfvergick det hans förstånd, huru et så angenämt begynt äfventyr kunde sluta så illa.

Fabricius eftersinnade icke huru lättsinnigt han hade bortgifvit tolf år af sin lifstid, ty ungdomen låter åren förrinna, likasom vattnet löper genom et såll. Kanske ansåg ynglingen hela handeln för et skämt; den som plågas af egna förebråelser, hittar alltid på ursäkter. *Fabricii* resonement må nu ha varit hvilket som helst, så gjorde han åtminstone hvad han borde göra: han reste sig up, och gick vidare.

Två gator hade han redan obehindradt tilryggalagt, då han märkte at en blek, mager qvinnsperson, med ofantlig mun och långa bastanta armar, följde honom i hamn och häl. På ännet var hon stämplad, vid den vissna barmen bar hon en bukett af skrifpennor, och midt på bröstet stod med stora bokstäfver: »collationeradt.« Vid et band förde hon tvenne hundar som oupphörligt gjorde min utaf at rusa på hvarandra, men endast höggo de förbigående i benen. Madamen tog allt mer och mer ut stegen och fattade slutligen *Fabricius* i armen. Denna Megära var *Chikanen;* men hon hade så ofta och öfverljudt ropat: »Jag är *Rättvisan,*« at de blinde dödlige slutligen gåfvo henne detta namn.

Aj, aj! putsa sina naglar, min fru! De ta ju stycket med sig från benen. — Mina naglar utgöra min ära. — Jag har brådtom, hvad fordrar ni? — Allt.

Detta ord från Rättvisans mun hade en så oemotståndlig verkan på *Fabricii* börs, at denne sjelfmant vandrade ur kappsäcken, höjde sig och föll frun i händerna.

Ha, rofferska! hjelp! — Hvilket larm för ingenting.

Fabricii ur tog samma väg som börsen.

Tjufvar, röfvare! Fräls mig. — Tig, eller skall jag lära dig.

En vexel, som *Fabricius* hade fått af sin far, flög äfven ur hans ficka i damens händer.

Äfven vexeln? (ropar ännu högre) Så kom mig til hjelp, go vänner! jag blir bestulen.

Flere Rättvisans tjenare rusa på *Fabricius*, rifva sönder hans kläder och hälla bläck öfver honom.

Betala den här vexeln, din skurk! — Den är ju inte ställd på mig. — Det gör ingenting; betala eller skaffar jag dig en process på halsen. — Jag har inte tid at processa, jag skall gifta mig med Sophie i dag. — Giftermåls-contraktet är af noll och intet värde. — Våra slägtingar ha gett sitt samtycke. — Du skall gifta dig med mig. — (Fabricius med en rysning) Brrrr! — Du skall snart bli en af mina bästa elever. Jag skall lära dig larma, krypa och ljuga. — Jag kan inte, släpp mig. — I arrest, på galererne med dig! — Ack! allrarättvisaste fru Rättvisa! jag ser at jag inte på det sättet kommer ifrån er. Låt oss bli sams; hvad åstundar ni? — Femton år af din lifstid. — Åh, det är för mycket! Advokaterne ha alldeles skämt bort er, expenserna måste modereras. Jag ger er två. — Tie. — Låt det bli för fem, eller skjuter jag mig för pannan, så har ni ingenting. — Til din lycka har jag brådtom, flere clienter vänta mig; jag tar de fem åren. Farväl. — Vänta! ni ger mig väl igen min börs? — Dumhufvud! — Ge mig åtminstone igen min klocka. — Rättvisan ger ingenting igen. — Nå si, det skall vi nu bli två om. (I det han vill fatta tag i henne, klöser hon honom i ansigtet.) Nåd! nåd! mina ögon. — Behåll dem för at gråta med, och var säker på at du blifvit skonsammast behandlad af mig.

(Fortsättning härnäst.)

Pl. 36.

Mode-Costymer för Damer och små Flickor.

Costym för Damer. Rishalms-hatt med tvenne uttaggade sidensars-remsor omkring kullen, samt prydd med krusiga strussfjädrar. Netteldduks-klädning med uttaggade och broderade falbalas. Slät hvit lång-shawl. Gula handskar, svarta skor.

Costym för små flickor. Italiensk halmhatt med hvita band. Klädning af *Cote pali.* Pantalonger af cambrik. Små stöfletter af et slags tyg kalladt *prunelle.*

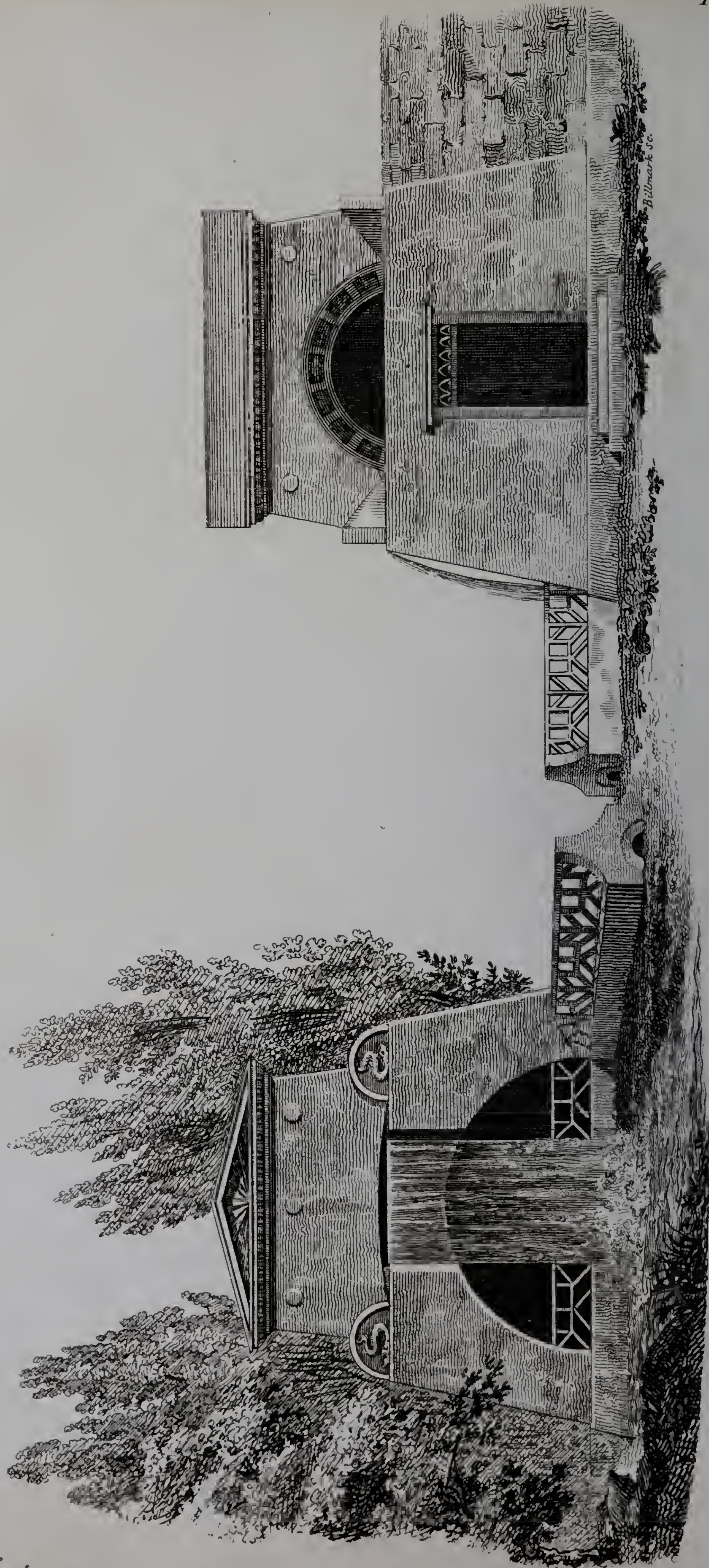
STOCKHOLM,

Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

Pl. 36.

Tredje Årgången

Billmark Sc.

N:o X.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

October Månad 1826.

Pl. 37.

En Grotta.

För femtio år sedan hörde til prydnader i parker en *Kiosk*, det vill säga, et slags Chinesisk byggnad: derefter kom til detta ändamål et allmänt användande och återuplifvande af den Grekiska Architekturen; men nu för tiden skall allting vara *Göthiskt*, så väl Lusthus som Tempel, jemte andra mindre byggnader til prydnad eller nytta; vi hafva äfven tid efter annan lemnat prof deraf, ja til och med en mjölk-kammare i Göthisk styl. (Se Magasin för Konst, Nyheter och Moder 1:sta Årgången, Pl. 10.) Nu lemna vi teckningen af en Grotta, i en visserligen modern styl, utan at vara Göthisk, men derföre icke mindre behaglig til sitt yttre; hvarmed är förenad nyttan at äfven kunna begagnas til iskällare.

Teckningen til höger på planchen utvisar façaden af denna Grotta öfver hvilken befinnes, genom dit ledande rör, en reservoir, hvars vatten störtar sig utföre i en bred stråle, bakom hvilken man i hvalfvet, eller sjelfva grottan, upfriskas af en angenäm svalka at beskåda caskaden, uti hvilken, vid solskenet, regnbågens färger bilda sig. Teckningen til venster föreställer Grottans gafvel, med dess ingång til iskällarens hvalf, hvars inredning kan göras efter behag.

Pl. 38.

Herr Baron! — Herr Markis!!

Sedan Stentryckerierna i Paris blifvit mångfaldiga, hafva en mängd Artister begagnat sig deraf at utgifva större och mindre arbeten,

hvaraf några hunnit til en grad af fullkomlighet som man i början icke trott vara förenlig med konstens fordringar, i anseende til de stora svårigheter som möta vid sjelfva aftryckningen. Det torde vara öfverflödigt at här upräkna de förträffliga stentryck som i Paris utkommit af Carle och Horaze Vernet, Aubry le Comte, Bacler Dalbe, Boilly m. fl.; men äfven bland den mängd af icke namngifna eller mindre kända tecknare, som i lösa blad lemnat Allmänheten dels hvardags-scener, dels carricaturer, utmärka sig flera stycken hvilka äro mästerligen tecknade och äga en sanning i föreställningssättet, som ger dem et värde och vittnar om en mera allmän spridd skicklighet bland Frankrikes unga konstnärer. Bland dessa tro vi at närlagda teckning förtjenar et utmärkt rum; den har til underskrift blott de orden:

Herr Baron! — Herr Markis!!

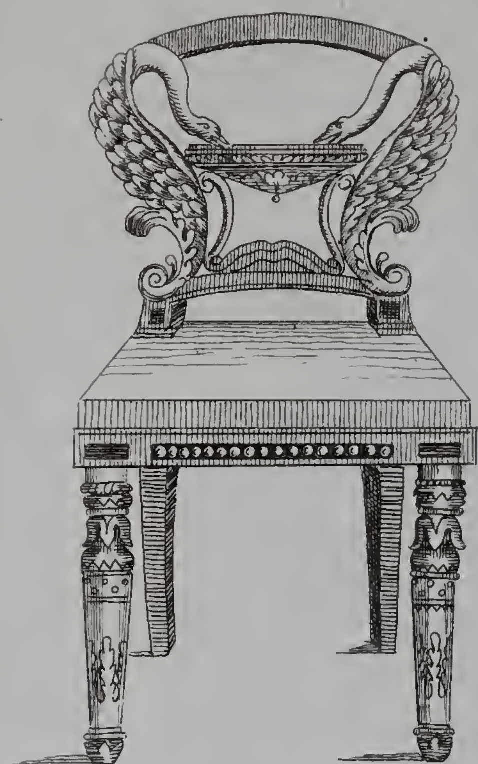
Den är hvad den bör vara, en talande bild af hvad man ämnar föreställa, lätt begriplig utan vidare förklaring. Dessa båda Herrar komma i ordvexling, och man ser ögonblicket då deras hetta skall utbrista til ytterlighet. Det är likgilltigt om deras disput har til föremål förstfödslolagen, Jesuitismens inflytande eller hypokrisiens öfverhandtagande; nog af, man ser at de tänka olika och förolämpas i hög grad af hvarandras yttranden. Vi misstänka den gamla Herrn för nog myckeu ultraism, och ehuru den yngre tyckes hafva mera följt med sitt tidehvarf, torde hans åsigter icke heller vara särdeles liberala; i alla fall äro de Fransmän och äga således en god portion häftighet, en hetta som icke öfverväger — grunden til alla ordvexlingar.

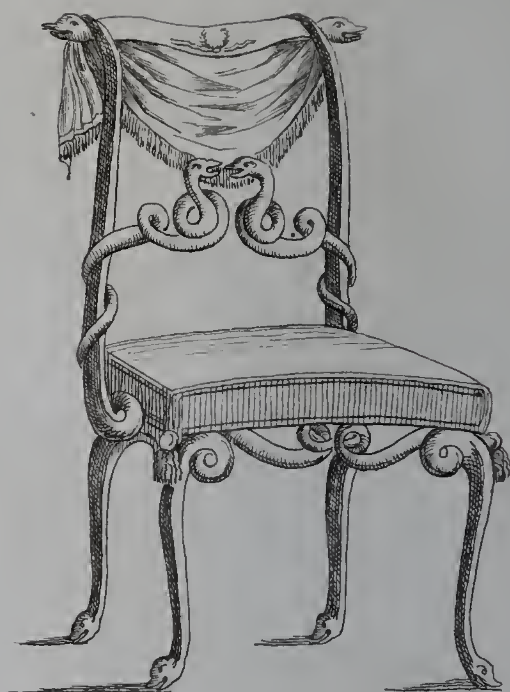
Utom det carakteristiska af sjelfva fysionomierna, är teckningen i en verklig stor styl, utförd med en säkerhet, et raskt manér, som ger tilkänna en öfvad hand, et säkert öga och et rigtigt upfattande af ämnet utan öfverdrift. Detta är den verkliga goda carrikaturens art och egentliga ändamål.

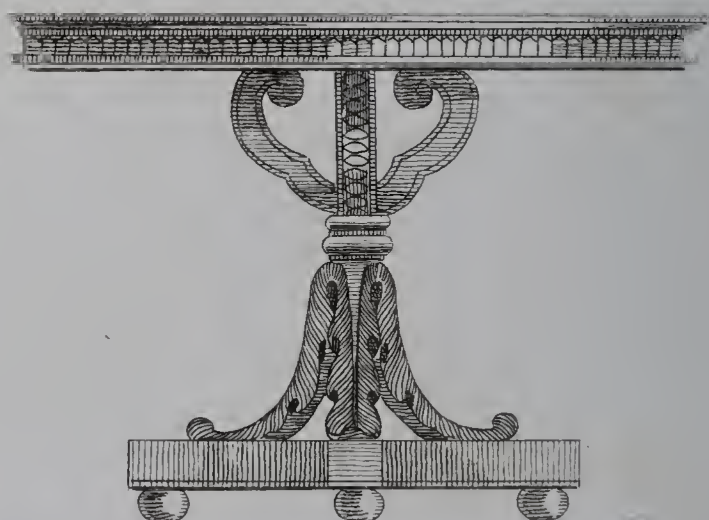
Epigram.

Ni talar nästan mycket, Lukas,
Mer än Ni borde, säger man,
Och mera än det vanligt brukas.

Det kan väl vara, svarar han;
Men jag har hört så länge andra
Beständigt pladdra, ljuga, klandra
Och plåga mig med tanklöst prat,
Så, när jag saken öfverväger,
Jag alltid får det resultat,
At det är bättre *sjelf* jag någon dumhet säger,
Än *höra andras* alla dar.

Ch.—

Servet-kriget.

Det är bekant af Fru Campans memoirer, i hvilken förlägenhet Drottning Marie Antoinette befann sig, då hon en dag ville ömsa linne och den ena Damen efter den andra gjorde anspråk på företrädesrätten at öfverlemna henne det rena. Men denna förlägenhet är ingenting emot de obehagligheter, som upstodo en gång genom tvisten om rättigheten at öfverlemna Serveten. Ludvik XIII spisade en dag. Prinsen af Condé påstod sig ensam äga rätt at lemna Konungen serveten, Grefven af Soissons åberopade sig såsom Stor- och Hof-Marskalk denna rättighet. Tvisten blef så häftig, at Konungen, som medlertid blef utan mat, hastigt lät efterskicka sin bror, Hertigen af Anjou, för at af honom erhålla serveten. De båda täflande voro väl nu besegrade, men deras tvist spridde sig til hela Hofvet, til hela den Fransyska Adeln, och hvar och en skyndade at erbjuda den ena eller den andra sin arm. Enke-Drottningen Maria af Medicis, våldsamt af sonen beröfvad Regentskapet, begagnade detta tilfälle at underblåsa et inbördes krig år 1620, hvilket kostade mycket blod; mången råkade i elände, innan servetkriget genom svärdsmagt och fördrag bragtes til en billig fred.

Pl. 39.

Nya, moderna Möbler.

Mötena under färden genom Staden.

(Forts. fr. föregående N:r.)

Fabricius började inse, at det hade varit klokare gjordt om han tagit vägen omkring staden, men han trodde nu allt ondt vara öfverståndet då han var hunnen til theater-gatan; ty huru skulle han kunna tro menniskor om ondt, som strömmade ditåt för at njuta et oskyldigt tidsfördrif.

En ny tragedi skulle upföras för första gången, och en oräknelig folkmassa trängdes vid biljett-luckan. Emellan hopen trippade en qvinna fram och tilbaka, som tasslade än vid en, än vid en annan. Ehuru hennes ögon voro insjunkna och dess hy var safrangul, igenkände säkerligen ingen *Afunden* i hennes person. Vår beskedlige *Fabricius* tänkte icke heller ditåt, tog henne för en botfärdig synderska, och kunde ej begripa, huru en sådan kunde så der låta skuffa sig, för verldsliga lustars skull.

Medan han funderade på den saken, fastnade hans fötter i et tåg, så at han föll på näsan så lång han var. Den glädje som deröfver förmärktes i den beställsamma qvinnans ansigte, förde honom på den tanken at hon spelt honom detta spratt. Hon rusade fram såsom spinneln rusar på en fluga, och stötte åter omkull honom, då han försökte resa sig up, under sken af at vilja hjelpa honom. Slutligen sade hon:

God dag, min kära *Fabricius!* Det fägnar mig at få hembära dina förtjenster min gärd af beundran. — Ni är mer än god, mitt fruntimmer! — Jag behöfver dig. Du skall skrifva et pasqvill öfver en menniska som inbillar sig äga flera talanger än jag. — Himlen bevare mig derifrån! — Du gör dig til, spelar samvetsgrann, men det är ju allmänt bekant at den sednaste satiren är ditt verk. — Mitt! den uselheten! — Jag har namngett dig som dess författare, och nu är det i hvars mans mun. — Det är förtal. — En vanlig undflykt för den skyldige. Men, hvad lider du deraf? Är det obehörigt at utpeka narrarne? — Ja, man bör låta dem gå sin gång; det bjuder menskligheten, och den är ingen fördom. — Fördom! Bra sagdt; du är athéist. — Det lär du svårligen kunna bevisa. — Allt är bevist. Du har talt illa om regeringen. — Inte med en halfdragen anda. — Lika mycket, den der tiger, conspirerar i lönndom. — Mina conspirationer gå endast ut på at gifta mig med Sophie.

— Det skall inte ske. Jag skall strax ge mig af til henne och berätta at du är gäldstufärdig, at din familj är emot giftermålet, at du är en liderlig persedel; kort och godt, jag ger henne del af alla dina brott, som du inte begått. — Och på hvad sätt tänker du få dessa nedriga lögner i omlopp? — Dertil har jag mina jurnaler, mina stentryck, mina anonyma bref. — Dem trotsar jag med min oskuld och min dygd. — Härliga vapen! dem krossar jag leende, jag förstör ditt goda namn och rygte; jag påbördar dig laster, förtalet förstorar dem, likgilltigheten uprepar dem, och hela verlden slutar med at sätta tro til hvad jag sagt. Häng dig, min kära *Fabricius*, det är din enda tilflykt. — Men hvarför hatar du mig då? — För det du är til. — Det är för starkt; men vänta, jag skall rycka larfven af dig, din afgrundsande! — Häråt, Häråt! godt folk! tag fast på nidingen, han har mördat, han har förgiftat brunnar, han har.... — Tig, tig! folket skockar sig. — Så mycket bättre, desto förr ger du med dig. (Ropar ännu högre) Det är en mordbrännare. Se bara på, hans förstörda upsyn bevittnar hans brott. — Grufliga varelse! jag viker för din magt. Ditt tärda, sjukliga ansigte förråder en dålig helsa. Tag några år af mitt lif och glöm mig. — Hvad skall jag göra med dem? Jag dör aldrig, men det är sant, din lefnad blir derigenom så mycket kortare, och således antar jag ditt tilbud med nöje. — Två år kan väl vara nog? — Din stackare! vet du inte at jag kan såra dig så, at, om du också efter tie års lidanden och användande af alla möjliga läkmedel ändtligen hunnit så långt at såret läkts, ärret likväl alltid skall märkas. Men, som du är en obetydlig varelse som aldrig vistats vid hofvet, så får du gå för sju år. — Nå, i Guds namn! må ske. — Då fred nu är slutad oss emellan, så säg mig til om du stöter på någon medtäflare; jag skall rödja honom ur vägen.

Nu började *Fabricius* ångra at han icke hade följt sin gamla hederliga fars förmaningar, och undvikit en stad, der alla ohyggligheter voro bosatte. Hade ej den redan tilryggalagde vägen varit längre än den som återstod, hade han genast vändt om; men sådan är de dödliges olyckliga lott, at besinningen först då infinner sig, när olyckorna icke mera kunna förekommas.

Fabricius ökade gången, för at snarare hinna målet för sin vandring; men hastigt ställde sig återigen en qvinnsperson i vägen för honom.

Se sig före, mitt fruntimmer! hon trampar ju fötterna af mig. — Det är bara et litet gyckel, min söta vän! — Et förbannadt gyckel! Ni har ju en jernklump til fot. Jag kommer inte ur fläcken (han sätter sig på en bänk utanför et prägtigt hôtel). — Det måste du väna dig vid, min skatt! — Drag för tusan, eller skall jag... — Du stöter mig ifrån dig, otacksamma gök? Mina smekningar skola göra dig fogligare. — Herre Gud! hvad går det åt mig? Jag känner olidliga plågor, mina fingrar styfna. — Redan införlifvas jag med dig, mitt hjerta! — Gå, för Guds skull! från mina händer och fötter. — Alltför gerna, min skatt! Jag skall sätta mig i hufvudet eller magen i stället. — Nej, nej! — Så blir jag der jag är. — Hvilken olidelig plåga! Glödande nålar genomstinga hvart ben i min kropp. Vik härifrån, din helvetes-ande! — Skrik du, om det lindrar; skymfa mig så mycket du behagar, jag håller inte mindre af dig för det, jag. — Du för til fanders med din kärlek. — Du tror således inte, min unge! at jag är din bästa vän? — Vackra vänskapsprof. — Vet då hvilken tjenst jag gör dig. Döm af ungdomens passioner, til hvilken höjd af utsväfningar menniskorna skulle lemna sig, om inte jag satte dem et mål före. Jag är folkslagens hämnare och mannaålderns värn. Om någon dygd ännu fins qvar på jorden, så har verlden derför at tacka mig och min yngre syster, Amerikanskan. — Jag vill hvarken veta af dig eller din fördömda familj. Jag går at gifta mig med min Sophie. — Nå, så gå då. — Ja, om jag bara kunde, jag kan ju inte en gång stå på fötterna. Ack, min allrasötaste fru! hvar menniska vill lefva och förmodligen också ni. Tag så många år af min lifstid ni behagar, och låt mig sedan hålla bröllop i fred. — Jag vill förbarma mig öfver dig, hör! Alla öfriga sjukdomar, mina vänner, ha öfverlåtit mig sina rättigheter til dig; men jag är godhjertad, och nöjer mig med tre år för oss alla. — Hjertans gerna! Nu ser jag at du verkligen är min vän. — Vackert, vackert! Dessa tre åren äro Naturens, nu måste vi äfven tänka på herrar Doctorer. — Hvad? lägger du dig också ut för dem? Jag trodde at ni vore hufvudfiender. — Tvertom, vi komma rätt väl öfverens. Sjukdomen föder läkarn och läkarn föder sjukdomen. — Nå, låt höra hur många år fordrar du för doctorerne? — Vänta, här har jag tariffen. Naturliga sjukdomar: tre år. Supplement til läkare-vetenskapen: fem år. Systemernas andel: två år. Summa tie år. — Men det är ju ingen propor-

tion. Läkare-vetenskapen har säkerligen någon Jude hittat på. — Denna tariff gäller bara för det här året; ju lärdare herrar Medici bli, desto högre belöper sig deras andel. — Nå, kan det inte bli för bättre köp, så, i Guds namn då! Adjö, madam *Arthritis* *), och det för evigt. — (Gråtande) Adjö, min söta vän! sök i filosofien det stöd du förlorar i mig.

(Slutet härnäst.)

Mode-nyheter.

Theatraliska föreställningar i Ordens-Sällskap til förmån för Grekerne, Concert för Grekerne, Exposition af målningar för Grekerne, potten i Kille **), insamlingar i sparbössan på Mosebacke, allt til förmån för Grekerne. Det var naturligt at denna philanthropiska håg, som så bemägtigat sig alla sinnen, som skakat alla hufvuden, skulle äfven utöfva sitt magiska inflytande på våra moder och smaken. Damerna borde vänta sig at snart få se *Grekiska Tuniker, Ypsilantiska Bareter.* Detta har också verkligen inträffat, och man har i Paris redan Grekiska costymer för Damer, Grekiska broderier på klädningar, på breda hvita band, och tusende variationer kallade Grekiska, som, ehuru endast äldre, uptagna och lånta från de gamla Greker, äro ytterst vackra och behagliga.

De eleganta Damerna på landet kläda sig vanligen trenne gånger om dagen: om morgonen är det en så kallad stor negligé, bestående i en fin tät morgon-mössa, en garnerad puderskjorta och marokins-tofflor; denna costym nyttjas endast före badet, i hushållet, mjölk-kammaren, eller på en enslig promenad i parken. Efter hemkomsten sker den andra toiletten, och Damen visar sig vid frukosten, håret til hälften klädt, med en mössa af blonder eller broderad tyll, en blouse af tryckt jaconnet och et slags spencer *(canezou)* af netteldük. I denna klädsel förblir hon tils den rigtiga stora toiletten göres til middagen.

Gula eller blå tyger med mucher af et oblats storlek, äromoderna så väl til klädningar som hattar: dessa tyger äro tryckta. Åtskilliga *bonnets parés* af tyll eller krusflor hafva långa hakband,

*) Giktens systematiska namn.

**) Det fordna Campio-spelet, med åtskilliga förbättringar och det nya namnet Wobeßer.

som äro festonerade och infattade eller kantade med en liten list eller en blonde af samma färg som sjelfva bonneten.

Herrarnes polisoner äro myeket yfviga och gå ned i halsduken, der de mötas under hakan; frackarne äro af blått och grönt meleradt kläde, men flere likväl af styfmors-blomme-färgen *(fleur de pensée)*. Fracken går högt up och tilsammans vid halsen, samt äger blott en knapprad, med långa fyrkantiga skört. Ehuru månge nyttja hvita pantalonger til grå stöfletter, äro dock i allmänhet pantalongerne och stöfletterne af samma färg och tygsort. För det mesta hafva Herrarne nyttjat alldeles hvita hattar. Några hattmakare förfärdiga karl-hattar med en dubbel botten, det vill säga, at in i kullen, vid dess öfra tredje del är en infattad spegel, som likt et lock kan öppnas för at i det lediga rummet förvara en näsduk, och tjenar derjemte at i hastighet kunna spegla sig för at efterse klädseln.

Luxen går nu så långt, at man har klumptänger af silfver.

Dagligen sänka sig Calèche-korgarne mer och mer, och i allmänhet blifva dessa åkdon allt lägre och lägre; bakhjulen äro föga högre än framhjulen; kuskbocken sänker sig äfven åt midten och är halfrund, samt ressorerne af en elliptisk figur. Korgen på en Calèche eller så kallad Tilbury är himmelsblå liksom underredet, hvilket är måladt med einober-röda ränder; beklädningen och dynorna af gult kläde med snören, och madrasseringen af blått ullgarn.

Pl. 40.

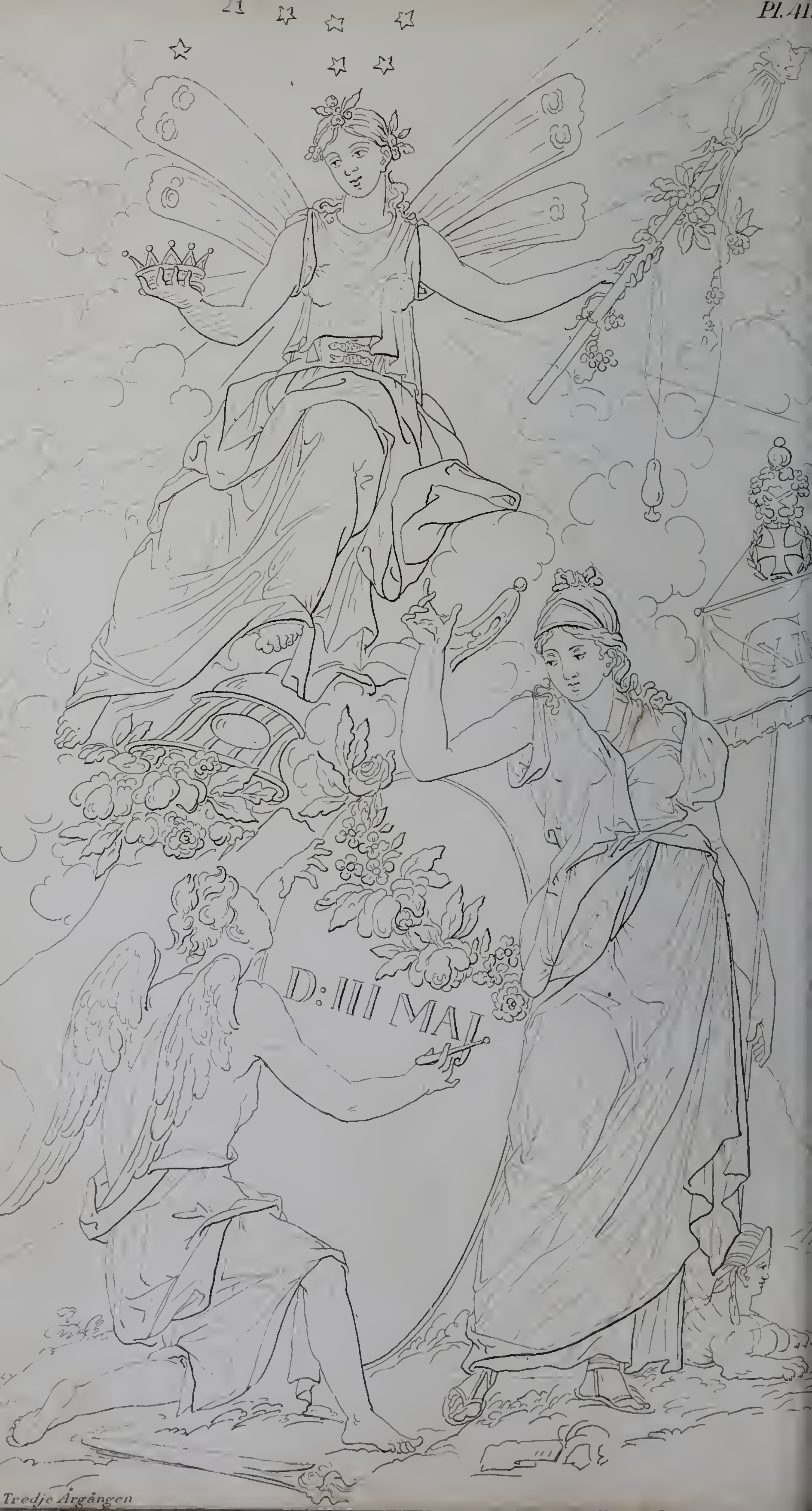
Mode-Costymer från London och Paris.

Den medlersta, sittande Damen är en mode-costym från London. Hufvudbonaden är en såkallad half-turban af hvitt flor. Halsband och örhängen af perlor. Under-klädningen af hvitt sidensars och deröfver en klädning af trå-tyll garnerad med trenne rader eller falbalas af *Urlings*-spetsar; (namnet på Fabrikören som förfärdigar detta slags spetsar). Lifvet långt och i form af en kärfve *(en gerbe)*; fäll-kragen, epauletterne och manchetterne af Urlings-spetsar lika med garneringen, de sednare åtdragna genom guld-armband. Lång-ärmar af trå-tyll, skäligen rymlige, fast icke sådane som en tid kallades *en gigot*, det vill säga, fylliga och vida öfver all höfva. Hvita handskar och skor.

De andra begge bysterne äro Fransyska moder. Bart hår prydt med flor och perlor af Herr Plaisirs upfinning.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

D: III MAJ

N:o XI.

Magasin

för Konst, Nyheter och Mo der.

November Månad 1826.

Pl. 41.

Transparent,

i anledning af Hertigens af Skåne födelse.

Redactionen har icke förr varit i tilfälle at gifva teckningen af den Transparent som, i anledning af Hertigens af Skåne, Carl Ludvik Eugens födelse, varit anbragt å Frimurare-Samhällets hus i Götheborg, vid den illumination hvilken, i anledning af denna glada händelse, der anställdes; men ehuru fördröjd, skall den säkert med välvilja uptagas af våra Läsare, som älska skön konst och värdera dess framsteg och utveckling inom Fäderneslandet. Det är dessutom för Läsaren en ny bekantskap, (den Redactionen gör sig til en angenäm pligt at framställa,) hvarigenom de lära känna en Artist, af hvars arbeten vi förut icke lemnat något prof, och hvaraf vi framdeles hafva hoppet kunna meddela teckningar til flera intressanta stycken och större i olja utförda taflor, vi mena, Historie-Målaren Herr *Jakob Lilljedahl* i Götheborg. Vårt val har til en början fallit på en af hans allegoriska compositioner, i anledning af ofvannämnde tilfälle, för at först gifva et begrepp om hans sätt at upfatta och teckna sitt ämne, (tvenne väsendtliga delar af målarens stora konst); och vi förmoda at Läsaren delar med oss den grad af tilfredsställelse, som denna teckning i flera afseenden förtjenar, och hvars förklaring vi efter Konstnärens egna ord, skynda at meddela: » Öfverst på taflan är H. K. Höghets födelsedag personifierad under bilden af en ung fjäril-bevingad qvinna, bärande i högra handen en Furstelig krona, och i den venstra håller hon Parcernes med blommor omlindade slända; på lifgördeln är Zodiakens tecken, hvaraf det medlersta är den dagens, då Fur-

sten föddes; vid hennes fötter är et ymnighets-horn och öfver dess hufvud Carlavagnen. Nederst til venster i taflan, är Frimureriet förestäldt som et med diadem prydt fruntimmer, hållande i venstra handen et baner på hvilket är tecknadt C XIV, ofvanpå detsamma är anbragt tecknet af den högsta Frimurare-värdigheten, et kors omgifvet med en lagerkrans; under baneret vid foten af figuren ligger en Sphinx (hvarmed jag velat symbolisera det mystiska eller hemlighetsfulla); med högra handen visar figuren på den nya dagen, för en knäböjande Genius, som å en med blommor kransad sköld tecknar den III Maj.«

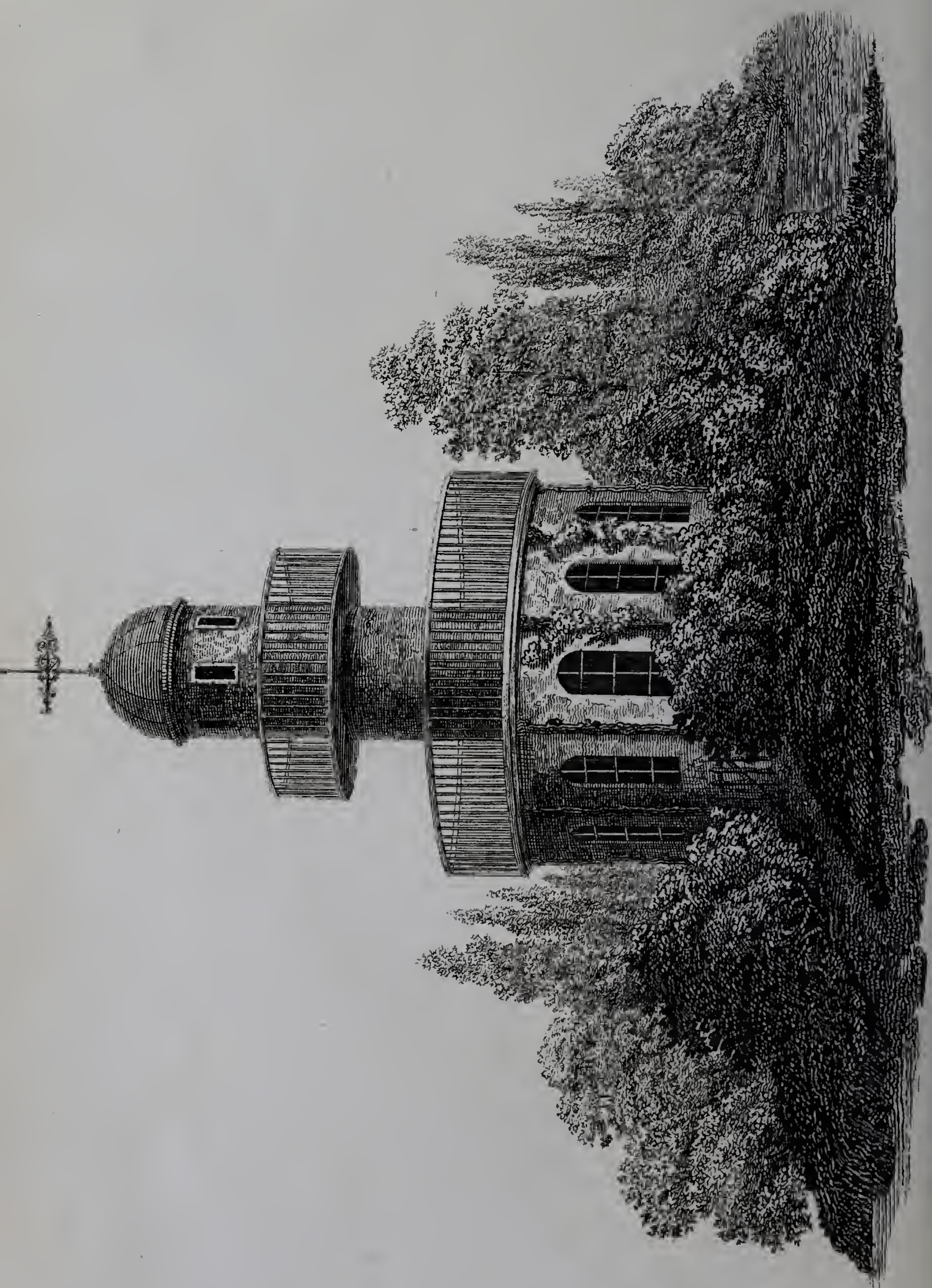
Vi vilja icke gå läsaren i förväg vid bedömmandet af denna composition, eller genom vårt enskilta yttrande tiläfventyrs leda dess omdöme, hvarföre vi också afhålla oss ifrån allt beröm så väl öfver de lyckliga tankarna vid ämnets upfattande, som en eller annan ringa anmärkning i vissa proportioner. Hvad sjelfva transparentens målning angår, så utfördes den af en skicklig Decorationsmålare i Götheborg, Herr Fröderström. Men tankan, at begagna Sphinx til symboliserande af det mystiska i Frimureriet har synts oss mycket väl vald, och torde vara en anledning at återkalla i minnet fabeln om Sphinx, som icke alla torde i ögonblicket ihågkomma: »Konungariket Thebe hemsöktes af Sphinx, et förödande vidunder med et qvinnohufvud och kroppen af et lejon med vingar, som hade sitt tilhåll på berget Phicus, hvarest det förelade hvarje utländning en gåta, och sönderref alla dem som icke gissade den. Sphinx kunde sjelf icke dödas af någon annan än den som gissade ordet til gåtan. Oedipus vågade företaget och lyckades, hvarefter Sphinx i en häftig strid af honom blef dödad. Gåtan var af följande innehåll: Hvad är det som om morgonen går på fyra, om middagen på två och om aftonen på tre ben? Oedipus svarade: menniskan; som kryper i barndomen; går stadigt i mannaåldern, och stöder sig vid en käpp på ålderdomen.«

Pl. 42.

Tel maître, tel valet!

Den i föregående Häftet meddelade Planchen: *Herr Baron! Herr Markis!* har behagat våra läsare, och vi tro i anledning deraf at

Tredje Årgången

närlagde, i samma styl och med samma tendens likasom en fortsättning, skall blifva lika välkommen. Originalet är af *Pigal*, en ganska skicklig tecknare, som utgifvit en stor samling dylika, stundom under namn af *scènes de société*, &c.

Det kända uttrycket: Sådan husbonden är, sådan är drängen (tel maître, tel valet) är här ganska träffande föreställdt, och behöfver ingen vidare förklaring. — Om det någon gång är drägligt at se en hög och förnäm Herre brösta sig öfver höfvan, stundom endast i grund af et gammalt pergament och sina rikedomar; så är det dock högst osmakligt och ömkansvärdt at se när hans dräng vill härma Herrns fasoner och gifva sin servila existens et anseende af vigt och protection, i synnerhet ute på gatan, der hans eljest kanske betydliga inflytande i Herrns sängkammare, icke kommer i fråga. Väl är det sant, at man stundom måste krusa för en underordnad för at få tala med Principalen, för en dräng at få tala med hans Herre; men då sker det likväl blott i förmaket; och för att komma til ändamålet, måste man ofta, ehuru med vedervilja, icke sky medlen. Sådan är verlden, har den alltid varit, och kommer förmodligen at förblifva. Et talande exempel af dylik art, omnämner Madame Campan i sina Memoirer, af en Herre som trängde sig fram vid hofvet för at få tala med Konungen, som slutligen frågade honom hvad han ville; hvarpå denne svarade: jag vill be Ers Majestät ha den nåden förskaffa mig et företräde hos första Ministern.

Pl. 43.

Et landtligt Observatorium.

Närlagda lilla behagliga teckning af et landtligt observatorium i mindre scala, är egentligen ämnadt, at pryda en kulle eller en liten höjd i en park, der localen lånar sig til en dylik byggnings upförande, hvars inredning för öfrigt äfven kan begagnas til flera ändamål och i synnerhet nedra delen deraf utgöras af en vacker trädgårds-salon. Trappan som leder till de öfra delarne, går i spiral genom midten af byggningen.

Redactionen har tagit denna teckning ur et Engelskt poem: *The Grove-Hill,* som utmärker sig genom sin typografiska luxe och de deri befintliga mästerligen gjorda träsnitt. En uplaga som i Sverige skulle hafva ruinerat utgifvaren.

Fönster på hjertat.

En viss författare (hvars namn jag ej kan minnas)
Har likväl ganska rätt uti
At, för at ej bedragen bli,
På *hjertat* borde *fönster* finnas.
Hvad många fruntimmer då vore at beklaga!
I trots af deras tilgjordhet
Man skulle se hos dem begäret at behaga,
Och icke mera tro på deras liknöjdhet.
Ej hycklarens skenhelighet
Publiken skulle mer bedraga,
Med denna gamla, nötta trall
Om egen dygd, och sedernas förfall.
Man skulle lätt, til menskliighetens lycka,
Af låga själar masken rycka,
Och aldrig taga villse mer
Om afundens begär at klandra,
Och granskningen som gagnar andra;
Och falskheten som smickrar er,
Och känslans språk hos era vänner;
Om den som, för at skryta, ger,
Och den som medlidsamt sin likes plågor känner,
Och skälmen och en ärans man . . . .
Men hvilket fåfängt hopp! man skulle snart, min sann!
En rullgardin för fönstret hänga,
Och sina luckor varsamt stänga.

Ch . . .

Mötena under färden genom Staden.

(Slut.)

Så ofta *Fabricius* hade begått en obetänksamhet, lät han omedelbart derpå en betraktelse följa, men derigenom upstod alltid mer rädsla än beslutsamhet i hans själ. Hans ben, fastän fria från all värk, hade likväl bibehållit en viss svaghet. Hans tankekraft var

lika angripen som hans kropp, han blef fördenskull qvarsittande på bänken. Hastigt gafllades palatsets portar up. En dame med et imponerande utseende trädde ut. Hon bar hufvudet högt, ehuru sakkunnige påstå at det icke sitter så rigtigt fast vid kroppen. Hennes klädning var rikt broderad, men så kort, at en platt fot och en vårdslös underklädnad förmärktes nedanför fransarne, hvilket allt vittnade om en tvetydig härkomst och oseder. Denna förnäma dame kallade sig *Vinningslystnad*, eller enligt andra *Ärelystnad.*

Då hon blef den kraftlöse *Fabricius* varse, tog hon fram en prägtig flaska af Agat ur sin barm och räckte den slagne, som, ehuru begärligt han grep derefter, likafullt endast erhöll några droppar af hvad den innehöll; ty, innan flaskan hann til munnen, var större delen af æthern förflygtigad. Men detta lilla gjorde ändå sin goda verkan, och *Fabricius* kände sig underbart uplifvad.

Vill du göra mig en tjenst? — Lika villig som skyldig. — Ministerns fru har förlorat en liten hund, som hon afgudade. Skrif en Elegi öfver kräket. Rimma sjelf, eller stjäl. — Jag har i min kappsäck en liten bok hvari et dylikt poem står infördt, men det törs jag inte begagna, ty författaren lefver. — Desto bättre! så mycket mindre kändt är arbetet. Följ mig. — Inte kan jag komma fram genom det der hålet, jag går gerna räta vägen, jag. — Bocka dig och kryp. — Hvem är den lurken der uppe i fönstret, som ligger och flissar och kastar smuts på mig? — Det är en Kammartjenare; bocka dig och tacka. — Se bara på, han har satt en fläck på min rock. — *En* fläck slår i ögonen, men fortfar han at kasta och du blir full med fläckar, så ser ingen menniska dem. — Det samlas ju en hop folk utanför porten, hur skall jag komma in? — Slå omkring dig, förtrampa, mörda. — Jag dignar af sömn, hunger och törst. — Vaka, lid och se glad ut. — Och när jag kommit in? — Så hör noga på de ålderstigne herrarne, conversera med de ålderstigna damerna, upoffra dina penningar på fruntimmerna och din ära för karlarne, smickra hela verlden och älska ingen annan än dig sjelf. — Skall jag länge hålla ut med den dersvåra rollen? — Så länge du lefver. — Men hvad får jag för det? — Somlige fika efter gods och guld, andra efter ära. Jag svänger en fackla som höljer de förra med aska, de sednare med rök, och dermed är det gjordt. Betrakta dessa gyldene täcken, dessa lundar af lager, denna ström af tilbedjare, dessa palats och triumfvag-

nar, se der borta dessa gudomliga och likväl så menskliga qvinnor! — Nog af, låt mig hemta andan. Ack! hvarför har jag inte bland alla de håfvor du visat mig, sett til min Sophie? — Bespetsa dig inte på dess ägande. — Ack, jag olycklige! — Kom, tiden skyndar. — Kan jag öfverge min Sophie? Jag skulle aldrig mer ha et gladt ögonblick, mitt samvete .... — Gör dig af med det, dermed kommer du inte långt. — Släpp mig då, jag skall derför ge dig hvad du begär. — Det skulle falla dig dyrt. Jag skänker aldrig mina slafvar friheten, mit rike varar längre än Hoppets. Då mina anhängare redan äro förvandlade i stoft, står ännu min thron på deras mausoléer. — Sluta, jag är beredd til allt. — Se mig i ögonen! .. Du måste ge mig femton år af din lifstid. — Det är för mycket. — Pruta inte, jag är omättlig, och om du inte genast samtycker, så fordrar jag mer. — Jag ser Sophies egendom. Nå, så må ske, tag dina femton år och må väl! — Hur brådtom han har. Lycklig resa!

Den här gången funderade inte *Fabricius* på hvad som hade tildragit sig. Åsynen af Sophies boning upfyllde hans själ med förhoppning; han ilade snörrätt ditåt och stod redan med foten på tröskeln, då en qvinna, med en sax i handen, ställde sig hemskt leende i vägen för honom. En rysning öfvergick *Fabricius*.

Stanna! — Herre min Gud! alltid fruntimmer, och aldrig det enda jag söker. — Följ mig. — Här bor min Sophie, släpp mig in. — Nej. — Jag måste in, skulle jag också ge mitt lif derför. — Du har ingenting mer at ge. — Huru? — Gå igenom denna upsatsen. Ödet bestämde dig sextinie år. Då du kom til stan i dag på morgonstunden, var du . . . . 20 år.

Då gaf du *Modet* . . . . 4 —
Sinnligheten . . . . 8 —
Rättvisan . . . . . . 5 —
Afunden . . . . 7 —
Gikten . . . . 10 —
och *Vinningslystnaden* 15 —

Summa 69 år.

Din räkning är upgjord. (Parcen gör et klipp med saxen.) Krak! — Ack Soph....

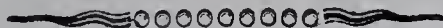
Han förmådde ej utsäga hela namnet och nedföll liflös. Genast infunno sig *Läkare-Vetenskapen* och *Bigotteriet;* den förra, för at med en vigtig min förkunna, det han verkligen vore död, den andra, för at med tårar beklaga det han vore fördömd.

Stackars *Fabricius!*

Likväl var döden en lycka för honom, ty han blef derigenom okunnig om et svårare öde. Medan han vandrade genom staden, hade Sophie gift sig med en annan som, klokare än *Fabricius,* hade tagit vägen omkring Staden.

För dem som i en berättelse vilja ha rätt på yttersta härftråden och inte sjelfva kunna finna den, skall jag förtälja, at Sophie blef mor för, jag vet inte huru många barn, och at hennes ägtenskap kröntes med all den välsignelse som til öfverflöd finnes i alla sagor.

Fabricius vardt begrafven.

Mode-nyheter från Paris.

På många Italienska hattar nyttjas icke allenast stora öglor af breda sammansydda band, utan äfven mindre bandrosor eller rosetter af fyra slags färger, såsom rosaröda och blå rosetter på kullen, samt gula och hvita på skärmen. De nyaste klädda mössor *(bonnets parés)* äro utan kulle eller botten; i det stället förses de med messingsremsor öfverklädda med gaze-band, hvilka läggas i kors öfver hvarandra. På blå hattar, det slaget som kallas Capots, af moire eller rutigt taft, får man ömsom se två rosetter af blå band med breda svarta ränder. Svarta och rosa sidensars-rosetter begagnas äfven at dermed fästa tvenne hvita esprier, hvilkas nedra ändar äro svarta. En blonde, infattad med en smal svart list, tjenar til garnering eller infattning så väl af hattkullens öfra del som skärmen. Med Grekiska band förstås en glänsande rosa-röd, hvit, grön eller gul gaze-remsa, hvarpå finnes tryckt et Grekiskt kors med myrten och oliveqvistar. Dessa band användas såsom gördel och bandrosor til runda spencer *(canezous);* äfven til rosetter och hakband på oklädda eller hvardagsmössor, ja, til och med på klädda

mössor. Moderna blommor äro törnrosor, vintergrön, *dahlias*, randiga Arabiska nejlikor, granatblommor, *gerbes d'or*, Indianska nejlikor. Dessutom nyttjas grönt löf eller blad utan blommor, til ex. eklöf. — Det hufvudsakligaste af Damernas dans-toilett består i et kors *à la Jeannette*, likväl i ganska stor scala; lågt hängande örhängen i form af et päron, kallade *à la Dame Blanche*; gördelspännen *à la Grecque*, hvilka sättas midt bakföre emellan tvenne dubbla rosetter med olika långa ändar, samt breda armband *(bracelets)* af tjuge slags metall. På åtskilliga tryckta tyg med grön eller blå botten äro små fjärilar eller allahanda snäckor och musslor.

Herrarnes klädsel på promenader är följande: grön frack med sammetskrage, gul vest ofvanpå en hvit, Engelsk randig eller prickig halsduk, grå camelots-pantalonger, spetsiga stöflar, gröna handskar af en färg som kallas *vert-monstre*, samt hatt med hvälfdt brätte. Några eleganta Herrar hafva frackar af brunt kläde meleradt med guld-stoft, med långa och breda skört och upslag. Desse Herrar hafva äfven begynt at sätta hatten helt och hållet på högra örat och håret öfver det venstra mycket yfvigt och krusigt. Åtskilliga svarta castor-hattar äro långhåriga och utan appretur.

Pl. 44.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Vi lemna här en ny-*Grekisk costym för Damer*, hvarom är nämndt i föregående Häfte. En liten baret af krusflor *à l'Ypsilanti.* (Ofvanpå densamma är en bandros af samma färg som Baretten.) En Grekisk Tunik af *côte-pali.* Klädningen af organdi garnerad med en tyll-rulle. Pantalonger af Organdi, gula små stöflar eller kängor.

Herrns costym. Svart castor-hatt. Bonjour-rock af kläde, eller efter årstiden, af dubbelt merinos. Vest och pantalonger af camelott. Gula handskar.

STOCKHOLM,
Tryckt hos CARL DELEEN, 1826.

N:o XII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

December Månad 1826.

Pl. 45.

General Foy.

Den store talaren Foy, som gjort sitt namn fräjdadt såsom Krigare och Lagstiftare, var född i Ham i Somme-Departementet och dog i Paris den 27 Nov. 1825, på sitt andra och femtionde år. Hans förtidiga död ansågs såsom en national-förlust för hela Frankrike, och sällan har någon medborgare, mera högtidligt och allmänt saknad, burits til grafven, som skedde den 30 s. m. på Père la Chaise's kyrkogård, med all militärisk hedersbevisning. Men det är anmärkningsvärdt, at dessutom 6000 personer af alla bättre klasser gingo framför liket, sex i hvarje led, med obetäckta hufvuden, oaktadt et starkt regn, til den aflägsna begrafningsplatsen. Efter hand hade en talrik mängd menniskor slutat sig til processionen, och tågade, åtta i hvart led, efter densamma. Hela folkskaran kunde beräknas til minst 100,000. Vid grafven höllos tal af Herrarne Perrier, Choiseul, Ternaux, Méchin och Sebastiani. Herr B. Constant hindrades af folkmängden at komma fram til grafven, men har sedan låtit trycka det tal han ärnade hålla. Herr C. Perrier lät förmärka sin önskan, at beundrarne af faderns vältalighet måtte åtaga sig vården om hans barn, och genast ropades från alla håll: » ja, det svära vi! « Subscription til en minnesvård för den aflidne och til en gåfva åt hans efterlemnade familj öppnades, och summan har stigit til en million francs. — För öfrigt hafva våra tidningar allmänt omtalat den märkvärdiga mannen samt hans förtjenster för sitt fädernesland, och ännu nyligen lästes i en af dem följande: » Staden Orthizo (månne icke Ortez i Béarn?) har låtit upsätta en obelisk til General Foys ära. Alla invånare i staden och trakten deromkring voro närvarande vid monumentets invigning, och Herr

Achilles Marast, för detta Adjutant-Major vid Kejserliga Gardet, höll et tal, som gjorde det lifligaste intryck på den församlade mängden. «

Pl. 46.

Gustaf Wasa och Baner inför Rådet i Lübeck.

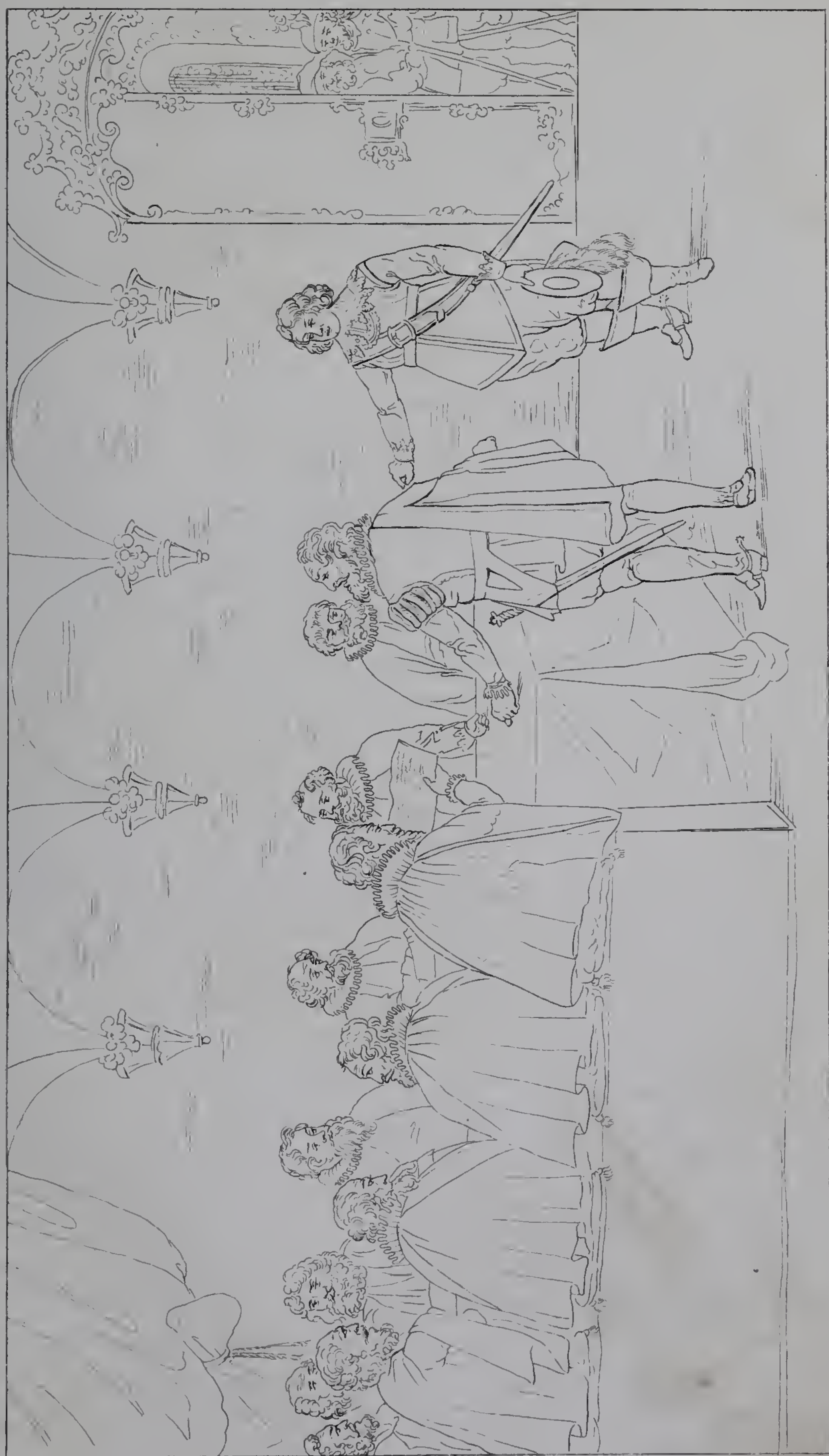
N:o I.

Hvarje Svensk fäster sig med enthusiasm vid namnet Gustaf Wasa, och det stora, ofta fabellika, i hans historie skall alltid ge åt Hjeltens lefnadshändelser et odeladt intresse,

Så länge Plejades sig öfver Norden sträcka,
Och våra frusna berg ge krigare och svärd.

Redactionen kan således icke misstaga sig at behaga största delen af dess prenumeranter, genom meddelandet, tid efter annan, af en samling teckningar hvilka i chronologisk ordningsföljd upfatta de hufvudsakligaste händelser i Gustaf Wasas historie. Herr Johan Holmbergsson, med hvilken våra Läsare på et så tilfredsställande sätt gjort bekantskap genom teckningarne til *Axel*, af E. Tegnér, har benäget lofvat, at efter egna compositioner utarbeta dem, och vi kunna i förväg förvissa derom, at de, om också icke fullkomnade mästerstycken, hvilket ingen lär begära af en 21 års yngling, likväl tala ganska förmånligt om hans anlag för compositionen, hvari han tvifvelsutan skall dagligen fullkomna sig, då han gjort Svenska historien til det uteslutande studium för sin artistiska sysselsättning. — Vi hafva ur Herr Holmbergssons större samling, den han redan componerat, valt til vår första Nummer *Gustaf Wasa och Baner inför Rådet i Lübeck*, och skola, i likhet med hvad den unge Konstnären gjort, följa Historiens händelser med Olof Celsius i handen. Beklagligtvis nekar oss utrymmet at begagna andra än sådana, som i anseende til formatet äro användbare för vårt Magasin, och vi måste derföre ofta lemna dem som äro af en större och rikare composition, i synnerhet batalj-stycken, i hvilken genre Herr Holmbergsson likväl tyckes arbeta *con amore*.

Gustaf Erikson Wasa föddes 1490 på Lindholmen. Hans far var Erik Johansson Wasa til Rydboholm, och hans mor Cecilia af

Eka. När Gustaf började umbära fruntimrens skötsel, tog Sten Sture den äldre honom til sitt Hof. Sedan Sten Sture aflidit, 1503, uptogs Gustaf med samma ömhet af Svante Sture. Vid 19 års ålder reste han til Upsala, der han förblef i 6 år. Den unge Gustafs första deltagande i allmänna ärenden var vid belägringen af Stäket, der Biskop Trolle befästat sig i förtröstan på de Danskes handräckning; men snart flyttades krigsskådeplatsen til Dufvenäs, der Svenskarne vunno segern öfver de Danske (1517), dem Gustaf förföljde med värjan i handen til deras fartyg, hvarpå de i största hast inskeppade sig och återforo til Danmark. Året derpå återkom en Dansk flotta för Stockholm, anförd af Christiern sjelf, och förlade sina trupper på Södermalm. När de derifrån upbröto, för at vidare ifrån staden söka fältet, blefvo de vid Brännkyrka fullkomligen slagne. Gustaf förde härvid hufvudbaneret. Frukten af denna seger var et stillestånd, som föreslogs af Christiern, och han utfäste sig at personligen öfverlägga i Stockholm med Sturen, emot erhållande af vissa ansedda Herrar til gislan, hvaribland Gustaf äfven var, hvilka skulle utbytas emot andra Danska Herrar; men Christiern höll icke sitt löfte, utan bemägtigade sig, emot all folkrätt, dessa Svenska Herrar och afseglade med dem til Danmark, utan vidare rådplägning med Sturen. Gustaf hölls i början under hård upsigt i Köpenhamn, men lemnades sedermera til sin slägting, Erik Baner, at förvaras på Kallö slott, hvilket denne hade fått i förläning, emot 6000 Dalers vite om Gustaf undkomme. — Efter Sturens död (1520) och efter de Danskes framgångar under Otto Krumpe, blef Christiern af Ständerna i Upsala s. å. antagen til Sveriges Konung; men Sturens Enka, Christina Gyllenstjerna, satte sig emot detta beslut och inneslöt sig med sitt parti i Stockholm, der hon försvarade sig, hvarigenom de Svenskas mod åter lifvades, hvilka på åtskilliga ställen i Riket förföljde och slogo de Danske; men Borgerskapet i Stockholm dagtingade med Christiern och han höll sitt intåg i staden, efter de kraftigaste försäkringar om ordhålligheten af de ingångna förbindelser.

Under tiden hade Gustaf fattat det beslutet at befria sig ur sin oförtjenta fångenskap, och en morgon vid solens upgång, klädd i bondkläder, lemnade han Kallö slott och kom i Sept. 1519 til Lübeck, der han på Rådhuset gaf sig tilkänna. Baner inställde sig äfven i Lübeck och återfordrade Gustaf, i hvilket ändamål han lem-

nade et bref från Christiern, fullt af hotelser i fall fången icke återställdes. De fleste af Senaten höllo rådligast at icke reta Konungen. Gustaf tilsades fördenskull, med hårda ord, at han vore Christierns fånge och borde gifva sig i Baners våld. Gustaf svarade derpå: » At
» jag blifvit fängslad emot all folkrätt, eder och löften, då jag som
» en gislare trädde in på Konungens skepp, är öfver all Norden
» bekant. Vise mig någon ut den platsen, på hvilken jag blifvit af
» honom tagen til krigsfånge? eller förevite mig någon det brott,
» med hvilket jag förtjent hans bojor. Jag vistas nu i en fristad,
» och inför en Regering, som är berömd för rättvisa och de för-
» följdas befredande. Skall jag då alldeles blifva bedragen i den
» tanke jag fattat? Trolöshet kan mig ej med skäl förebrås af den
» som sjelf aldrig hållit ed och löften. Icke heller må någon undra,
» at jag frälst mig ur en fångenskap, som jag icke förtjent med nå-
» got annat fel än det, at jag trott Konungens försäkringar. Den
» penningesumman, som af Konungen fordras, skall vid min an-
» komst til Svea Rike strax öfversändas, på det jag ej må vara Ba-
» neren til skada, som tagit mig uti sitt hus undan Konungens
» hårda upseende, och visat mig sin vänskap. « — Gustaf gick strax neder af Rådhuset, och den behagliga frihet, med hvilken han talade, gjorde åter Regeringen omtänksam.

Efter anförandet af dessa historiska facta, behöfver compositionen icke någon vidare förklaring; för vår egen del vilja vi blott yttra: at Gustafs ställning är ädel och lugn, men uttrycksfull i medvetandet af en rättvis sak den han försvarar; — Baners synes mera upprörd och demonstratif samt hotande, i förtröstan på verkan af Christierns bref, hvilket den ene Rådsherren är sysselsatt at läsa, medan de andre se villrådige på hvarandra öfver det beslut de skola fatta.

(Forts. e. a. g.)

Spå-qvinnan.

Kom, unga flickor, från er slända
Och hör ett ödes hemlighet!
Allt hvad i framtiden skall hända,
Jag säkert förutsäga vet.

Utaf er ungdomstid jag sluter
Hvad öde som er förestår —
Den skörd som man om hösten njuter
Af vårens knopp man redan spår.

För ytlig glans, J stilla lycka
I val af älskling föredrar —
Sann kärlek skall er lefnad smycka;
Det förebudet ej bedrar!
Förent med honom fån J sedan
Den största sällhet Hymen ger;
Hans första aktning han J redan,
Hans sista suck skall bli för er.

Ert unga hjerta aldrig felar
I barnslig vördnad, barnslig pligt —
Er kärlek och er vård Ni delar
Åt far och mor med lika vigt.
Hvad liflig ömhet Ni skall skörda!
Hvad er belöning skall bli stor!
Då edra barn så tacksamt vörda
I Er, en öm och lycklig mor.

J ömmen med et känsligt hjerta
För dygdens armod, sorgens tår;
J delen deras tysta smärta,
En tröstens Engel hvart ni går.
Sjelf skall Ni en gång tårar gjuta,
Men äga sanna vänner qvar,
Hvars tröst och vänskap Ni skall njuta
I sorgens som i glädjens dar.

Ch . . .

Infall.

En gammal *enögd* advokat
(Om han ensidigt såg, så var det ju förlåtligt;)
Drog fram för rätta med et långt placat
Och började orera ståtligt,
Sen han satt på sig först glasögonen i mak,
Och tagit en pris snus med smak,
Och bugat prydligt som han borde.
» Att börja med, Högloflig Rätten torde
» Tillåta mig få nämna kort,

» Hur som i Grekland fordom gjordes,
» Så snart der några tvister spordes.
» Jag skall ej tala långt, ej öda tiden bort
» Med något prat, som ej är nödigt;
» Hos mig fins intet öfverflödigt . . . .
» Åh jo! förlåt mig, ett jag ber; «
Hörs contraparten svara,
» I Edra glasögon jag ser
» Det *ena öfverflödigt* vara. «

Ch . . .

Pl. 47.

Historierade Spelkort.

Vi lemna här återigen fyra spelkort; men denna gången efter teckningar utkomne i Wien, likväl icke mindre snillrike än de Fransyska vi meddelat i de tvenne sista årgångarne af denna Månadsskrift, helst dessa icke hafva carricaturen til föremål, utan föreställa andra små täcka händelser i bilder.

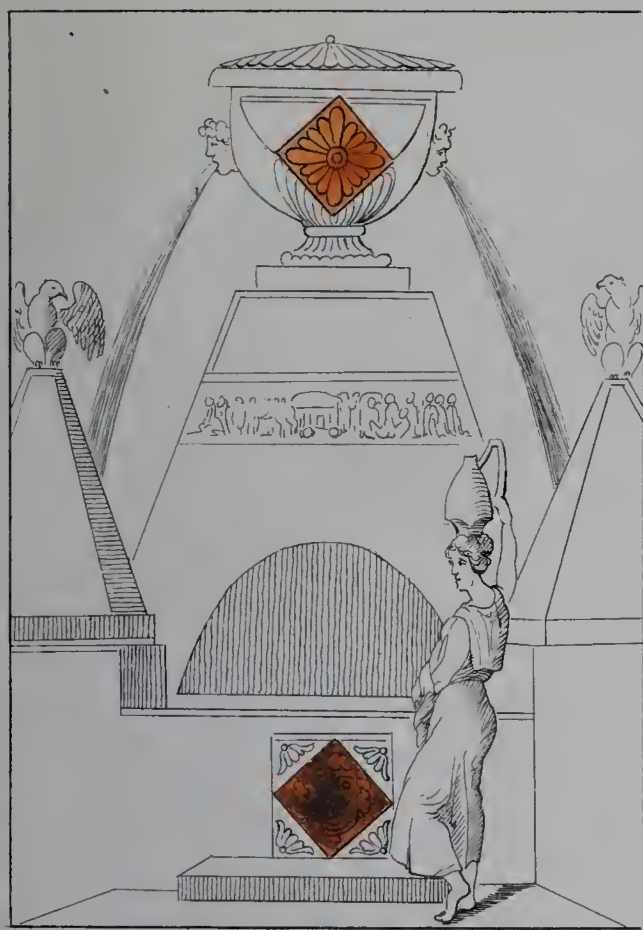
Ruter tvåa föreställer en fontaine eller cistern i en elegant styl. På en pyramidal fot ses en vase, hvarur vattenstrålarne ur tvenne gap sprutas, och en flicka med sin vattenkruka på hufvudet är i begrepp at gå hem med sin börda.

Spader trea. En nattlig scen vid lampskenet emellan tvenne älskande. Den unga Riddaren, på knä framför sin älskarinna, kysser hennes hand och tyckes taga et ömt afsked.

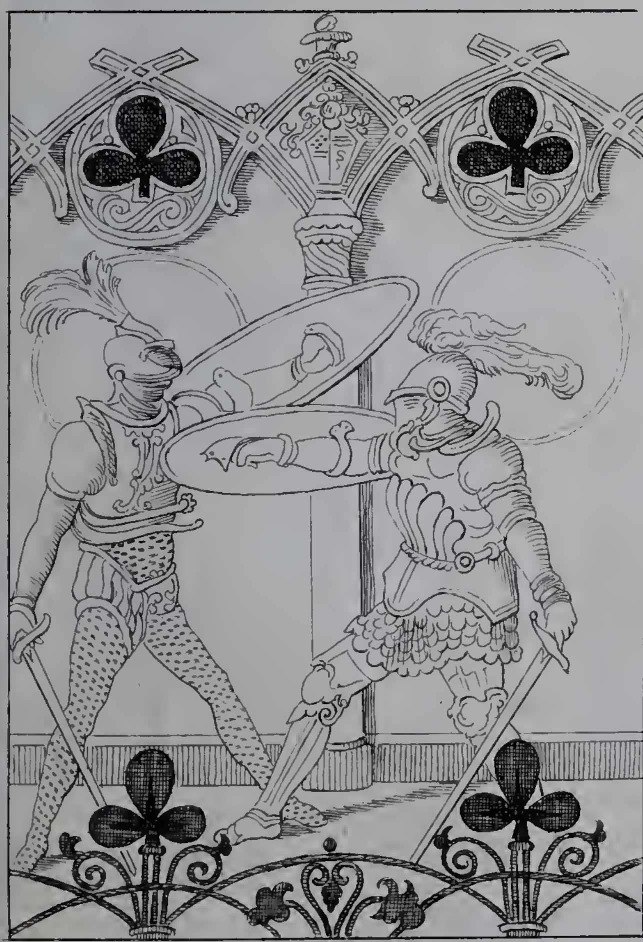
Klöfver fyra föreställer en enviges-kamp emellan tvenne Riddare. Allting är här ägta göthiskt; så väl deras costymer, som stället der enviget förefaller, i en gammal göthisk sal innanför et jerngaller.

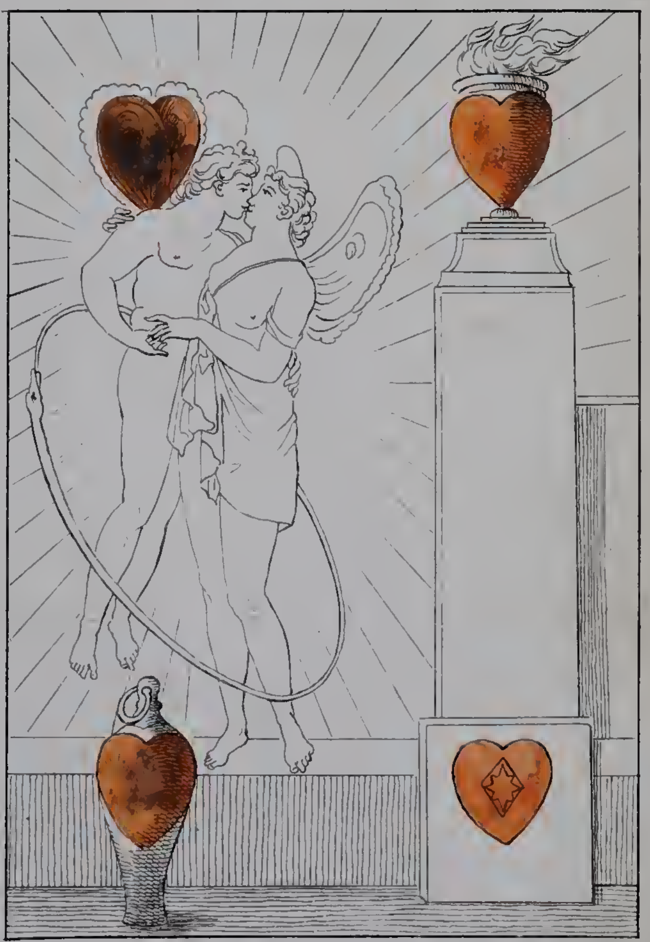
Hjerter fyra. Psyche och Kärlekens förening, med den vackra symboliseringen af evighetens sinnebild, en orm som biter sig i stjerten, hvilken omslutar dem. På et altare brinner Kärlekens låga och i förgrunden står en kruka, förmodligen fylld med ämnen at underhålla elden och libationen.

Vid jemnförelsen af Spader trea i Konst- och Nyhets-Magasinets 4:de årgång Pl. 33 och Klöfver fyra i Magasin för Konst, Nyheter och Moder 2:dra årgången Pl. 15, må man billigt förundras öfver

3
1
2
4

de olika tankar och åsigter, som dessa enformiga kortens figur väckt hos tecknaren, at deraf göra en tafla.

Pl. 48.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. *Mode-Costym från Wien.* En bonnet af tyll prydd med törnrosor. Klädning af Gros de Naples garnerad med sidensars, så kalladt *satin turc.* Hvita skor och handskar, då de nyttjas.

Fig. 2 *Mode-Costym från Paris.* Bart hår prydt med bandöglor. Klädning af organdy. Hvita handskar, röda skor. Denna costym är ämnad at begagnas i mindre dans-sällskap.

Fig. 3. En turban af gaze med en paradisfågel eller esprit; sedd ifrån två sidor.

Fig. 4. En bonnet af blonder prydd med törnrosor och band; sedd ifrån två sidor.

Anmälan.

Denna Månadsskrift kommer äfven at utgifvas nästa år, efter samma plan som hittils, nemligen: den 1:sta i hvarje månad utkommer et Häfte i regal octav format i et blått brocheradt omslag, innehållande et halft ark text och 4 plancher i olika ämnen, hvaraf den ena likväl alltid utgöres af flera illuminerade Mode-Costymer. Hvart Häfte kostar på Holländskt regal velin-papper 32 sk. och på Holländskt regal-papper 24 sk. B:co; på mindre än en half årgång emottages ingen prenumeration, som i Stockholm erlägges hos de flesta Hrr Bokhandlare och i Landsorterne på hvarje Post-Contor; i sednare händelsen likväl med et ytterligare tilskott af 1 R:dr B:co för hela årgången til den Postförvaltare hos hvilken Häftena månadtligen uttagas, hvarmed alla kostnader äro liqviderade.

Då detta Verk nu redan på nionde året oafbrutit utgifvits, torde det vara tilräckligt kändt, och Allmänheten göra Redactionen den rättvisa at det snarare årligen förbättrats än försämrats, äfvensom at puppers-slagen, oaktadt deras stegrade pris sedan 1818, alltid bibehållits lika goda.

INNEHÅLL AF TREDJE ÅRGÅNGEN.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Carl Deleen, 1826.

21 vols

vol. 3: [2], 96 p. + 48 plates of which 13 are hand-coloured and 4 are folding.

8vo in 4's: A–M^4.

